

7/2021.(XI.17.) ÖKT.

Zákányszék Község Önkormányzata Képviselő-testülete 2021. november hó 17. napján megtartott rendkívüli ülésének jegyzőkönyve.

Napirend:

1./ DAOP 4.1.3/D-2f-2009-0014 azonosítószámon magvalósult beruházás térítésmentes átadásának kezdeményezése

Előadó: Matuszka Antal István polgármester

2./ A Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde óvodai tevékenységközpontú helyi pedagógiai programjának elfogadása

Előadó: Matuszka Antal István polgármester

3./ Egyéb előterjesztések

Előadó: Matuszka Antal István polgármester

TARTALOMJEGYZÉK

Hat. száma:	Tárgya:	oldal:
65/2021.(XI.17.) Kt. hat.	Napirend megállapítása	1
66/2021.(XI.17.) Kt. hat.	DAOP 4.1.3/D-2f-2009-0014 azonosítószámon magvalósult beruházás térítésmentes átadásának kezdeményezése	2
67/2021.(XI.17.) Kt. hat.	A Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde óvodai tevékenységközpontú helyi pedagógiai programjának elfogadása	3
68/2021.(XI.17.) Kt. hat.	Homokhátság vízpótlása III. ütem megnevezésű beruházás vonatkozásában a módosított nyomvonal kártalanítási megállapodásokhoz való hozzájárulás	4

J e g y z ő k ö n y v

mely Zákányszék Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2021. november hó 17. napján megtartott rendkívüli ülésén került felvételre.

Az ülés helye: Polgármesteri Hivatal nagyterme
Zákányszék, Lengyel tér 7.

Az ülés kezdetekor jelenlévő képviselők:

Matuszka Antal István polgármester

Adamik István, Csóti József László, Dani Kálmán Szabolcs,
Kazi Péter (alpolgármester), Papp László, Zombori István képviselők

Meghívottként tanácskozási joggal jelen van:

Gárgyán István jegyző

Matuszka Antal István polgármester:

Köszönti a megjelenteket, a Képviselő-testület tagjait és a meghívottakat.

Megállapítja, hogy a Képviselő-testület tagjai **határozatképes** számban vannak jelen. **A polgármester és a megjelent 6 képviselő, összesen 7 fő.** Hiányzó nincs.

Javaslatot tesz az ülés napirendjére az előzetesen kiküldött meghívó szerint.

Egyéb javaslat nem érkezett. Szavazásra bocsátja az ismertetett napirendet.

A Képviselő-testület a polgármester javaslatát **7 igen szavazattal**, ellenszavazat nélkül egyhangúlag elfogadta, és az alábbi határozatot hozta:

65/2021.(XI.17.) Kt. határozat

Tárgy: Napirend megállapítása

H a t á r o z a t

Zákányszék Község Önkormányzata Képviselő-testülete a testületi ülés napirendjét az alábbiak szerint állapítja meg:

1./ DAOP 4.1.3/D-2f-2009-0014 azonosítószámon magvalósult beruházás térítésmentes átadásának kezdeményezése

Előadó: Matuszka Antal István polgármester

2./ A Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde óvodai tevékenységközpontú helyi pedagógiai programjának elfogadása

Előadó: Matuszka Antal István polgármester

3./ Egyéb előterjesztések

Előadó: Matuszka Antal István polgármester

1./ Napirendi pont:

DAOP 4.1.3/D-2f-2009-0014 azonosítószámon magvalósult beruházás térítésmentes átadásának kezdeményezése

Előadó: Matuszka Antal István polgármester

(Írásos előterjesztés a jegyzőkönyv melléklete)

Matuszka Antal István polgármester:

Ismerteti a napirend részleteit az előzetesen kiadott előterjesztés szerint. Ismerteti a határozati javaslatot.

Az előterjesztéssel kapcsolatban kérdés, hozzászólás nem hangzott el.

Matuszka Antal István polgármester:

Szavazásra bocsátja a határozati javaslatot.

A Képviselő-testület az előterjesztést 7 **igen szavazattal**, ellenszavazat nélkül egyhangúlag elfogadta és az alábbi határozatot hozta:

66/2021.(XI.17.) Kt. határozat

Tárgy: DAOP 4.1.3/D-2f-2009-0014 azonosítószámon magvalósult beruházás térítésmentes átadásának kezdeményezése

H a t á r o z a t

Zákányszék Község Önkormányzata Képviselő-testülete (továbbiakban: Képviselő-testület) – *a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021.(I.29.) Kormányrendelettel kihirdetett veszélyhelyzet ideje alatt – a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény egyes rendelkezéseinek eltérő alkalmazásáról szóló 307/2021. (VI.5.) Korm. rendelet 1. §-a szerint saját feladat- és hatáskörében eljárva az alábbi döntést hozza:*

1/ A Képviselő-testület kezdeményezi, hogy a DAOP 4.1.3/D-2f-2009-0014 azonosítószámon Zákányszéki Szociális Szolgáltató Központ (6787 Zákányszék, Lengyel tér 1.) kialakítása címen megvalósult beruházást a Homokháti Kistérség Többcélú Társulása térítésmentesen adja át Zákányszék Község Önkormányzatának.

2./ A Képviselő-testület megbízza Matuszka Antal István polgármestert, hogy a Homokháti Kistérség Többcélú Társulásával az 1./ pontban foglaltakkal kapcsolatos egyeztetéseket folytassa le, és a szükséges intézkedéseket tegye meg.

Határidő: azonnal

Felelős: Matuszka Antal István polgármester

A határozatról értesítést kap:

- 1./ Matuszka Antal István polgármester
- 2./ Gárgyán István jegyző
- 3./ Veres Zoltánné ügyintéző
- 4./ Homokháti Kistérség Többcélú Társulása
- 5./ Irattár

2./ Napirendi pont:

A Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde óvodai tevékenységközpontú helyi pedagógiai programjának elfogadása

Előadó: Matuszka Antal István polgármester

(Írásos előterjesztés a jegyzőkönyv melléklete)

Matuszka Antal István polgármester:

Részletesen ismerteti a napirendet az előzetesen kiadott előterjesztés szerint.

Az előterjesztéssel kapcsolatban kérdés, hozzászólás nem hangzott el.

Matuszka Antal István polgármester:

Szavazásra bocsátja a határozati javaslatot.

A Képviselő-testület az előterjesztést 7 **igen szavazattal**, ellenszavazat nélkül egyhangúlag elfogadta és az alábbi határozatot hozta:

67/2021.(XI.17.) Kt. határozat

Tárgy: A Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde óvodai tevékenységközpontú helyi pedagógiai programjának elfogadása

H a t á r o z a t

Zákányszék Község Önkormányzata Képviselő-testülete (továbbiakban: Képviselő-testület) – *a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021.(I.29.) Kormányrendelettel kihirdetett veszélyhelyzet ideje alatt – a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény egyes rendelkezéseinek eltérő alkalmazásáról szóló 307/2021. (VI.5.) Korm. rendelet 1. §-a szerint saját feladat- és hatáskörében eljárva az alábbi döntést hozza:*

1./ A Képviselő-testület a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. Törvény 26. § (1) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva a Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde – *tárgyi előterjesztés mellékletét képező – óvodai tevékenységközpontú helyi pedagógiai programját* megismerte és annak tartalmával egyetért.

2./ A Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert az 1./ pontban jelölt dokumentum aláírására.

Határidő: azonnal

Felelős: Matuszka Antal István polgármester

A határozatról értesítést kap:

- 1/ Matuszka Antal István polgármester
- 2./ Gárgyán István jegyző
- 3./ Liebhaber Gáborné óvodavezető
- 4./ Irattár

3./ Napirendi pont: Egyéb előterjesztések

3.1. Homokhátság vízpótlása III. ütem megnevezésű beruházás vonatkozásában a módosított nyomvonal kártalanítási megállapodásokhoz való hozzájárulás

Előadó: Matuszka Antal István polgármester
(Írásos előterjesztés a jegyzőkönyv melléklete)

Matuszka Antal István polgármester:

Részletesen ismerteti a napirendet az előzetesen kiadott előterjesztés szerint.

Az előterjesztéssel kapcsolatban kérdés, hozzászólás nem hangzott el.

Matuszka Antal István polgármester:

Szavazásra bocsátja a határozati javaslatot.

A Képviselő-testület az előterjesztést 7 **igen szavazattal**, ellenszavazat nélkül egyhangúlag elfogadta és az alábbi határozatot hozta:

68/2021.(XI.17.) Kt. határozat

Tárgy: Homokhátság vízpótlása III. ütem megnevezésű beruházás vonatkozásában a módosított nyomvonal kártalanítási megállapodásokhoz való hozzájárulás

H a t á r o z a t

Zákányszék Község Önkormányzata Képviselő-testülete (továbbiakban: Képviselő-testület) – *a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021.(I.29.) Kormányrendelettel kihirdetett veszélyhelyzet ideje alatt – a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény egyes rendelkezéseinek eltérő alkalmazásáról szóló 307/2021. (VI.5.) Korm. rendelet 1. §-a szerint saját feladat- és hatáskörében eljárva az alábbi döntést hozza:*

1./ A Képviselő-testület úgy határoz, hogy az Országos Vízügyi Főigazgatóság és az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (továbbiakban ATIVIZIG) által előkészítésre és megvalósításra kerülő, a homokháti kistérség öntözésfejlesztését célzó „**Homokhátság vízpótlása III. ütem**” megnevezésű közérdekű beruházás **0341 hrsz-ot érintő nyomvonal változásához hozzájárul.**

2./ A Képviselő-testület úgy határoz, hogy **0341-es hrsz.-hoz tartozó kártalanítási ajánlatot 371.550.- Ft, ez alapján a többlet kártalanítási ajánlatot 165.300 Ft-ot elfogadja.**

3./ A Képviselő-testület úgy határoz, hogy felhatalmazza a Polgármestert, hogy módosított kártalanítási ajánlatot aláírja.

Határozatról értesítést kap:

- 1./ Matuszka Antal István polgármester
- 2./ Gárgyán István jegyző
- 3./ Tóth Gábor - ügyintéző
- 4./ Gazdálkodás - helyben
- 5./ Irattár

Matuszka Antal István polgármester:

Mivel további napirend és hozzászólás nem volt, az ülést bezárja.

Matuszka Antal István
polgármester

Gárgyán István
jegyző

MEGHÍVÓ

Zákányszék Község Önkormányzata Képviselő-testülete

2021. november 17-én (csütörtökön) 15.00 órai kezdettel

rendkívüli ülést tart, melyre tisztelettel meghívom.

Az ülés helye: Polgármesteri Hivatal nagyterme
Zákányszék, Lengyel tér 7.

Napirendje:

1./ DAOP 4.1.3/D-2f-2009-0014 azonosítószámon magvalósult beruházás térítésmentes átadásának kezdeményezése

Előadó: Matuszka Antal István polgármester

2./ A Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde óvodai tevékenységközpontú helyi pedagógiai programjának elfogadása

Előadó: Matuszka Antal István polgármester

3./ Egyéb előterjesztések

Előadó: Matuszka Antal István polgármester

A meghívót kapják:

- 1. Képviselő-testület tagjai*
- 2. Gárgyán István jegyző*

Írásos anyagot kapnak az 1-2. pont alatt feltüntetettek.

Zákányszék, 2021. november 17.

Matuszka Antal István
polgármester

Címzett: Zákányszék Község Önkormányzata Képviselő-testülete

Előterjesztő: Matuszka Antal István polgármester

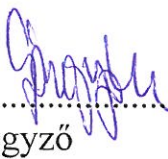
Az előterjesztés tárgya: DAOP 4.1.3/D-2f-2009-0014 azonosítószámon (Zákányszék, Lengyel tér 1. szám alatt) megvalósult beruházás térítésmentes átadásának kezdeményezése.

Látta:

.....
polgármester

Törvényességi ellenőrzésre bemutatva:

.....
jegyző

**Zákányszék Község Önkormányzatának
Polgármesterétől**

ZPH/.....³³⁵⁷⁻²/2021.

**Zákányszék Község Önkormányzatának
Képviselő-testülete**

Tisztelt Képviselő-testület!

Zákányszék Község Önkormányzata Képviselő-testülete 67/2009. (VI.9) Kt. határozatával hozzájárult, hogy a Zákányszéki Szociális Szolgáltató Központ (6787 Zákányszék, Lengyel tér 1.) kialakítása című pályázat második fordulójára történő benyújtási jogát átadja a Homokháti Kistérség Többcélú Társulásának (a továbbiakban: Társulás).

A Képviselő-testület határozatában biztosította a pályázat benyújtásához szükséges saját forrást, valamint hozzájárult, hogy a beruházás a társulásnál kerüljön aktiválásra.

A nyertes projekt azonosító száma DAOP 4.1.3/D-2f-2009-0014. Az építési pályázat megvalósításra került és az irányító hatóság a projektet 2019. június 20-ával lezárta.

Zákányszék Község Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) már a Homokháti Kistérség Többcélú Társulásának megalakulásakor csatlakozott a Társuláshoz. Az ingatlant, illetve a rajta lévő épületeket jelenleg a Társulás fenntartásában működő Homokháti Szociális Központ (a továbbiakban: Intézmény) - 3 oldalú (Önkormányzat, Társulás, Intézmény) használatbaadási megállapodás alapján – Zákányszéki tagintézménye használja.

A Zákányszéki tagintézmény Zákányszéki 2. Telephelyen (Zákányszék, Lengyel tér 1.) által ellátott feladatok:

- Szociális étkeztetés tevékenység, népkonyha
- Házi segítségnyújtás tevékenység
- Idősek nappali ellátása demens ellátással együtt
- Közétkeztetés – Konyha

A konyha a szociális intézményi étkeztetést és az idősek otthona lakóinak étkeztetését biztosítja.

Javasolom, hogy Zákányszék Község Önkormányzata kérje a Társulást, hogy a fenti projekt keretében megvalósult beruházást térítésmentesen adja át az Önkormányzatnak.

Indokok:

A megvalósuláshoz szükséges önerőt Zákányszék Község Önkormányzata biztosította, a projekt fenntartási időszaka véget ért.

Az Önkormányzat a Zákányszéki Manó-Kert Óvoda és Bölcsőde konyhája által megállapodások alapján ellátja a térség 4 településén a diabetikus gyermekétkeztetési feladatokat. A megnövekedett igényeket az óvodai konyha - kapacitás hiányában - nem tudja kielégíteni, ezért szükséges volt a kapacitásbővítési lehetőségek vizsgálata.

A Homokháti Kistérség Belső Ellenőrzési Társulásának belső ellenőre 2021. júniusában megvizsgálta, hogy - az Önkormányzat és a Homokháti Kistérség Többcélú Társulásával

kötött - társulási megállapodásban meghatározott feladatok ellátása az elmúlt három évben hogyan alakultak.

A 8-2/2021. számú belső ellenőri jelentésben megállapításra került, hogy a Zákányszéki tagintézmény konyhája csak a szociális étkeztetést és az idősek otthonának lakói étkeztetését biztosítja, ezért meg kell vizsgálni a konyha kapacitáskihasználásának növelési lehetőségét. Az ellenőrzési jelentés alapján készült intézkedési terv erre 2021. december 1-i határidőt állapított meg.

Az Intézmény vezetőjével folytatott többszöri egyeztetés alapján, illetve a Képviselő-testület döntése alapján a településen működő két intézmény konyhája működésének összehangolása hatékonyabb feladatellátást eredményezhetne.

A fentiek alapján első körben a vagyoni viszonyok rendezése szükséges.

Jelenleg a Társulásnál lévő vagyon Önkormányzati tulajdonba kerülése a kötelező feladatellátást nem szüntetné meg, az továbbra is fennmaradna az ingatlanban. Ennek biztosítására az Önkormányzat és az Intézmény használatba adási megállapodást kötne.

A Társulással történt eddigi egyeztetések alapján a térítésmentes átadással az Önkormányzatnak nem keletkezne adófizetési kötelezettsége. Ha a Társulás Tanács is támogatja az Önkormányzat kérését, akkor a vagyon 2022. január 1-től az Önkormányzat tulajdonába kerülhetne. A konyhák működésének összehangolása, illetve a további feladatellátás a jövő év első felében kerülhetne kialakításra.

A fentiek értelmében az alábbi határozati javaslatot terjesztem a Tisztelt Képviselő-testület elé!

...../2021. (.....) Kt. határozat

Tárgy: DAOP 4.1.3/D-2f-2009-0014 azonosítószámon magvalósult beruházás térítésmentes átadásának kezdeményezése.

Határozati Javaslat

Zákányszék Község Önkormányzata Képviselő-testülete (továbbiakban: Képviselő-testület) – *a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021.(I.29.) Kormányrendelettel kihirdetett veszélyhelyzet ideje alatt – a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény egyes rendelkezéseinek eltérő alkalmazásáról szóló 307/2021. (VI.5.) Korm. rendelet 1. §-a szerint saját feladat- és hatáskörében eljárva az alábbi döntést hozza:*

1/ A Képviselő-testület kezdeményezi, hogy a DAOP 4.1.3/D-2f-2009-0014 azonosítószámon Zákányszéki Szociális Szolgáltató Központ (6787 Zákányszék, Lengyel tér 1.) kialakítása címen magvalósult beruházást a Homokháti Kistérség Többcélú Társulása térítésmentesen adja át Zákányszék Község Önkormányzatának.

2./ A Képviselő-testület megbízza Matuszka Antal István polgármestert, hogy a Homokháti Kistérség Többcélú Társulásával az 1./ pontban foglaltakkal kapcsolatos egyeztetéseket folytassa le, és a szükséges intézkedések tegye meg.

Határidő: azonnal

Felelős: Matuszka Antal István polgármester

A határozatról értesítést kap:

- 1/ Matuszka Antal István polgármester
- 2/ Gárgyán István jegyző
- 3/ Veres Zoltánné ügyintéző
- 4/ Homokháti Kistérség Többcélú Társulása
- 4/ Irattár

Zákányszék, 2021. november 15.

Tisztelettel:

Matuszka Antal István
polgármester

Címzett: Zákányszék Község Önkormányzata Képviselő-testülete

Előterjesztő: Matuszka Antal István polgármester

Az előterjesztés tárgya: **A Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde óvodai tevékenységközpontú helyi pedagógiai programjának elfogadása**

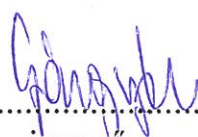
Véleményezésre kijelölt bizottságok: -

Láta: .....

polgármester

Törvényességi ellenőrzésre bemutatva: .....

jegyző

**Zákányszék Község Önkormányzata
Polgármesterétől**

Tárgy: A Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde óvodai tevékenységközpontú helyi pedagógiai programjának elfogadása

**Zákányszék Község Önkormányzata
Képviselő-testületének
Helyben**

Tisztelt Képviselő-testület!

Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde vezetője megküldte az óvoda tevékenységközpontú helyi pedagógiai programját és kéri a fenntartó egyetértését.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. Törvény (Továbbiakban Nkt) 26. § (1) bekezdése alapján:

A nevelő és oktató munka az óvodában, az iskolában, a kollégiumban pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető hagyja jóvá. **A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra többletkötelezettség hárul, a fenntartó egyetértése szükséges.** A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni.

A fentiek értelmében az alábbi határozati javaslatot terjesztem a tisztelt képviselő-testület elé

Száma:...../2021.(.....)

Tárgy: A Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde óvodai tevékenységközpontú helyi pedagógiai programjának elfogadása

Határozati javaslat

Zákányszék Község Önkormányzata Képviselő-testülete (továbbiakban: Képviselő-testület) – a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021.(I.29.) Kormányrendelettel kihirdetett veszélyhelyzet ideje alatt – a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény egyes rendelkezéseinek eltérő alkalmazásáról szóló 307/2021. (VI.5.) Korm. rendelet 1. §-a szerint saját feladat- és hatáskörében eljárva az alábbi döntést hozza:

1./ A Képviselő-testület a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. Törvény 26. § (1) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva a Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde – **tárgyi előterjesztés mellékletét képező – óvodai tevékenységközpontú helyi pedagógiai programját** megismerte és annak tartalmával egyetért.

2./ A Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert az 1./ pontban jelölt dokumentum aláírására.

Határidő: azonnal

Felelős: Matuszka Antal István polgármester

A határozatról értesítést kap:

- 1/ Matuszka Antal István polgármester
- 2/ Gárgyán István jegyző
- 3./ Liebhaber Gáborné óvodavezető
- 4./ Irattár

Zákányszék, 2021. november 16.

Matuszka Antal István
polgármester

Ügyiratszám: *328*...../2021.

Tárgy: A Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde Óvodai Pedagógiai Programjának fenntartói jóváhagyása

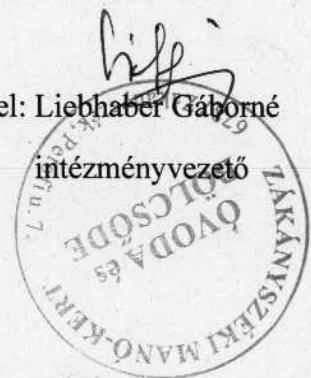
Tisztelt Képviselő-testület!

Alulírott intézményvezető kérem Önöket intézményünk Tevékenységközpontú Helyi Pedagógiai Programjának jóváhagyására, elfogadására.

A módosítás oka az Alapító okirat változásának átvezetése.

Zákányszék, 2021. 11. 15.

Liebhauer Gáborné
Tisztelettel: Liebhauer Gáborné
intézményvezető

**A ZÁKÁNYSZÉKI MANÓ-KERT
ÓVODA ÉS
BÖLCSŐDE**

**ÓVODAI
TEVÉKENYSÉGGKÖZPONTÚ
HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAMJA
2021.09.01.**

Intézményvezető: Liebhaber Gáborné
Intézményvezető helyettes: Fekete Csabáné

A Zöld óvoda cím jogos viselői vagyunk 2022. december 31-ig¹

A Boldog óvoda cím jogos viselői vagyunk 2022. augusztus 31-ig²

---

¹Érvényesség kezdete: 2020. január 23.

²Érvényesség kezdete: 2021. szeptember 1.

I. Bevezető

1. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (a továbbiakban: Alapprogram) a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, Magyarország Alaptörvényének értékeit és Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve - meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit. Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy

a) a gyermeket - mint fejlődő személyiséget - szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;

b) a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;

c) az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben. Az Alapprogram szerint az óvodai nevelésben megjelenhetnek a különböző - köztük az innovatív - pedagógiai törekvések, mivel az Alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek, értékrendjének és módszertani szabadságának érvényesülését, megkötéseket csak a gyermek érdekének védelmében tartalmaz. Az Alapprogram és az azzal összhangban lévő óvodai pedagógiai programok egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy az egyes intézmények szakmai önállósága, az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesüljenek azok az általános szakmai igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek harmonikus fejlődése érdekében megfogalmaz. Nevelőtestületünk 1999-ben adaptálta Fábián Katalin Tevékenységközpontú Pedagógiai Programját, melynek gerincét Gáspár László pedagógiai rendszerének, óvodai körülmények közötti alkalmazása alkotja. Ez a pedagógiai rendszer nevelés

Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde Helyi Pedagógiai Program 2021. 09. 01.

és gyermekközpontú, amely a tevékenységeken keresztül és a tevékenységek által történő nevelést tekinti alapvető feladatának.

A tevékenységközpontú óvodai nevelési program a közoktatás valamennyi elemét magában foglaló rendszer első láncszeme.

2. A Pedagógiai Program elkészítésekor az Alaprogram mellett figyelembe vettük a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is, mivel intézményünk sajátos nevelési igényű gyermeket is nevel.

„Nemrég egy pedagógus kisasszony azzal a kérdéssel fordult hozzám, hogy vajon
tényleg van-e fontossága a nevelő személyiségének.

–Ez olyan kérdés, kisasszony – feleltem neki-, mintha azt kérdezné, hogy kell-e a
gyertyába kanóc. Kanóc nélkül a gyertya nem ég.

Hát hasonlóképp.... Mélységes, minden tulajdonságon, minden embereken tett
rossz tapasztalaton túláradó és ellenállhatatlan emberszeretet. És az a
reménykedés, amely a nevelő munkája alatt állandóan veszélyeztetve van, az a
törhetetlen bizalom, hogy minden meddő fáradozásai, minden hiábavaló munka
ellenére mégis, még mindig hatni akarjon... Ez szenvedély kérdése.”

(Füst Milán: A nevelői pálya dicsérete)

1. ÓVODÁNK JELLEMZŐ ADATAI

Az intézmény hivatalos elnevezése:

Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde

Címe:

6787 Zákányszék, Petőfi u. 7.

Tel.: 62/290-680

E-mail: ovoda@zakanysezek.hu

OM azonosító:

029584

Az intézmény általános jellemzői a

2021. 03. 10.-i módosított Alapító okirat alapján

OM azonosító:029584

Okirat száma: 32/2021.

Alapító okirat módosításokkal egységes szerkezetben:

Okirat száma: 32/2021

Alapító okirat módosításokkal egységes szerkezetbe foglalva

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 8/A. §-a és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 21. § (2) és (3) bekezdése alapján a Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde alapító okiratát a következők szerint adom ki:

1. A költségvetési szerv megnevezése, székhelye, telephelye

1.1 A költségvetési szerv

1.1.1 megnevezése: Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde

1.2 A költségvetési szerv

1.2.1 székhelye: 6787 Zákányszék, Petőfi Sándor utca 7.

1.2.2 telephelye:

	telephely megnevezése	telephely címe
1	ebédlő	6787 Zákányszék, József Attila utca 34-36

2. A költségvetési szerv alapításával és megszűnésével összefüggő rendelkezések

2.1 A költségvetési szerv alapításának dátuma: 2000.05.18.

2.2 A költségvetési szerv alapítására, átalakítására, megszüntetésére jogosult szerv

2.2.1. megnevezése: Zákányszék Község Önkormányzata

2.2.2. székhelye: 6787 Zákányszék, Lengyel tér 7.

3. A költségvetési szerv irányítása, felügyelete

3.1 A költségvetési szerv irányító szervének

3.1.1 megnevezése: Zákányszék Község Önkormányzata Képviselő-testülete

3.1.2 székhelye: 6787 Zákányszék, Lengyel tér 7.

3.2. A köznevelési intézmény fenntartójának

3.2.1 megnevezése: Zákányszék Község Önkormányzata

3.2.2 székhelye: 6787 Zákányszék Lengyel tér 7.

4. költségvetési szerv tevékenysége

4.1. A költségvetési szerv közfeladata:

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 6. pontja szerinti óvodai ellátás.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 1997. évi XXXI. Törvény 21.§-21/C § szerinti gyermekétkeztetés.

Önként vállalt feladat a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 8. pontja szerinti gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások – bölcsődei ellátás.

4.2 A költségvetési szerv főtevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:

	szakágazat száma	szakágazat megnevezése
1	851020	Óvodai nevelés

4.3. A költségvetési szerv alaptevékenysége: A Nemzeti köznevelésről szóló CXC törvény 8 § (1) bekezdése alapján a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény.

A Nemzeti köznevelésről szóló CXC törvény 4 § (1) bekezdésének r) pontja alapján a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján beszéd fogyatékos vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 42.§ alapján bölcsődei ellátás.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 1997. évi XXXI. törvény 21§-21/C § szerinti gyermekétkeztetés.

4.4. A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

	kormányzati funkciószám	kormányzati funkció megnevezése
1	013360	Más szerv részére végzett pénzügyi-gazdálkodási üzemeltetési, egyéb szolgáltatások
2	084070	A fiatalok társadalmi integrációját segítő struktúra, szakmai szolgáltatások fejlesztése, működtetése

Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde Helyi Pedagógiai Program 2021. 09. 01.

6.1 A köznevelési intézmény

6.1.1 típusa: Többcélú intézmény. óvoda-bölcsőde

6.1.2 alapeladatának jogszabály szerinti megnevezése: óvodai nevelés

6.1.3 gazdálkodásával összefüggő jogosítványok: Az intézmény éves költségvetési előirányzatai felett teljes jogkörrel rendelkezik, amelyek felett kötelezettségvállalási, utalványozási, teljesítésigazolási joggal és felelősséggel bír. A pénzügyi ellenjegyzési és érvényesítési jogkör gyakorlására a Zákányszéki Polgármesteri Hivatal jegyzője által kijelölt köztisztviselő jogosult. A rendelkezésére álló vagyontárgyakat az intézmény feladatainak ellátásához szabadon használhatja a vonatkozó központi és tulajdonosi jogszabályoknak megfelelően.

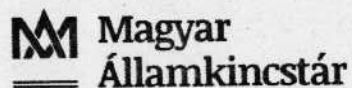
6.2 A feladatellátási helyenként felvehető maximális gyermek-, tanulólétszám:

	feladatellátási hely megnevezése	alapeladat megnevezése	munkarend megjelölése	maximális gyermek-, tanulólétszám
1	Zákányszék, Petőfi Sándor utca 7.	óvodai nevelés		92
2	Zákányszék, Petőfi Sándor utca 7.	bölcsődei ellátás		12

6.3 A feladatellátást szolgáló ingatlanvagyon:

	ingatlan címe	ingatlan helyrajzi száma	Vagyon feletti rendelkezés joga vagy a vagyon használati joga	az ingatlan funkciója, célja
1	Zákányszék, Petőfi Sándor utca 7.	236	Használati jog	óvoda, bölcsőde és konyha

ZÁRADÉK

Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 5. § (4) bekezdése alapján a Magyar Államkincstár nevében igazolom, hogy jelen alapító okirat módosításokkal egységes

szerkezetbe foglalt szövege megfelel az alapító okiratnak a ZÁKÁNYSZÉKI MANÓ-KERT ÓVODA ÉS

BÖLCSŐDE 2021. március 09. napján kelt, 2021. március 10. napjától alkalmazandó 32-2/2021. okiratszámú módosító okirattal végrehajtott módosítása szerinti tartalmának.

Kelt: Szeged, 2021. március 10.

A 2021/2022. nevelési évet – Zákányszék Község Önkormányzata Képviselő-testületének 61//2021.(V. 31.) Pm. határozata alapján - három egésznapos csoportban indítjuk.³

Pillangó csoport: kicsi-mini csoport: 22 fő
Manócska csoport: kis-középső csoport: 21 fő
Katica csoport: ; nagycsoport: 26 fő + 20% -kal túlléphető az említett határozat alapján.

2. A MI ÓVODÁNK

Intézményünk Csongrád-Csanád megyében, Szegedtől nyugatra, 25 km távolságra található. Távol a várostól ipar nélkül, nagy tanyavilággal rendelkező község vagyunk, ahol a fő megélhetési forrás a mezőgazdaság. A lakosság kis hányada jár lakóhelyétől messzebbre (Szegedre) dolgozni. Ritka a több gyermekes család, kevés a kétkeresős család, jellemző a közmunkaprogramokban történő foglalkoztatás.

Történeti áttekintés:

A Zákányszéki Manó-kert Óvoda 1960-ban épült 39 férőhellyel. Egycsoportos intézményként kezdte meg működését. Az óvoda épületében a gyerekek és a dolgozók ellátására konyha is működött.

Az egyre növekvő igények miatt 1973-ban kétszoportos, részben osztott intézménnyé, 1981-ben, pedig háromszoportos osztott intézménnyé fejlesztette az óvodát az akkori Községi Tanács.

A növekvő igények kielégítésére a konyha bővítése is megtörtént 1983-ban, azóta az óvodát a 200 fő kapacitással működő konyha is segíti.

A 2015-2016. nevelési évtől óvodabővítésnek köszönhetően tudunk megfelelni a csoportlétszámokkal kapcsolatos előírásoknak. Egy új csoportszobával sikerült megoldani a gyermeklétszámhoz előírt 2 négyzetméter biztosítását.

A 2016-2017-es nevelési évtől tiszta életkorú csoportokkal működik az intézmény. Jelenleg három óvodai és egy bölcsődei csoportot, valamint egy főzőkonyhát üzemeltet a község önkormányzata.

Az óvoda szellemiségében a környezeti nevelés, a Zöld óvoda kritériumrendszere alapján működik. A helyi nevelési program a környezeti nevelést kiemelten „kezeli”, erre építi a fejlődést elősegítő tevékenységeket, tartalmazza a fenntarthatóság pedagógiája iránti elkötelezettséget.

Új feladatként lépett be intézményünk életébe a más kultúrából érkezők integrációja.

---

³Hatályos 2021. 09. 01.

Küldetésnyilatkozatunkat az 1. számú melléklet tartalmazza.

II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

A ZÁKÁNYSZÉKI MANÓ-KERT ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE GYERMEKKÉPE

1. Programunk az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

2. A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés

gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Olyan gyermeket szeretnénk nevelni, aki érzelmileg gazdag, településhez kötődő, környezetében jól tájékozódó, érdeklődő, nyitott, az új iránt fogékony, önmagát és másokat értékelni tudó, másokat elfogadó, együttműködő.

A ZÁKÁNYSZÉKI MANÓ-KERT ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE ÓVODAKÉPE

1. Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

2. Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

3. Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

4. Az óvodai nevelésben alapelv, hogy:

a) a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;

b) a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, agyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;

c) az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

5. Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakról, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

6. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az óvodai nevelésünk általános feladatai:

A 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról 1. melléklete alapján. Hatályos módosítás 2018. 09. 01-től.

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;

- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;

- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;

- a környezet védelméhez és megővéséhez kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;

- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

1. Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezt szükséges, hogy

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érhék;

- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;

- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;

- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különbözőnek egymástól.

Boldog Óvoda program⁴: A 2020/2021-es nevelési évtől Dani-Bernátsky Kamilla óvodapedagógus, aki egyben kapcsolattartó a Boldogságóra program csapatával, minden hónapban tart boldogságórát. A program képzett alkalmazója.

2. A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

3. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

4. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.

5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen

⁴Hatályos 2019. 09. 01-től

jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

1. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel - az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

2. Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

3. Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség - fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

A NEVELÉSI PROGRAM FELTÉTELRENDSZERE

Tevékenységek központú Pedagógiai Programunkkal igyekszünk biztosítani, az elvárásoknak történő megfelelést, a nevelési-oktatási feladatok megvalósulását.

Az óvodai nevelési program törvényi és jogszabályi háttere:

- 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról vonatkozó paragrafusai,
  - 44. § (1) A nevelési, illetve pedagógiai program elfogadásáról, jóváhagyásáról és szakértői véleményezéséről,
  - 47. § az óvodai nevelési program tartalmáról,
  - 95. §-a (1) bekezdésének j) pontja, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítását szolgáló óvodai integrációs program.
- 137/1996. (VIII. 28.) Kormány rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról- rendelkezik a pedagógiai programok gerincét képező feladatokról,
- 11/1994. (VI.8.) MKM rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről,

- 2/2005. (III. 1.) OM sz. rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelésének, iskolai oktatása irányelveiről,
- Nemzeti Környezeti Nevelési Stratégia 1. kiadás
- **2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről,**
- **20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról.**
- **Az Alapprogramot módosító 363/2012. (XII.17.) Kormányrendelet.**

PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK

- A gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet, bizalom és megbecsülés övezi.
- A nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, egyéni készségeinek és képességeinek kibontakozását.

Ennek érdekében gondoskodunk:

- ❖ A testi, a szociális és az értelmi képességek és egyéni életkor-specifikus alakításáról, a gyermeki szükségletek kielégítéséről.
- ❖ Az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről, a gyermeki közösségben végezhető sokszínű tevékenységről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető szabad játéokra.
- ❖ A tevékenységeken keresztül az életkornak és egyéni képességeinek megfelelő műveltség tartalmak közvetítéséről.
- ❖ A kisgyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

Személyi feltételek

1. Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.
2. Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.
3. Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.
4. A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.
5. A migráns gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Személyi feltételeink:⁵

- Felsőfokú végzettségű óvodapedagógus	7 fő
- Pedagógiai munkát segítő, szakképzett dajka	2 fő
- képesítés nélküli dajka	1 fő
- Pedagógiai asszisztens	1 fő
- Óvodatitkár	1 fő

Szeptember 1-től május 31-ig a Móraalmi Kistérségi Szakszolgálat utazó gyógypedagógusa, pszichológusa és logopédusa foglalkozik a rászoruló gyerekekkel.

Szeptember 1-től május 31-ig vásárolt szolgáltatásként gyógypedagógiai ellátást vásárolunk az SNI gyermekek ellátása érdekében.

A tevékenységközpontú program az óvodapedagógust kulcsfontosságú szereplőnek tekinti, ezért folyamatosan törekszünk korszerű általános és szakmai műveltségünk továbbfejlesztésére.

Nevelőmunkánk legyen önálló, rugalmas, dönteni tudó, helyzetfelismerő, elfogadó, befogadó, segítő, támogató. Szemléletünket jellemezze a gyermeki személyiséget övező bizalom. Nemcsak az óvodapedagógus, hanem a körülötte dolgozó felnőttek legyenek mindannyian modell értékűek a gyermeki magatartás alakulása szempontjából.

Nevelőtestületben végezzük munkánkat egységes nevelési elvek alapján. Célunk, hogy minden óvodapedagógus saját egyéniségének megtartása mellett a közösen kialakított és elfogadott célok, és feladatok elérése érdekében tevékenykedjen. Érvényesüljenek az innovatív pedagógiai törekvések, de mindig a gyermek érdekének érvényesítése figyelembevételével. Lehetőségeket teremtünk az innovációt és a kreatív gondolkodást ösztönző műhelyfoglalkozásokra, fórumokra. Nevelőtestületünk légköre saját megítélésünk szerint megfelelő, kiegyensúlyozott, az egymás megértése, segítése, a közös döntéshozatal és munkavégzés jellemzi. A kompetencia alapú nevelés maradéktalan művelése érdekében szükséges lenne a nevelőközösség elméleti és gyakorlati felkészültsége és ehhez a tárgyi feltételek biztosítása.

A pedagógusi tevékenység és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez. A gyermekekkel való kapcsolatunkat pozitív attitűd jellemzi.

A nem pedagógus alkalmazottak a nevelési folyamatban közvetlenül és tevékenyen részt vesznek ezért megfelelőképpen tájékoztatjuk őket az óvoda és az adott óvodapedagógus nevelési elképzeléseiről, módszereiről.

Az óvoda minden dolgozója tisztában van a fenntarthatóság tartalmi jellemzőivel és ez minden tevékenységben megnyilvánul. Ezáltal az óvoda felnőtt közössége munkahelyi életmódjával és munkájával pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra, az egészséges életmód szokásainak megalapozására, a közösségi egészséges életvitelre.

⁵ Hatályos 2021. 09. 01.

Tárgyi feltételek

Az óvodánk rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. (2.számú Melléklet) Az óvoda épülete udvara, kertje, berendezési szolgálják a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelelően változó testméretének, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését. Lehetővé teszi a mozgás- és játékgigényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal veszi körül.

Az intézmény működéséhez tárgyi feltételek biztosítását a nevelési -oktatási intézmények kötelező (minimális) eszköz és felszerelés jegyzék tartalmazza. (2. számú melléklet a 11/ 1994. (VI. 8.) MKM rendelethez). A program mellékletét képezi.

Csoportszobáink és egyéb helyiségeink tárgyi felszereltsége, eszközellátottsága megfelel a 4/1994.(VI.8.) MKM rendeletben meghatározott minimális követelményeknek. Igazodik nevelési programunk cél- és feladatrendszeréhez. A gyermekek által használt tárgyi eszközök hozzáférhetők és elhelyezésük biztonságos, szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelel testméreteiknek, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését. Külső környezetünk célszerű és esztétikus, megfelel a „Játszóterek biztonságáról” szóló előírásoknak, erről tanúsítvánnyal rendelkezünk. Dolgozóink számára biztosítani tudjuk a megfelelő munkakörnyezetet, a szülők számára pedig a fogadásukhoz, egyéni kapcsolattartáshoz szükséges feltételeket.

Mindezek megléte a sikeres nevelőmunka optimális feltétele.

Az óvodaépület helyiségeinek berendezése segíti a környezetbarát szemléletmód, valamint az egészséges életmód megalapozását. Az óvoda berendezése az egyszerűség, a takarékoság a praktikusság jegyeit mutatja, a helyi sajátosságot is tükröző természetes anyagok felhasználása érvényesül. A gyerekek által használt eszközöket, játékokat körültekintően vásároljuk meg, pl.: nincs mérgező festékkel bekenve, nem káros a környezetre. Minden csoportszobának egyéni hangulata, arculata van, sok-sok növényvel, a természetsarokban a természet által adott „kincsekkel”. Növényápolási, állatgondozási feladatokat látnak el a gyermekek rendszeresen az egészségügyi előírásoknak megfelelő és megengedett mértékben.

Az óvoda udvara mentes az allergiát, a mérgezést és sérülést okozó növényektől. Az óvodakertben a helyi lehetőségek figyelembevételével valósul meg a zöldséges- és virágoskert, fűszer kert, stb. A gyermekek kert gondozáshoz használnak kerti szerszámokat.

Az udvari játékok környezetbarát anyagból készülnek, és megfelelő helyet, teret adnak a gyermekek játékának. Árnyas fák és nagyméretű (8m*4m) baba ház, valamint ivókút biztosított. A szabadban történő egészséges mozgáshoz, játékhoz megfelelő hely és idő áll rendelkezésre minden nap a gyermekek számára.

A takarékosági rendszer kiépített az óvodában a villany-, a vízhasználat és a fűtés terén. 2018 szeptemberétől megújuló energiával – napkollektorral – biztosított az áramellátás. Az épületen belül energiatakarékos izzók vannak a folyosókon, termekben a világítás megfelel az egészségügyi előírásoknak. A fűtési rendszer

környezetbarát. WC öblítők, hideg-meleg kevert csapvíz, a levegő illatosítására gyógynövények (nem használnak hajtógázos légillatosítókat).

Szelektív hulladékgyűjtés biztosított az óvoda egész épületében (pl. papír, műanyag stb.). A „hulladék nem szemét” elv hasznosítása az újra felhasználás érdekében (ajándékkészítés, játékkészítés stb.) megvalósul.

Az óvoda működése során rontott (használt) papírok külön tárolóba kerülnek, a gyerekek újból felhasználhatják (elvihetik onnan rajzolni, hajtogatni stb.)

Környezettudatos tevékenységeink:

Szelektív hulladék gyűjtés: papír, Pet-palack, elem.

Növényi hulladék komposztálása.

Az óvoda működtetése során az óvoda vezetősége a környezetkímélő anyaghasználatra (környezetbarát tisztítószereket használata), a tudatos takarékosagra, a kapcsolatok széles és többirányú kiépítésére kiemelten törekszik.

A Zákányszéki Manó-kert óvoda helyiségi	Száma	Felszereltsége
Csoportszobák	4	Előírásnak megfelelő berendezés
Fejlesztő szoba	1	Megfelelő fejlesztési eszközök és célszerű berendezés a gyermekek foglalkoztatásához,
nevelői szoba	1	302 kötetes szakmai könyvtár, felnőtt számítógép és nyomtató,
sószoba	1	célszerű berendezéssel a gyermekek foglalkoztatásához,
szertár	1	A tároláshoz szükséges bútorok.
Mosdó-, WC helyiségek	4	Gyermekek számára megfelelő felszereltséggel, mosdó-fogmosó- felszereléssel, törülközőkkel, Egyik helyiségben tusoló is rendelkezésre áll.
Közös öltöző helyiség	2	Öltözőbútor áll rendelkezésre; ruhák, cipők tárolására, átöltözéshez alkalmas ülő résszel.
Közlekedő folyosó- gyermek öltöző	1	Jellel ellátott öltöző szekrény minden gyermek számára.
Felnőtt mosdó	3	Kézmosási lehetőség, tükör. Az egyik mozgáskorlátozottak részére átalakítva, fürdőkáddal.
Vezetői iroda	1	Számítógép.
Játéktároló helyiségek és garázs	1/3	Önálló épületben 3 helyiség.
Főzőkonyha és hozzá tartozó előkészítő és raktár helyiségek, iroda, ebédlő	1	A HACCP közétkeztetési minőségbiztosítási rendszernek megfelelő berendezéssel és működéssel.
Iskolai ebédlő és melegítőkonyha	1	Külön épületben, megfelelő felszereltséggel.
Játszó udvar	1	Számos mozgásfejlesztő játék, babaház.

Az óvodai élet megszervezése

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 8. § (1)- alapján az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, **de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel.**

A 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet szerint az óvodai élet megszervezésénél elengedhetetlen az alábbiak betartása:

1. A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a

gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

2. A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

2.1. A nevelés időkeretei:

A heti és a napirend biztosítja a gyerekek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott légkör és szokásrendszer kialakításával a napirenden belül megvalósuló tevékenységek végzésének zavartalanságát. Biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre: folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Az egészséges fejlődéshez elengedhetetlen a mozgásos

tevékenység és a pihenés harmóniája. A napirenden belül a legtöbb időt a játék kapja, mert ez a gyermekek legfőbb tevékenysége. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van, az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

A gondozás és a szabad levegőn való tartózkodás jól illeszthető a játéktevékenység egész napos folyamatába. Udvarunkon lehetőség van, hogy mindenki egyszerre játszhasson kint. Megfelelő szervezéssel igyekszünk a zsúfoltságot, a balesetveszélyt elkerülni épületen kívül és belül. A

napirendi pontok folyamatos végzése biztonságot nyújt a gyerekeknek, gyorsan megtanulja, hogy egy-egy tevékenység után mi fog következni.

3. Napirend

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre, a rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek. A **napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi**, fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a szabad játék kitüntetett szerepét. A napi és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

A napirend általános időkeretei a 10,5 órás nyitva tartás alatt:⁶

Tevékenységek	2,5-4 évesek	4-5 évesek	5-6-7 évesek
Játék és szabadidős	5 ó 35 p	6 ó 15 p	6 ó

⁶Hatályos 2020. 03. 01.

tevékenység			
Komplex foglalkozás	25 p	35 p	45 p
Étkezés, pihenés	4 ó 15 p	3 ó 25 p	2 ó 45 p
Öltözködés, tisztálkodás	1 ó 15 p	1 ó 15 p	1 ó
Összes idő	10,5 óra	10,5 óra	10,5 óra

Hetirend

A napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, nyugalmat segíti elő az óvodai csoportokban, és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével az óvodások napi életének megszervezéséhez. Lényeges, hogy mindenre jusson elegendő idő. A rugalmasság és a kötetlenség a helyzethez való alkalmazkodás a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen.

Hetirend javaslat (minta):

HÉTFŐ	Mozgás
	Verselés-mesélés A külső világ tevékeny megismerése: természet-társadalom-ember
KEDD	Mozgás
	Verselés-mesélés Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
SZERDA	Mozgás
	Verselés-mesélés A külső világ tevékeny megismerése: matematikai tartalmú tapasztalatok
CSÜTÖRTÖK	Verselés-mesélés
	Mozgás
PÉNTEK	Verselés-mesélés
	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

1

Csoportszervezési elveink: A 2021/2022. nevelési évet 3 gyermekcsoporttal indítjuk. Törekszünk az azonos életkorú csoportok kialakítására.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

4. Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján

valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

4. 1. A nevelés tervezése

A Csoportnapló és a napi tervezéseket szolgáló dokumentum, melyeket elektronikus formában vezetjük. Felvételi és mulasztási napló, Egyéni fejlődési napló, Mérési-értékelési rendszerünk.

- Az Egyéni fejlődési naplót a 5. számú Melléklet tartalmazza, amelyet Porkolábné dr. Balogh Katalin nyomán készítettük el

- A mérési-értékelési rendszerünket magunk dolgoztuk ki, a konkrét leírást a 6.számú Melléklet tartalmazza. A tervezés tudatos, átgondolt folyamat, melynek során számításba kell venni, hogy az egyes gyermekek fejlődési üteme, és dinamikája más és más lehet. A nevelőmunka tervezésében, a megvalósítás gyakorlatában megtalálhatók a környezeti nevelés elvei, tartalmi jellemzői.

A nevelés és tanulás tervezése egy tömbben, egymással szoros kölcsönhatásban valósítható meg. Komplexitása abban rejlik, hogy a gyakorlatban a gyermekeket érő élmények, tapasztalatok egyszerre, egy időben jelentkeznek. Így kell tervezni és megvalósítani is. Minden esetben tevékenységet szervezünk. Ötlettárat állítunk össze, amit a négy évszak, az ünnepek és aktualitások köré csoportosítunk. Ezeken a gyermekeket ért élmények változtathatnak. A helyi sajátosságokat figyelembe véve (pl. erdő közelsége, téli disznóvágás, mezőgazdasági munka) mindig vannak ötletadó témák. Konkrétan tervezni csak egy vagy kéthetes periódusban szándékozunk, hiszen így tudjuk felhasználni a gyerekek ötleteit és tapasztalatait. Rugalmasság és könnyen korrigálhatóság kell, hogy jellemezze munkánkat.

Feljegyzéseket készítünk a gyermekek fejlődési üteméről, így konkrét megfigyelések adnak alapot a differenciált fejlesztés megteremtéséhez. A komplex foglalkozások rendszere beépül a nevelési folyamat egészébe, ezért nincs meghatározott időpontja.

Az Éves-Tematikus tervezés magába foglalja az óvodapedagógusok és nevelőmunkájának munkájának teljes vázát.

4.2. A fejlesztés módszerei

A négyes feladatrendszerből és a célból következően a csoport egészére tervezünk, de a csoporton belüli differenciált, egyéni fejlesztés megköveteli tőlünk az egyes gyerekekre szabott fejlesztést. Óvodánk tiszta életkorú csoportokkal működik. Az ismeretszerzés formáját az óvodapedagógus dönti el. Fontos, hogy a gyermek szabadon dönthessen, alkothasson, gondolkodhasson és cselekedjen. Elegendő időt kell adni a tevékenykedésre és tapasztalatszerzésre. A nevelőmunka elemzése, értékelése is az óvónő feladata. Ez ad támpontot a nevelőmunka tervezésének további irányvonalaihoz.

A tanulási eredményeket folyamatosan követjük, elemezzük, szükség esetén korrekciót hajtunk végre. Az ellenőrzések eredményeit felhasználjuk az intézményi önértékelésben.

Az intézményben a gyermekek teljesítményének értékelése a törvényi előírások, a pedagógiai programban megfogalmazottak alapján egyedi és fejlesztésközpontú.

2 4.3. Óvodai nevelésünk célja:

Az intézmény nevelési-oktatási céljai határozzák meg a módszerek, eljárások kiválasztását, alkalmazását.

Az intézményi pedagógiai folyamatok (például a nevelési évre, gyermekcsoportra tervezett egymásra épülő tevékenységek) a személyiség- és közösségfejlesztést, az elvárt nevelési, tanulási eredmények elérését, a szülők, gyermekek és munkatársak elégedettségét és a fenntartói elvárások teljesülését szolgálják.

A stratégiai és operatív dokumentumokban megfogalmazott célok és feladatok-a csoport, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek adottságait figyelembe véve-megjelennek a pedagógusok tervező munkájában és annak ütemezésében.

A pedagógiai munka megfelel az éves tervezésben foglaltaknak, az esetleges eltérések indokoltak.

A teljes pedagógiai folyamat követhető a tevékenységi tervben, a csoportnaplókban elektronikus formában, valamint a gyermeki produktumokban.

A stratégiai tervek megvalósítása tanévekre bontott, amelyben megjelennek a stratégiai célok aktuális elemei. (Pedagógiai program, a vezetői pályázat, a továbbképzési terv és az ötéves intézkedési terv stb. aktuális céljai, feladatai.)

Az intézmény éves terveinek (éves munkaterv, éves intézkedési tervek, munkaközösségi tervek, a pedagógiai munka, tervezési dokumentumai, stb.) gyakorlati megvalósítása a pedagógusok bevonásával történik, melyet évente értékelünk.

Megtörténik a tanfelügyeleti ellenőrzések eredményeiből, a korábbi fejlesztési terv

felülvizsgálatából, valamint a további ellenőrzésekből, intézkedési tervekből származó információk feldolgozása, értékelése, a tapasztalatok beépítése az önértékelést követő ötéves intézkedési tervbe.

A gyermekek sokoldalú és harmonikus fejlesztése, a gyermeki személyiség életkori és egyéni sajátosságainak figyelembevételével.

Az óvodás korú gyermekek társadalmi gyakorlatra való felkészítése, mely magában foglalja:

- ❖ A teljes gyermeki személyiség fejlesztését a gyermekek közösségi életre történő felkészítését, a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztését, fejlődésének segítségét a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.
- ❖ Az életre való felkészítést a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.
- ❖ Az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítését, figyelembe véve a szabad játék fontosságát.
- ❖ Olyan gyermekek nevelése, aki érzelmileg gazdag, településhez kötődő, környezetében jól tájékozódó, azzal harmóniában élő, érdeklődő, nyitott, az új iránt fogékony, önmagát és másokat értékelni tudó, másokat elfogadó, együttműködő.
- ❖ Képessé kívánjuk tenni a gyermekeket az életkoruknak megfelelő kooperációra és kommunikációra.
- ❖ Biztosítjuk, óvodás gyermek számára az érzelmi biztonságot otthonos,

derős, szeretetteljes légkör kialakításával.

- ❖ Az iskolai beilleszkedés közvetett segítése a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.

A nevelési cél eléréséhez elengedhetetlen az összehangolt munka a nem pedagógus alkalmazottakkal.

Az életre való felkészítés csak valóságos tevékenységek, csak a tevékenységre alapozott nevelőmunka során valósítható meg. A Tevékenység-központú program az óvodás korú gyermekek szociális életképességét minden későbbi fejlődés alapjaként kezeli, a pedagógiai célok és feladatok centrumába tudatosan az együttműködési és érintkezési képességek fejlesztését állítja, azaz kooperációra és kommunikációra kívánja képessé tenni a gyermekeket.

Ezzel a programmal az óvodás gyermek szociális életképességének növelése érdekében változatos tevékeny nevelési alaphelyzetek megteremtésével feltételezi az eredményt.

A nevelési alaphelyzet a jellemző tevékenységek, együttműködési formák, kapcsolatok, fejlesztő hatások és fejlődési összefüggő rendszerében és általa létezik.

A nevelés a nevelési helyzetekbe beépített tevékenységek által valósítható meg, hiszen az gyermek állandó tevékenykedés közben fejlődik.

5. A nevelési célok elérésének feltételei:

5. 1. A szükségletek szerepe a nevelési cél elérésében (4/IV)

A gyermek fejlődő személyiség, ezért sajátos, életkoronként, életkori szakaszonként és egyénenként változó testi-lelki szükségletei vannak. A szükségletek kielégítésében, a gyermeki személyiség alakulásában a gyermeket körülvevő tárgyi és személyi környezetnek meghatározó szerepe van. Az óvoda a pedagógiailag determinált szocializáció színtere, ahol az elemi kooperációs és kommunikációs formák tudatos kibontakoztatása zajlik.

A gyermek gondozása az óvodai nevelőmunka alapvető feladata, olyan sajátos nevelési feladat, amely nem csak a gyermek személyiségének fejlesztését alapozza meg, de lehetővé teszi a kedvező környezeti hatásoknak a kialakulását, mely további fejlődéshez nagymértékben hozzájárul.

Feladataink a szükségletek kielégítése terén az egészséges környezet megteremtése, a gyermek megfelelő gondozottságának biztosítása, alapvető fizikai szükségleteinek kielégítése, valamint nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes óvodai légkör kialakítása.

Programunk kitűzött nevelési célját a gyermek szükségleteinek, egész óvodai életet átható tevékenységeinek és képességeinek figyelembe vételével a gyermek egyéni adottságaiból, személyiségéből kiindulva lehetséges megvalósítani

5. 2. Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai a gyermeki szükségletek kielégítésében:

- ❖ Az egészséges óvodai környezet megteremtése
- ❖ A gyermek megfelelő gondozottságának biztosítása
- ❖ A gyermek alapvető fizikai szükségleteinek kielégítése

- ❖ Érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, kiegyensúlyozott, családi légkör, otthonosság, derűs, szeretetteljes környezet vegye körül a beszoktatástól az óvodáskor végéig.
- ❖ A gyermek-gyermek, óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze. Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése a társas kapcsolatok létrehozása érdekében.
- ❖ A kommunikáció és kooperáció megvalósítása
- ❖ Segítse elő az iskolakezdéshez szükséges testi-, lelki-, és szociális érettség kialakulását, mely a sikeres iskolai munka előfeltétele.

5. 3. A képességek szerepe a nevelési cél elérésében

A tevékenység-központú nevelés olyan képességek kifejlesztését jelenti, amely a társadalomban létező, elképzelhető, pozitív tevékenységek gyakorlásához szükségesek. A társadalmi és egyéni szempontból lényeges képességeket két nagy csoportba sorolhatjuk.

Kooperációs képességek

Kommunikációs képességek

Minden csoportban biztosított a számítógép a digitális képességfejlesztés eszközeként.

5.4. Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai a képességek fejlesztésében:

- ❖ Folyamatosan biztosítjuk a gyermekek számára a képességeik kibontakoztatásához szükséges tevékenységek gyakorlásának lehetőségeit.
- ❖ Folyamatos megfigyelések útján alkossunk tiszta képet a gyermek meglévő képességeiről, ennek ismeretében törekedjünk a képességek, készségek fejlesztésére.
- ❖ A részképességek fejlődésében elmaradott gyermekekre egyéni fejlesztési tervet készítünk, gondot fordítunk a tehetséggondozásra.
- ❖ Minden gyermek képességét önmagához viszonyítva fejlesztjük.

Az óvoda kapcsolatai (4/II/III):

Intézményünk partnereinek bevonásával történik meg az intézményi működés szempontjából kulcsfontosságú sikertényezők azonosítása. Széleskörű kommunikációs kapcsolat folyik az óvoda és partnerei között. Rendszeresen megtörténik a kiemelt kulcsfontosságú partnerek igényeinek, elégedettségének megismerése. Ezzel biztosított a társadalmi hatás a minőségfejlesztés elvek alapján, vagyis partneri kapcsolat működik a környezet- és természetvédelem érdekében: az óvoda környezetében élőkkel szülőkkel, a lakossággal, (szülői értekezleti témák, fórumok szervezése, rendezvények: sportnapok, állatok gondozása, egészséges táplálkozás, növényápolás és védelem, kirándulások stb.), az óvodákkal, és más gondozási-, nevelési-, valamint nevelési-oktatási intézményekkel, a fenntartóval.

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

5.4.1. Az óvoda és a család együttműködése

Az óvodai nevelőmunkát a befogadó nevelés jellemzi, a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ehhez elengedhetetlen feltétel az egyenrangú nevelőtársi viszony, mely kölcsönös bizalmon és segítségnyújtáson alapul. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait. Közös feladatunk az erkölcsi tulajdonságok fejlesztésén túl a szokás- és normarendszer megalapozása. Intézményünkben eddig is, és reméljük hogy ezután is az óvoda és a családi ház kapcsolata megfelelő. A gyermek otthon szerzett spontán tapasztalataira, élményeire építünk, ezeket rendszerezük, továbbfejlesztjük.

A kapcsolattartás sokféle formáját kihasználjuk:

A közös ünnepek mellett lehetőség nyílik nyílt napok látogatására (nagy csoport), nyilvános ünnepek megtekintésére és természetesen mindennapi beszélgetésre és fogadóórákra. A családokat igyekszünk bevonni többféle közös programba. Intézményünkben az SZMK működése biztosított. Tudatosítjuk a szülőkben a szabad játék fontosságát. A migráns családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, a interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét. A szülők ismerjék meg az intézmény Pedagógiai Programját, Szervezeti és Működési Szabályzatát, a Házi rendet, így a tűzriadó és bombariadó és Honvédelmi Intézkedési Tervét, a törvény által meghatározott módon véleményezzék a benne foglaltakat. A nevelés nélküli munkanapok rendjéről is időben tájékoztatást adunk, hogy ne merüljön fel probléma a gyermekek elhelyezésében (szakmai, pedagógiai továbbképzések, az intézmény működésével kapcsolatos feladatok megoldása).

5.4.2. Az óvoda kapcsolatot tart :

azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények), és az óvodai élet után

(iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező

6. Az óvoda és az iskola kapcsolata

Tevékenységek központú nevelési programunk megvalósításával kívánjuk gyermekeinket alkalmassá tenni az iskolai beilleszkedésre. 6-7 éves korra éri el az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás, az életkor figyelembevétele mellett, lehetőségünk van a fejlettség szerinti iskolakezdésre. Az óvoda és az iskola kölcsönös nyitottsága, a bizalom, az egymás megbecsülése kell, hogy alapul szolgáljon az együttműködéshez.

Óvoda-iskola átmenet támogatása

Törekszünk a kölcsönös kapcsolattartás kiépítésére és az információcsere fenntartására.

- Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka (a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése, megoldási késztetés, monotonia tűrés, figyelemkoncentráció, az alkotásvágy szükséges szintjének kialakítása)

- Iskolaválasztás (a kijelölt iskolával, a szabad iskolaválasztással, a halmozottan hátrányos helyzetűek előnyben részesítésével, a sajátos nevelési igényűvé minősítéssel

kapcsolatos felvilágosítás, tanácsadás) támogatása.

- Az érintett iskolákkal közös óvoda - iskola átmenetet segítő program kidolgozása, hospitálások, esetmegbeszélések, szakmai műhely, közös programok.

- A gyerekek fejlődésének után követése.

Már évek óta jól bevált gyakorlat, hogy a leendő első osztályos tanító nénik megismerkedhessenek az óvoda életével, a nevelési módszereivel, eszközeivel, megismerjék az óvodai élet követelményeit, az óvoda által meghatározott iskolaérettségi kritériumokat. A nagycsoportosok is ellátogatnak az első osztályosokhoz, ismerkednek az iskolai élettel. A jövőben feladatunknak tekintjük, hogy a helyi oktatási programok bevezetésének tapasztalatait kölcsönös megbeszélés kövesse.

Nyitottak vagyunk minden olyan szervezésben, amely a gyermekek fejlődését szolgálja.

Szakmaközi kapcsolat a helyi iskolával

„Kézenfogva az iskolával”

Időpont:	Téma:
November	Nyílt hét az iskolában Kerekasztal fórum- iskolában.
December	Karácsonyi hangverseny az ovisoknak
Február	Hospitálási lehetőség a tanítók munkaközösségének. Nyílt nap a nagycsoportos szülők részére

	Kerekasztal fórum: Szakértő előadása a nevelőtestületnek, a tanítóknak és az érdeklődő szülőknek
Március	Gergely – járás, nyílt hét az iskolában Iskolába csalogató
Május	Tavaszhívogató az iskolában – 8.-osok osztályfa átadása
Június	Iskolahívogató- tábor az elsősöknek

7. Egészségügyi szervek: Üzemorvos, fogorvos, védőnők, Kormányhivatal

Üzemorvosunk rendszeres szűrést végez a gyermekek körében, a védőnők szintén látogatják a gyermekeket. Iskolafogászat keretében szakellátásban részesülnek az óvodások. Az ÁNTSZ rendszeresen ellenőrzi intézményünket, melynek igyekezzünk megfelelni

8. Művelődési Ház, Könyvtár

Kisebbségi létszámú rendezvényeinkre díjmentesen igénybe vehetjük a Művelődési Ház nagytermét. A nagycsoportosokkal lehetőségünk van a Könyvtár megismerésére, rendszeres látogatására. Meseelőadásokat tartanak évi 4-5 alkalommal, csekély térítés ellenében.

9. Sportcsarnok

A testnevelés foglalkozások megtartására szerződést kötünk a sportcsarnok használatára.

10. Polgármesteri Hivatal

Az intézmény fenntartója rendszeresen tájékozódik intézményünk működéséről, illetve tájékoztat az aktuális feladatokról. Az óvodavezető állandó meghívottja a Képviselő – testületi üléseknek, községi szintű vezetői megbeszéléseknek. Az Önkormányzat által benyújtandó Községi Egészség-terv elkészítésében intézményünk is aktívan részt vesz. Ebben is lehetőségét látjuk életkörülményeink javításának és ez segíti a gyermek környezettudatos magatartásának megalapozását, kialakítását.

11. Ezerarcú Természetvédelmi és Turisztikai Egyesület

Programjain való részvétellel a környezettudatos magatartás kialakítását, valamint az identitástudat megalapozását kívánjuk elősegíteni. Kiadványaikat felhasználjuk a nevelőmunka folyamán.

12. A Homokháti Szociális Központ Család-és Gyermejjóléti Központja szociális segítő tevékenysége, a Családsegítő és gyermejjóléti szolgálatszolgálattal való kapcsolattartás.

Gyermekjóléti feladatok, rendszeres kapcsolattartás, az intézmény minden alkalmazottja a jelzőrendszer tagja. (7.számú Melléklet)

A kapcsolat tartalma:

- ❖ Az intézmény segítséget kér a gyermekjóléti szolgálattól, ha a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni.
- ❖ **A szociális segítő bekapcsolódik a csoportok életébe. Részt vesz közös tevékenységeinkben, információt gyűjt, konzultál a kollégákkal, érintett szülőkkel.**⁷
- ❖ a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

A kapcsolat formái:

- ❖ előadásokon, rendezvényeken való részvétel
- ❖ a gyermekjóléti szolgálat értesítése – ha az intézmény a szolgálat beavatkozását szükségesnek látja,
- ❖ esetmegbeszélés,

- ❖ a gyermekjóléti szolgálat címének és telefonszámának, illetékes munkatárs nevének intézményben való kihelyezése, lehetővé téve a közvetlen elérhetőséget.

13. Egyház

Az óvodás gyermekek részére a történelmi egyházak által nyújtott hittan, szülői igény szerint.

Az óvoda biztosítja a keresztény kulturális értékek közvetítésének feltételeit.

14. Óvodák Kistérségi Egyesülete

Alapító tagja vagyunk (2000-ben alakultunk) az OKE-nek. A vezetők szakmai munkaközössége, szakmai továbbképzések mind a technikai, mind a pedagógus alkalmazottak számára, valamint gyermek programok szervezése, tehetséggondozás. Gyerekeink számára vers- és mesemondó verseny, rajzverseny szervezése. A mindenkori nagycsoportosok számára a tíz település egyike szervezi meg minden évben a gyermeknapot.

15. Kapcsolatot tartunk azokkal az intézményekkel,

amelyek az óvodába lépés előtt, alatt és után meghatározó szerepet töltenek be a gyermekek életében.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi, értelmi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű (HH), halmozottan hátrányos helyzetű (HHH), az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű

---

⁷Hatályos 2019. 09. 01.

gyermek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus logopédus, gyógypedagógus, konduktor stb.) közreműködését, a szülők és óvodapedagógusok együttműködését igényli.

A gyermekek problémáinak feltárása nevelési évben folyamatosan történik.

A speciális foglalkozást igénylő esetekben szakintézményekhez fordulunk:

- Kistérségi Pedagógiai Szakszolgálat, Mórahalom;
- Tanulási képességeket vizsgáló szakértői bizottság, Szeged
- Tanulási képességeket vizsgáló szakértői bizottság, Budapest.

16. Intézményünk a Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn.

Határon túli kapcsolatunk van a romániai borszéki Tündéerkert Óvodával, illetve a maroshévi Bűvös Erdő Óvodával. Új szakmai kapcsolat kiépítését tervezzük egy vajdasági óvodával.

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

A TUDATOS FEJLESZTÉS FELTÉTELEI

A fejlesztés feltételei a gyermek spontán fejlődése, érése és a tudatos fejlesztés. A tudatos fejlesztés az óvodapedagógus által irányított, befolyásolt, de nem kizárólagosan tőle függő folyamat. A társadalmi, gazdasági környezet, a helyi lehetőségek, a gyermekcsoportok életkor összetétele, a szülők igényei mind befolyással vannak a fejlesztés tartalmára. A tudatos fejlesztést az objektív és szubjektív feltételek jelentősen befolyásolják.

V. 1. Az egészséges életmód alakítása (4/III)

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Programunk kitűzött nevelési célját a gyermek szükségleteinek, tevékenységeinek és képességeinek figyelembevételével a gyermek egyéni adottságaiból, személyiségéből kiindulva lehetséges megvalósítani.

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása ebben a korban kiemelt jelentőségű. Elengedhetetlen az összehangolt munka a nem pedagógus alkalmazottakkal.

V. 2. Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai az egészséges

életmód kialakításában:

- ❖ az óvoda dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja legyen mindig példaértékű.
- ❖ A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése.
- ❖ Segítse elő az iskolakezdéshez szükséges testi-, lelki-, és szociális érettség kialakulását, mely a sikeres iskolai munka előfeltétele.
- ❖ A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása.
- ❖ A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges környezet megteremtése.
- ❖ A gyermekek testi képességeinek, készségeinek fejlesztése.
- ❖ A gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása.
- ❖ Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, engedjen teret önkifejező, önérvényesítő gyermeki törekvéseknek.
- ❖ A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- ❖ A gyermek testi képességei fejlődésének elősegítése.
- ❖ A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- ❖ Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegség megelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- ❖ A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése.
- ❖ Közvetetten segítjük az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.
- ❖ Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának megalapozását, kialakítását a környezet védelméhez és megővéséhez kapcsolódó szokások alakítását.
- ❖ Megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása, különös tekintettel az SNI gyermekekre.
- ❖ A migráns családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, a interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

V. 3. A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- ❖ A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésűlködnek.
- ❖ A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat. Zsebkendőjüket önállóan használják.
- ❖ Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek vizet a kancsóból.
- ❖ Esztétikusan terítnek, higiénikusan esznek.
- ❖ Készség szinten használják a kanalat, villát, kést. Étkezés közben halkán beszélgetnek.
- ❖ Teljesen önállóan öltöznek, a ruhájukat ki-be gombolják, cipőjüket befűzik,

bekötik.

- ❖ Ruhájukat esztétikusan, összehajtvva helyére teszik.
- ❖ A környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani.
- ❖ Ügyelnek saját küllemükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.

V. 4. Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása: (4/IV)

- ❖ Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége, ezért fontos, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretettel léghő vegye körül. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik. Biztosítja minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést.
- ❖ Az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások, - óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek - pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.
- ❖ Adjon lehetőséget arra, hogy a gyermek kielégítthesse társas szükségleteit, nevelje a gyermeket a különbözőségek elfogadására, tiszteletére.
- ❖ Szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő, közös tevékenységek gyakorlása és ezáltal a készségfejlesztés megvalósítása.
- ❖ Olyan óvodai élet megszervezése kívánatos, amely befogadó, segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (pl. együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, pontosság, stb.) és akaratának (pl. önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat) fejlődését, a szokás- és normarendszerének megalapozását. Lehetőség van hit- és vallásoktatás igénylésére a szülők részéről.
- ❖ Az óvodapedagógus vegye figyelembe a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesítse az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.
- ❖ A gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságára, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve változatos tevékenységeket, melyeken keresztül élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről, elősegítve a gyermek környezettudatos- és egészséges életmód magatartásának megalapozását, kialakítását. A szocializáció biztosítása (magatartás érzelmi vezéreltsége, közös élmények biztosítása, erkölcsi tulajdonságok és az akarat fejlődésének segítése)
- ❖ Elősegítjük a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, teret engedünk az önkifejező, önértékesítő gyermeki törekvéseknek.
- ❖ Törekszünk a szeretet és kötődés képességének fejlesztésére, a mások iránti tisztelet és megbecsülés érzésének kialakítására, fejlesztésére az ösztön és érzelmek irányításának fejlesztésére, az érzelmi zavarok tompítására, leépítésére.

- ❖ Elősegítjük a gyermek nyitottságára építve, hogy tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó szépre, jóra, tisztelje és becsülje azt. Ismerje a szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja
- ❖ Legyen modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése. Elengedhetetlen az összehangolt munka a nem pedagógus alkalmazottakkal.
- ❖ A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló (SNI), hátrányos helyzetű (HH), halmozottan hátrányos helyzetű (HHH), az elhanyagolt valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek: logopédus, pszichológus, gyógypedagógus stb.

közreműködésével, őket így segíthetjük hozzá az iskolakezdéshez szükséges fejlettségi szint eléréséhez.

- ❖ Közvetetten segítjük az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.
- ❖ Segítjük a szociális érzékenység fejlődését, az éntudat alakulását, és teret engedünk a gyermek önkifejező és önérvényesítő törekvéseinek.
- ❖ A migráns családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, a interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

V. 5. Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai az érzelmi nevelés során:

- ❖ A szeretet és kötődés képességének fejlesztése,
- ❖ A mások iránti tisztelet, megbecsülés érzésének fejlesztése,
- ❖ Az élménybefogadás képességének fejlesztése,
- ❖ Az érzelmek kifejező képességének fejlesztése,
- ❖ Az ösztönök és az érzelem irányításának fejlesztése,
- ❖ Az érzelmi zavarok tompítása, leépítése.
- ❖ Beszélő környezett feltételeinek biztosítás.
- ❖ Mindezen tulajdonságok fejlesztése a gyermeki személyiséghez igazodva lehetséges.
- ❖ Az identitástudat alapjainak lerakása (magyarságra nevelés).

V. 6. A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- ❖ Ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra.
- ❖ A gyermekeknek igényévé válik a viselkedés és helyes cselekvés szokásszabályainak betartása. Egymást kérik a szabályok megtartására.
- ❖ A felnőtt kérése nélkül is szívesen segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival. A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk

képességeiben.

- ❖ Konfliktusos helyzetben társaikkal egyezkednek. (kompromisszumképesség)
- ❖ Érdeklődnek társaik, barátaik iránt. A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják. Óvodán kívül, ha találkoznak, szeretettel köszöntik egymást.
- ❖ Szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit.
- ❖ Ismerik saját képességüket, tudják értékeiket, és azt is meg tudják fogalmazni, melyek a hiányosságaik.
- ❖ Érvényesítik kezdeményező készségüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- ❖ Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat.
- ❖ Az őket érintő ügyekben tudnak dönteni.

V. 7. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása (4/IV)

- ❖ Az anyanyelv fejlesztése kiemelt jelentőségű, valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.
- ❖ Anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak kialakítása, beszélő környezettel, helyes minta és szabályközvetítéssel, (a javítgatás elkerülésével) az óvodai tevékenység egészében jelen van.
- ❖ Figyelmet fordítunk az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére. Törekszünk a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására, igényeljük és odafigyelünk a gyermek válaszára.
- ❖ Az óvoda dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja legyen mindig modell értékű, ehhez elengedhetetlen az összehangolt munka a nem pedagógus alkalmazottakkal.
- ❖ A gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságára, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítunk változatos tevékenységeket.
- ❖ A tevékenységek során elősegítjük a gyermek környezettudatos magatartásának megalapozását, kialakítását.
- ❖ Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.
- ❖ Elősegítjük a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, teret engedünk az önkifejező, önértékesítő gyermeki törekvéseknek.
- ❖ Közvetetten segítjük az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.
- ❖ Elősegítjük az iskolakezdéshez szükséges testi-, lelki-, és szociális érettség kialakulását, mely a sikeres iskolai munka előfeltétele. Az SNI gyermekek esetében speciális szakemberekkel végzett pedagógiai munka segíti a szükséges szint elérését.
- ❖ A hazájukat elhagyni kényszerülő migráns családok gyermekeinek óvodai

nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, a interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

- ❖ További feladatok: -spontán szerzett tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek fejlesztése (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, kreativitás).

A FEJLESZTÉS TARTALMI MEGVALÓSULÁSA

A tevékenység-központú óvodai nevelés tartalma tevékenységeken keresztül jut érvényre és a nevelési folyamat négyes feladatrendszerén keresztül valósul meg.

A négyes feladatrendszer elemei:

- **Játék és tanulási tevékenység,**
- **Társas és közösségi tevékenység,**
- **Munkatevékenység,**
- **Szabadidős tevékenység.**

A feladatrendszer elemei egymást átszőve érvényesülnek és valamennyien együtt jelentik az óvodás korú gyermek nevelésének tartalmát.

Ezeknek a szempontoknak a szoros kapcsolódása kell, hogy jelentse mindennapi munkánk vázát, mely az óvodai élet tartalmát hatja át.

A figyelem középpontjában a gyermekek kulcskompetenciáinak fejlesztése áll. A pedagógusok megosztják egymással ez irányú módszertani tudásukat.

Játék és tanulási tevékenység

A játék (4/I/II/III/IV)

1. A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék - szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat - a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

2. A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt - a szülő és az

óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőtve, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

3. A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző

játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

4. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együtt játszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el. 5. Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.

Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai a játékkal kapcsolatban:

- ❖ Legyen kulcsszereplő a nevelésben, elfogadó, befogadó, segítő, támogató attitűdje legyen modell értékű.
- ❖ Biztosítson a játékhoz megfelelő helyet.
- ❖ Biztosítása folyamatosan a játékhoz szükséges eszközöket, egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokat, játékszereket.
- ❖ A játék folyamatában tudatos jelenléte biztosítsa az indirekt irányítás felelősségét. Biztosítson elegendő ötletet, lehetőséget, helyzetet a sokszínű játék kialakulásához. Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.
- ❖ Teremtse meg a nyugodt, kiegyensúlyozott légkört az elmélyült játék feltételeként.
- ❖ Használja ki az egyéni élményeken túl, közös élményszerzési lehetőségek a játék fejlesztése érdekében. A szűkebb és tágabb környezetről spontán szerzett gyermeki tapasztalatok, élmények feldolgozásának biztosítása a szabad játékban és a játékba integrált tanulás során, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja.
- ❖ Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, engedjen teret önkifejező, önérvényesítő gyermeki törekvéseknek.
- ❖ Biztosítsa a migráns családok gyermekeinek óvodai nevelésében az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, a interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét. (Népi gyermekjátékok)
- ❖ Tartsa tiszteletben a gyermeki játék önállóságát.
- ❖ Gazdagítsa a 2,5–7 éves korban megjelenő játékfajtaikat (gyakorló játék, szimbolikus szerepjáték, konstruáló játék, szabályjáték), s azok tartalmát, minőségét, a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevételével.
- ❖ Az óvónó tegye képessé a gyermekeket a kommunikációra és kooperációra a játéktevékenység során, fejlessze beszédkészségüket a játékban.
- ❖ Biztosítsa az erkölcsi tulajdonságok fejlesztésén túl a szokás- és normarendszer megalapozását.

- ❖ Engedjen teret az önkifejező, önérvényesítő gyermeki törekvéseknek.
- ❖ Biztosítsa a gyermekek által használt tárgyi eszközök hozzáférhető és biztonságos elhelyezését.
- ❖ Segítse elő az iskolakezdéshez szükséges testi-, lelki-, és szociális érettség kialakulását, mely a sikeres iskolai munka előfeltétele. Az SNI gyerekek fejlődését megfelelő szakemberek

közreműködésével segíthesse hozzá az iskolakezdéshez szükséges fejlettségi szint eléréséhez.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- ❖ A gyermekek képesek állhatatosan, több napon keresztül egyazon játéktémában együttesen részt venni.
- ❖ Játékukban dominánsan jelentkezik a szerepjáték.
- ❖ Az ismert meséket többször dramatizálják, bábozzák.
- ❖ Bonyolult építményeket képesek kreálni.
- ❖ Élvezik a játékszabályokat, és képesek a normák betartására.
- ❖ Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által preferált viselkedési szabályok.
- ❖ Interakciójuk gazdag, kulturált és érthető.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás: (4/I/II/III/IV)

1. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

2. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

3. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

4. A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,

- a spontán játékos tapasztalatszerzés;

- a játékos, cselekvéses tanulás;

- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;

- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés,

felfedezés;

- a gyakorlati problémamegoldás.

5. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív

értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

A tevékenységek szerepe a nevelési cél elérésében

A gyermek tevékenykedő lény, személyisége tevékenységek által fejleszthető a leghatékonyabban. A tevékenységek során meglévő képességeit felhasználja, és továbbfejleszti azokat lehetőséget biztosítva a készségek kialakításához.

A nevelő hatás belső feltétele, hogy az egyén számára érdekes, a csoport számára fontos, hasznos tevékenység legyen, a kitűzött cél megvalósítása és eredményessége biztosítható legyen.

A nevelő hatás pedagógiai feltétele a tevékenység előkészítése, megszervezése mely a felnőttek részéről tapintatot igényel. Semmit se végezzünk el a gyermek helyett, de mindenben segítsünk, amikor arra szükség van és annyit, amennyit a gyermek igényel.

A tevékenység értékelése mindig alapvető feladat.

A gyermeke számára meg kell adni a lehetőséget az önállóan megválasztott, belsőből fakadó tevékenységre. A tevékenység megszervezésekor figyelembe kell vennünk az adott korosztály tevékenységének jellemzőit, valamint azt, hogy életmegnyilvánulásában nem különülnek el élesen a

különböző tevékenységek (pl. játék és munka esetében).

A nevelőmunka hatékonysága érdekében a nevelési eljárások során a fejlődést elősegítő tevékenységek kerülnek megvalósításra (pl. az igényeknek megfelelően megvalósul a képességek fejlesztése, eszközhasználat megtanulása, ismeretszerzés és alkalmazás modern módszereinek használata, kirándulások stb.) Minden csoportban biztosított a számítógép, a digitális képességfejlesztés eszközeként. Az IKT-eszközöket rendszeresen alkalmazzuk a nevelő-oktató munkánkban, az eszközök kihasználtsága, alkalmazásuk nyomon követhető.

Az óvodapedagógus /környezeti nevelő feladatai a tevékenységek megszervezésében:

- ❖ Biztosítsa minél változatosabb többfajta tevékenység egy időben történő gyakorlásához a megfelelő feltételeket (idő, hely, eszközök, ötletek)
- ❖ A tevékenységek megszervezésében támaszkodjon a gyermekek tapasztalataira, a gyermekek aktuális élményvilágára.
- ❖ Élmények nyújtásával segítse elő a minél sokrétűbb és minél komplexebb tevékenységformák kialakulását az óvodai csoportban.

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során építi a gyermekek előzetes

tapasztalataira, ismereteire. A tanulás feltétele a gyermeke cselekvő aktivitása, a közvetlen sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának elősegítése.

Közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.

A tanulási tevékenység megszervezése:⁸

- A testnevelés foglalkozás és a mindennapos testnevelés minden gyermek számára kötelező.
- Az irodalmi nevelés minden csoportban, általában kötetlen formában történik, de kihasználunk minden lehetőséget, ami a nevelési terület kiaknázását szolgálja.
- **A folyamatos napirendben a vizuális, a zenei, a környezeti és a matematikai tevékenységek a gyermekek életkorától függően: kiscsoportban kötetlenek, középső- és nagycsoportban kötöttek.**
- A tanulási tevékenységek során mindig meghatározó a gyermek egyéni jártasság-készség- és képességszintje.
- Az óvodapedagógus egyénisége, kompetenciáinak szintje tesz egyedivé minden tevékenységet, tanulási folyamatot.
- A tevékenységek szervezhetőek egyéni, páros, mikro-csoportos, vagy frontális foglalkoztatási formában.

Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai a tanulással kapcsolatban:

- ❖ Fejlessze a gyermekek értelmi képességeit (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás).
- ❖ Elégítse ki a gyermek megismerési vágyát, kíváncsiságát sokoldalú érdeklődését.
- ❖ Kínáljon lehetőséget a gyermekek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit.
- ❖ Biztosítson a gyermekek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységeket.
- ❖ Fejlessze a gyermekek önállóságát, figyelmét, kitartását pontosságát, feladattudatát.
- ❖ Nyújtson segítséget olyan tapasztalatok szerzéséhez, amelyben a gyermek saját teljesítőképességét is megismerheti. Tudatosan törekedjen arra, hogy minél több élményt gyűjtsenek a gyerekek saját természeti és társadalmi környezetükből és azokra építve rendszerezze, bővítse meglévő tapasztalataikat.
- ❖ A tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segítse a gyermek személyiségének kibontakozását, az önkifejező, önérvényesítő gyermeki törekvések megvalósítását.
- ❖ Biztosítsa az erkölcsi tulajdonságok fejlesztésén túl a szokás- és

---

⁸ Hatályos 2020. 09. 01.

- normarendszer megalapozását.
- ❖ Segítse elő az iskolakezdéshez szükséges testi-, lelki-, és szociális érettség kialakulását, mely a sikeres iskolai munka előfeltétele.
- ❖ Biztosítsa a migráns családok gyermekei számára az önazonosság megőrzését, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

Társas és közösségi tevékenység: (4/I/II/III/IV)

A gyermekekkel szemben támasztott fő követelmény, hogy tanuljon meg másokkal érintkezni és együttműködni. Programunk négyes feladatrendszerrel megfelelő bázist nyújt a kooperációs és kommunikációs képességek kifejlesztéséhez. A társas és közösségi tevékenység a nevelőmunka egészét átszövi. Ebben a folyamatban legfontosabb időpont a gyermek óvodába lépése, illetve, hogy már ekkor kedvező érzelmi hatások érik a gyermeket. A beszoktatás rendje a későbbi óvodai életre is hatással lehet. Az óvónő feladata, hogy végtelen türelemmel és szeretettel forduljon az óvodába kerülő gyermek felé. A beszoktatást megelőzően végezzen előzetes családlátogatást. Adjon időt a beszoktatásra. Biztosítson fokozatos átmenetet, az eddigi gyakorlatnak megfelelően tegye lehetővé a szülővel együtt történő beszoktatást.

A jó közösséget mindig egyéniségek alkotják, minden gyermek egyéniség, akinek lehetőséget kell biztosítani személyisége pozitív és széleskörű kifejlődésében. A közösségi nevelés alapelve, hogy a gyermeke, mint egyén találja meg helyét a közösségben. Nevelési cél, hogy a gyermeknek igényévé váljék a csoporttal való együttműködés, ugyanakkor - ha arra van igénye- egyedül is tevékenykedhessen. Ilyenkor a többiek alkalmazkodjanak hozzá. Az óvodai közösség sikeres formálása során a közösségi érzés, közösségi tudat és magatartás mellett mások megbecsülése, a közös szokások, a hagyományok tiszteletben tartása, sőt a csoport közvéleménye is kialakul. A gyermekközösség kialakítása a tevékenységek négyes feladatrendszerén keresztül valósítható meg. Az óvodában a tevékenységnek a gyermek egyéni örömein túl a közös élményt is erősítenie kell. Lényeges, hogy a tevékenykedtetés sokszínű, változatos legyen, és a tevékenykedtetés legyen a hangsúly. Mindent kipróbálhasson a gyermek, kivétel csak a testi és szellemi épségét veszélyeztető tevékenységek képeznek.

Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai a társas, közösségi tevékenységgel kapcsolatban:

- ❖ Biztosítson, nyugodt, biztonságos, félelemmentes óvodai mindennapokat, amiben lehetőség kínálkozik a gyermekek közötti, valamint a gyermekek és felnőttek közötti minél gyakoribb kontaktusfelvételre.
- ❖ Teremtsen lehetőséget arra, hogy a gyermek kielégíthesse természetes társas szükségleteit.
- ❖ Alakítson ki és gyakorolják természetes szituációkban a felnőttekkel és a társakkal kapcsolatos viselkedési szokásokat.
- ❖ Alakítsa ki és gyakoroltassa a gyermekcsoporton belül az együttműködés, az együtt játszás, együtt dolgozás képességeit.

- ❖ Kezelje tapintatosan a konfliktusokat.
- ❖ Alakítsa a társakért, a csoportért érzett felelősségérzetüket.
- ❖ Gyakorolják a demokratikus szabályok betartását.
- ❖ Nevelje arra a gyermekeket, hogy megértést és toleranciát tanúsítsanak társaik irányában.
- ❖ Nevelje a gyermeket a különbözőségek elfogadására, tiszteletére. A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, hátrányos helyzetű, az elhanyagolt illetve kiemelkedő képességű gyermek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakember közreműködésével (logopédus, pszichológus.) fontos, hogy a gyermekek elfogadják társaik, esetleg a többiek eltérő külsejét, viselkedését.

Munka jellegű tevékenységek (4/II/III/IV)

1. A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység – az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.

2. A gyermekek munka jellegű tevékenysége:

- örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység;
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége;
- a közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

3. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, agyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

A munkatevékenység pedagógiai funkciója a gyermek értékkeremtő együttműködési képességeinek fejlesztése. Aktív tevékenység: a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) alakításának fontos lehetősége. A munka az óvodás gyermek számára őrizze meg játékos jellegét. A gyermekek minden munkát végezhetnek, amihez kedvük van és fizikai megterhelés nélkül képesek azt megvalósítani. A gyermekek önkéntességét és aktivitását, érdeklődését tudatosan igyekszünk felhasználni nevelési céljaink megvalósításához. A munkatevékenység a felkínált lehetőségek közül önállóan választható és vállalható. A munka jellegű tevékenység kapcsolatban van a cselekvő tanulással.

Váljon a csoport számára magától értetődő, természetes dologgá, hogy mindenki dolgozik, amikor szükséges. Nagyon fontos, hogy a munkavégzés ne időszakonkénti, hanem rendszeres, folyamatos legyen, ami beépül a mindennapokba. A nagyfokú önállóság, a döntési helyzetek gyakorlásának

lehetőségei a gyermek életre való felkészítését szolgálják, a személyiségfejlődés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással egybeeső munka és munkajellegű játékos tevékenység. A közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája. Ilyenek lehetnek a csoport életével kapcsolatos tennivalók, az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka.

Óvodánk községi óvoda, ezért a helyi adottságokat figyelembe véve a munkatevékenység lehet a környezet-, a növény- és állatgondozás, az udvar tisztán tartása, a játékok rendben tartása, javítása, termések, magvak gyűjtése, élősarok gondozása, kerti munka, illetve sok esetben lehetőség van családi környezetben kis állatok gondozására, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja. Nagyon fontos, hogy ezek a munkavégzések ne csak az óvodában, hanem a családban is megerősítést nyerjenek. Otthon is járjon dicséret az elvégzett munkáért. Fontosnak tartjuk az óvodában a kerti munka megvalósítását, mert a nevelésben játszott szerepén túl a természet, a környezet és az ember kölcsönhatásának megtapasztalására nyújt lehetőséget. Személyiségfejlesztő hatása még a saját és mások munkájának elismerése, megbecsülése, maga a gyermek is érezze ennek pozitív megnyilvánulását. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

3.1. Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai a munkatevékenységgel kapcsolatban:

- ❖ Minden gyermeknek biztosítson lehetőséget arra, hogy önkéntesen, önállóan, kedve és képessége szerint elvégezhesse az önmagával kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységet, illetve a társai érdekében végzett munkatevékenységet.
- ❖ Folyamatosan biztosítsa, bővítse a munkatevékenységhez szükséges, gyermekek számára megfelelő munkaeszközöket.
- ❖ A munkaeszközök számára biztosítson olyan helyet, ahol a gyermekek bármikor elérhetik és használhatják a szükséges eszközöket.
- ❖ Adjon lehetőséget a gyermekeknek bármilyen őket érdeklő munkatevékenység elvégzéséhez, még akkor is ha a gyermek tevékenységi vágya és képességei nincsenek teljesen összhangban. Legyen a munka pozitív élmények átélésének forrása, ez a biztosíték arra, hogy a gyermek önként, örömmel, szívesen, tevékenykedjen.
- ❖ Törekedjen arra, hogy minden tevékenység örömet jelentsen a gyermekeknek és teljes önállósággal végezhessek azokat.
- ❖ Engedjen teret az önkifejező, önérvényesítő gyermeki törekvéseknek, derűs légkörben a folyamatos beszédkedv fenntartására.
- ❖ Biztosítsa az erkölcsi tulajdonságok fejlesztésén túl a szokás- és normarendszer megalapozását.
- ❖ Tudatosan törekedjen arra, hogy minél több élményt gyűjtsenek a gyerekek

saját természeti és társadalmi környezetükből és azokra építve rendszerezze, bővítse meglévő tapasztalataikat.

- ❖ Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- ❖ Segítse elő az iskolakezdéshez szükséges testi-, lelki-, és szociális érettség kialakulását, mely a sikeres iskolai munka előfeltétele. SNI gyermekek kiemelt odafigyelésben részesülnek.
- ❖ Tegye lehetővé a migráns családok gyermekeinek az önazonosság megőrzését, erősítését, a interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

3.2. A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- ❖ A gyermekek szeretnek közösen dolgozni.
- ❖ Örülnek, ha a kötelességüket teljesítik.
- ❖ Önállóan, igényesen végzik a munkát.
- ❖ Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére.
- ❖ Szívesen közreműködnek az önkiszolgálásban, naposi munkában, kerti munkában, a növények, állatok gondozásában.
- ❖ Elismerik a saját és mások munkáját.

4. Szabadidős tevékenység (4/I/II/III/IV)

A szabadidő igazi tartalma: szabad választás többféle tevékenység közül.

Célja: a különböző tevékenységek közötti szabad választási lehetőségeken keresztül megtanítani a

gyermeket az önálló döntéshozatalra és a rendelkezésre álló idővel való gazdálkodásra. Mind a délelőtti, mind a délutáni időszak alkalmas arra, hogy a felkínált lehetőségek között szabadon választhasson a gyermek. Ekkor lehetőség van arra is, hogy az egymás mellett lévő csoportokba is átléphessenek. Az udvar és a játszótér is alkalmas a széleskörű szabadidős tevékenység biztosítására, sőt a nagyobb közösséggel való ismerkedésre.

4.1. Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai a szabadidős tevékenységek megszervezésében:

- ❖ Törekedjen a zárt csoportszoba tereinek kiszélesítésére.
- ❖ Keresse a lehetőséget arra, hogyan biztosíthatna nagyobb mozgás és tevékenységi teret a gyermekeknek.
- ❖ A választásra felkínált tevékenységek listáját bővítse, időszakonként gondolja át a változtatások lehetőségét és szükségességét.
- ❖ Egyszerű, saját maga és a gyermekek alkotta eszközökkel segítse elő a gyermekek fantáziájának fejlődését.
- ❖ Pihenőidőben és a délután folyamán keressen és kínáljon lehetőséget az

egyéni képességek fejlesztésére, differenciált gyakorlásra, a gyermekek egyéni kéréseinek teljesítésére.

- ❖ Biztosítsa az erkölcsi tulajdonságok fejlesztésén túl a szokás- és normarendszer megalapozását.

VI. A KOMPLEX TEVÉKENYSÉGEK RENDSZERE

A komplex tevékenységek lényege:

Komplex rendszereket, folyamatokat értelmeznek az óvodás gyermek szintjén.

- A tevékenységeket probléma-centrikusság és egy-egy vezető szempont megléte jellemzi.
- A tevékenységek során tudatosan és tervszerűen integráljuk az adott problémához tartozó ismereteket.

A társadalmi érintkezést megalapozó komplex foglalkozások (4/II)

Anyanyelvi nevelés

Az anyanyelv a legfontosabb eszköze a szociális kapcsolatok kiépítésének és az emberek közötti kommunikációnak. A beszéd és a gondolkodás szoros kapcsolatban állnak egymással. Az óvodai nevelés egészét átszövi, komplex folyamat. Az óvoda fejlesztési feladatainak a család és a környezet megismeréséből kell kiindulnia.

Az anyanyelvi nevelés minden feladatot, tevékenységet áthatva segíti a gyermek önbizalmának fejlődését, szociális kapcsolatainak kialakítását, elősegíti a zökkenőmentes iskolai tanulás megkezdését. Óvodánkban nap mint nap játszunk anyanyelvi játékokat, különböző játékokkal gyakoroltatjuk a helyes beszédlégzést, játékosan gyakoroltatjuk a hangok kiejtését. Középső és nagycsoportban hetente egy napon logopédus foglalkozik a beszédhibákkal. Községünkben élénken él a tájnyelv (ő-zés), fontos feladat, hogy iskolakezdésre minden gyermek ismerje meg és fogadja el az irodalmi nyelvet.

Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai az anyanyelvi fejlesztésben:

- ❖ Biztosítson beszélgetésre alkalmas nyugodt, kiegyensúlyozott légkört ahol minden gyermek szívesen beszél, bátran megnyilatkozik, örömmel mesél élményeiről.
- ❖ Képesse kell tenni őket egymás meghallgatására.
- ❖ Folyamatosan bővítse a gyermekek szókincsét, fejlessze a beszédszínvonalat, a beszédmegértést, beszédtechnikát, gyakoroltassa a helyes kiejtést.
- ❖ Inspirálja kérdésekre a gyermekeket, s ezeket a kérdéseket válaszolja meg. Javítsa megfelelő módszerrel a beszédhibákat, szükség esetén

irányítsa szakemberhez, akivel folyamatosan működjön együtt. Ugyanez érvényes a szülővel való kapcsolatra is.

- ❖ Fejlessze a gyermekek beszédét élményeikhez, tapasztalataikhoz kapcsolódva.
- ❖ Biztosítsa a beszédöröm élményét a gyermekek számára, ezzel engedjen teret az önkifejező, önérvényesítő gyermeki törekvéseknek.
- ❖ Biztosítsa az erkölcsi tulajdonságok fejlesztésén túl a szokás- és normarendszer megalapozását.
- ❖ Az identitástudat alapjainak lerakása (magyarságra nevelés).

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- ❖ Használják aktívan a tapasztalatok során bővült szókincsüket!
- ❖ Páros és csoportos beszédhelyzetekben megfelelő beszédfordulatokkal és viselkedési formákkal teremtsék meg és tartsák fenn a kapcsolatot!
- ❖ Nyugodtan, figyelmesen tudják végighallgatni az óvónőt, és ha párbeszédben vesznek részt, többnyire várják végig a másik megnyilatkozásait!
- ❖ Használják helyesen a névmásokat, névutókat, a jövő idejű igeidőt és igemódokat!
- ❖ Alakuljon ki a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, többnyire

megfelelő hangsúlyozású hanglejtésű és sebességű beszéd!

- ❖ Beszédjüket kísérik a kiváltott érzelmeknek megfelelő természetes gesztusokkal, arcjátékkal
- ❖ A beszédhangokat ejtsék tisztán (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek)! A beszédhibás gyermekeket ebben segítse a logopédus munkája!
- ❖ A beszédhanghallás fejlődését segítsék elő a hangoztató, felismertető és differenciáló játékok!
- ❖ Kommunikáljon, beszéljen érthetően, folyamatosan; gondolatait érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal fejezze ki!
- ❖ Használjon minden szófajt!
- ❖ Alkosson különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtaikat;

A beszédzavar szűrő programot (Fekete Csabáné) és hangok differenciálására (Kelemen Lajos) szolgáló vizsgáló lapot a 3. számú Melléklet tartalmazza.

A külső világ tevékeny megismerése: matematikai tartalmú tapasztalatok (4/II)

A matematikai nevelés célja a gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése, az elemi ok- okozati összefüggések felismerése, megtapasztalása, a logikus gondolkodás megalapozása, a bennünket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedezése, tapasztalása játékos formában, a

gyermekek igényeihez, ötleteihez igazodva.

A matematikai nevelésben egy-egy képesség fejlesztésére többfajta tevékenység során is sor kerülhet, ugyanakkor a program a matematika önállóságát is hangsúlyozza. Természetesen komplex formában a gyermekek észlelésére, érzékelésére és megismerési vágyára épülve valósul meg.

Az óvodánkba érkező gyermekek matematikai tapasztalatai igen szélsőségesek. Építünk ezekre és tudatos neveléssel biztosítjuk a gyermekek egyenletes fejlődését, illetve felzárkóztatását. Ugyanakkor arra is gondolnunk kell, hogy a több ismerettel rendelkezők ne ragadjanak le, nekik teret biztosítunk a tovább haladásra. Az életkori sajátosságok miatt a matematikai tanulás több formája valósul meg.

Ezek lehetnek:

- Utánzásos, minta-modell követő,
- Spontán, játékos tapasztalatszerzés,
- Az óvónő által irányított, megfigyelésre épülő,
- Gyakorlati probléma megoldás,
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra adott magyarázatok és az óvónő által kezdeményezett tevékenységek.

Az egész óvodai élet alkalmas arra, hogy a gyermekek matematikai tapasztalatokat szerezzenek, és számtalan lehetőség kínálkozik a fejlesztésre is. A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek és azokat a tevékenységeiben alkalmazza.

Komplex tevékenységekben rendezheti a mozaikszerűen megszerzett benyomásokat. Szélesítheti, mélyítheti a spontán tanultakat és rögzítheti azokat. 4-5 éves korban igénylik a gyermekek az óvónő által irányított kisebb-nagyobb csoportokban a mélyebb és sokoldalú összefüggések feltárását.

A kötött vagy kötetlen tevékenységekben minden esetben támaszkodunk a gyermek ötleteire, igényeire, aktuális élményeire.

A matematikai képességek fejlesztését játékosan, játékba építetten valósítjuk meg.

Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai a matematikai nevelés terén:

- ❖ Olyan eszközök, tevékenységek és problémahelyzetek biztosítson, ami felkelti a gyermekek önkéntelen érdeklődését, aktivitását.
- ❖ Természetes élethelyzetekben tegye lehetővé számukra a matematikai tapasztalatok és

ismeretek megszerzését, gyakorlását, elmélyítését és alkalmazását.

- ❖ Építsen a gyermekek beszédkedvének folyamatos fenntartására.
- ❖ Biztosítsa annak feltételeit, hogy a gyermek szerezzon ismereteket a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól és azokat a tevékenységeiben alkalmazza.
- ❖ Ismertesse fel a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakuljon ítélőképessége, fejlődjön tér-, sík-, és mennyiségszemlélete.
- ❖ Tudatosan törekedjen arra, hogy minél több élményt gyűjtsenek a gyerekek

- saját természeti és társadalmi környezetükből és azokra építve rendszerezze, bővítse meglévő tapasztalataikat.
- ❖ Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, engedjen teret önkifejező, önérvényesítő gyermeki törekvéseknek.
  - ❖ Játékosan, játékba építetten valósítsa meg a matematikai képességek fejlesztését
  - ❖ Biztosítsa az erkölcsi tulajdonságok fejlesztésén túl a szokás- és normarendszer megalapozását.
  - ❖ Segítse elő az iskolakezdéshez szükséges testi-, lelki-, és szociális érettség kialakulását, mely a sikeres iskolai munka előfeltétele.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- ❖ Képesek arra, hogy az óvónő kérdéseit, gondolatait megértsék, kövessék! Vállalkozzanak szívesen a felvetett problémák megoldására.
- ❖ Képesek tulajdonság szerinti válogatás folytatására, sorba rendezés kiegészítésére, saját szempontú válogatás, sorba rendezés végzésére. Összehasonlításait kifejezik szóban is, meg tudják ítélni mások megállapításainak igazságát. Értik és helyesen használják az összehasonlítást kifejező szavakat.
- ❖ Önállóan is tudnak hosszúságokat mérni.
- ❖ Össze tudnak mérni két halmazt párosítással (legalább 10 -ig).
- ❖ Elő tudjanak állítani különféle elrendezéssel, különféle elemekből bontással többet, kevesebbet, ugyanannyit.
- ❖ Meg tudnak számlálni tárgyakat legalább 10 -ig.
- ❖ Képesek különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni, egyes egyszerű tulajdonságokat meg is nevezni.
- ❖ Értik és követni tudják az irányokat, illetve helyeket kifejező névutókat (alá, fölé, közé, alatt, fölött, között).

A társadalmi gyakorlat belső összefüggéseit tükröző komplex foglalkozások:

A külső világ tevékeny megismerése: Természet – társadalom – ember (4/I-/II)

A tevékenység-központú program célja, hogy a gyermekeknek segítséget nyújtson ahhoz, hogy a világot megismerjék és megértsék a körülöttük történő eseményeket, a megismerésben a közvetlen megfigyelésre és tapasztalatszerzésre építünk. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit. Megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

Ünnepek, hagyományok:

Az óvodai ünnepek kulcsfontosságúak a nevelőmunkában. Jó lehetőséget teremtenek közös élményszerzésre, szülőkkel való kapcsolattartásra. Rajtuk keresztül hű képet alkotnak a szülők és a szélesebb nyilvánosság. Az ünneplés

pedagógiai szempontból kiemelt lehetőséget kínál a nevelésre, mert rengeteg tevékenység-lehetőséget, esztétikai élményt biztosít. Elősegíti a közösségi érzések alakulását, a kooperáció és kommunikáció gyakorlását. Az ünnepek nagyobb aktivitásra ösztönöznek, a hagyományok ápolására, kultúránk megismertetésére adnak lehetőséget. Az intézményben dolgozók és külső partnereik ismerik és ápolják az intézményünk múltját, hagyományait, nyitottak új hagyományok teremtésére. Innovációs tevékenység az „Ezerarcú Tanya-ovi” program, széleskörben segíti az intézmény célkitűzéseinek megvalósítását.

Ünnepeink, megemlékezéseink: Az Értéktárban foglaltak szerint történnek.

Nevelőtestületünk értéktára:

Csongrád megyei Értéktárban:	Települési Értéktárban:	Intézményi Értéktárban:
Természeti értékeink, az Alföldi, ezen belül a Dél-Kiskunsági homok-és szikespuszták, valamint lápok ékességei		
Biológiai sokszínű, beazonosított növényvilág, ex-lege (törvény erejénél fogva védett) védelmet kapott rét: Ezerarcú sömlyék, Mocsári kardvirág, Homoki kikerics, fokozottan védett orchidea: Pókbangó.	Ex-lege (törvény erejénél fogva védett) védelmet kapott rét: Lódrító,	Csúcs- zombó,
	Erdei pihenő - Madárvárta	Jámborka csatorna, Dómaszéki főcsatorna,
	138 éves kocsányos tölgy.	Telepített erdő, facsoportok: akác, nyár, tölgyes, szilva, juharos.
		őz, előfordul a gímszarvas és a vaddisznó, apróvadak (fácán, fogoly, mezei nyúl), ragadozók: róka, aranyakár, borz, színes madárvilág,
Agrár- és élelmiszergazdaság:		
	Homoki termelés	tájjelegű gyümölcsök: őszibarack, alma, körte, szilva tájjelegű szőlőfajták: Kővidinka, Kadarka, Delevaré, Otelló, Izabella zöldségfélék: burgonya, fűszerpaprika, káposzta félék gabona félék. Őshonos és tájjelegű állat fajták: bivaly, szürke marha, magyartarka, mangalica, korvall, durok, magyar tyúkfajták, fodros tollú magyar lúd, parlagi gyöngyös, bronz pulyka, parlagi kecske,

		racka- és merinó juh
		Ló és lovaskocsi, lovasszán.
Társadalmi, kulturális értékek		
A Szegedi papucs	Turizmus és vendéglátás: Babérné rétese	a tanyai életforma megmaradása: Putyi tejesarnok, Ezerarcú tájház
	Kulturális örökség: Öregház tanyamúzeum	hagyományos gazdálkodási forma visszatérése
		néprajzi örökségek megőrzése: Házi múzeum - aratás
		Ezerarcú tájház - az óvodai nevelés új színtere.
		70. éves Zákányszék⁹
	Erdélyi testvértelepülés: Borszék	Szunnyadó szakmai kapcsolat a Borszéki és Maroshévízi Óvodával,
		a keresztény kultúra: hitoktatás
		Szentháromság búcsú, betlehemezés, pünkösödölés
		parasztlakodalom
		gasztronómia: bográcsos, vaslábasos, kemencés ételek, kenyérsütés.
a népzene (citera) és néptánc megőrzése, lehetőség az elsajátításra		
Ismeretterjesztő kiadványok (Természetvédelmi és Turisztikai Egyesület)		
Kitekintés az identitástudat alapjainak megalapozása céljából: Ópusztaszeri Emlékpark, Budapest, Szegedi Móra Ferenc Múzeum, Fogadalmi templom, Tisza.		
A világpolgárrá válás megalapozása: ismerkedés az angol nyelvvel, multikultúra.		
Ünnepeink:		
	Advent	A gyermekek születés- és névnapjának megünneplése
	Falukarácsony	Mikulás,

⁹ Hatályos 2020. 09. 01.

	anyák napja, gyermeknap	anyák napja, tanévzáró ünnepély óvodabúcsúztató
Hagyományőrző rendezvények:		
	böllérnap	szüreti mulatság
	falunap	Egészség hét
	Kihívás napja	Márton nap, Luca nap
		farsang
		húsvét, pünkösd
		Mese és versmondó verseny, rajzverseny (házi, kistérségi)
		Tejbegríz zsúr.
Jeles napok: a környezetvédelmi jeles napok megünneplése		
		Takarítási világnap, Állatok világnapja, Víz világnapja, Föld napja, Madarak és fák napja.
Megemlékezéseink		
	Október 23. November 1.	Október 23. megemlékezés nemzeti zászlókkal
		Nemzeti ünnepünk méltó megünneplése: március 15. intézményi
Szimbólumaink		
		Földgömb, országunk térképe, magyar zászló, EU zászló, címer, kokárda, természetvédelmi zászló, vízceszp.
Épített környezet:		
	Papp kereszt	kovácsműhely, kapásház.
	Szentháromság templom	Oncsa házak, Napsugaras házak
	Tanács falu	Falu-kemence, tanya-kemence.
Híd a generációk között		
		Óvodásaink rövid műsorral köszöntik az időseket az Idősek Otthonában rendezett karácsonyi ünnepségen.
		A községben megrendezésre kerülő ünnepségeken az óvoda gyermekei is szerepelnek.
		Az óvoda és a szülők által közösen szervezett kirándulások (vadás-park, múzeumlátogatás, kirándulás a környékünkön levő erdőbe, tanya- ra).
		gyermeknap - települési szinten.

Gasztronómiai értékeink, melyek kapcsolódnak a Pedagógiai Programunkhoz:

Hónap	Értékeink	Tradicionális ételeink
szeptember	Őszi gyümölcsseink	- T: gyümölcssaláta, gyümölcslevek - E: rizskoch gyümölcsöntettel - aszalás.
október	Egészség hét Lakodalmas hét 15-19-ig	- T: Zöldségek-gyümölcsök nyersen, rostos levek, joghurt. - E: Házi joghurt totra sütés nélkül - E: Kalács, vagy kenyér, vagy kenyérlángos sütése a falukemencében. - E: Gyöngytyúk, vagy tyúklevés – marhapörkölt nokedlivel, házi savanyúság, házi gyümölcstorta.
november	2. hét Márton nap 3. hét Böllérnap	- E: Libasült párolt káposztával - U: Libazsíros kenyér lila hagymával - E: Töltött káposzta, sörkifli
december	Luca-nap karácsony előtti böjt karácsony	- T: Luca-pogácsa - R: Héjában főtt burgonya, paprikás olaj - E: olajos, tejfölös krumplileves – mákos guba - E: fácán leves – egészben sült pulykasült almával, pityókával. - U: mézeskalács
január	Disznóvágás	- E: Korhely leves - Hurka, kolbász – karikáskrumpli, barackbefőtt.
február	Farsang	- T: Farsangi szalagos fánk
március	Március 15.	- R: Kokárdaszendvics - T: Nemzeti színű gyümölcsöstál, házi gumicukor - E: Karddal aprított zöldségleves - Huszárszelet burgonyával - U: Hamuban sült tepertős pogácsa, piros almával
április	Húsvét előtti böjt Húsvét	- R: Héjában főtt burgonya, paprikás olaj - E: olajos bableves, túróscsusza pörccel - E: Tavaszi leves, házinyúl sült, körtebefőtt.
május	óvodabúcsúztató	Ünnepi ebéd: - Ózragu leves túrógombóccal – Palacsintatorta
június	Tejbegríz-zsúr	- T: Tejbegríz kakaóval
július	Aratás	- E: Csirkés krumplistarhonya uborkasalátával
augusztus	Szent István és újkenyér ünnepe Tanya-ovi búcsúnap	- E: Erdélyi csorba leves – birkapörkölt puliszkával-cukrossaláta, kenyérlángos. - U: Tejfölös kenyérlángos. - E: Cserkészlakoma: Cserépedényben főtt egytálétel.

A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését. A természet szeretetére kívánjuk nevelni a gyermekeket, természet-közeli étellel, a természet, környezet szeretetének bizonyításával példát mutatva. Megláttatjuk, hogy mennyire összefügg minden egymással (globális szemlélet) és milyen nagy az ember felelőssége a természeti, társadalmi környezet megóvása, védelme szempontjából. Továbbá ismerjék meg, hogy az ember munkája mennyire fontos a megélhetés, a természet megóvása, esetleg rombolás szempontjából.

Tárgyi felszereltségünk biztosítja a környezeti neveléssel kapcsolatos tevékenységek, magas színvonalú művelését (eszközök, IKT).

2017 szeptemberétől innováció, a környezeti nevelés feladatait szolgáló programsorozat, a nagycsoportosok részére. A „Kincses Kultúróvoda” 2019. pályázat fenntartásában bevállalt programjaink az Éves Munkatervünk részét képezik.¹⁰

Felkészítjük a gyermekeket arra, hogyan élünk, ami a közvetlen környezetünkön keresztül hat ránk. Demokratikus társadalmi rendben való életre készítjük fel, ahol különböző vélemények, értékítéletek lehetnek egymás mellett. Nevelni kívánjuk őket mások tiszteletére, szeretetére is. Minden esetben tudjanak tisztelettudóan köszönni, beszédbe elegyedni hozzájuk hasonló korúval, felnőttekkel, ismerősökkel és idegenekkel egyaránt, ehhez biztosítjuk a beszélő környezet feltételeit. Állandó kapcsolatban állunk az Idősek Otthonával, a gyermekek műsorral köszöntik az időseket Mikuláskor, Falukarácsonyon a község időseit, fiataljait egyaránt. A gyermekek számára megtapasztalható és ezáltal jobban érthető a társadalmi folyamatok alakulása.

Feladatunk, hogy találják meg helyüket több generáció között is, érezzék, hogy szükség van rájuk. Ismerkedjenek meg a mindennapi élet szabályaival, szokásaival: (pl. vásárlás a boltban, látogatás a könyvtárban, utazás autóbusszal, látogatás a vadasparkba stb.)

Kiemelten szerepelnek a természet- és környezetvédelmi feladatok a helyi adottságok alapján:

Fák védelme, faápolás, faültetés, madárvédelem, hulladék kezelése és felhasználása, egészséges táplálkozás, energiatakarékosság, a lakóhely-megismerési tevékenységek, az épített és a természeti környezet védelme.

A zöld jeles napok (Takarítási világnap, Állatok világnapja, Víz világnapja, A Föld napja, Madarak és fák napja) megünneplése.

Ajánlásunk: A természet 12 hónapja (4. számú Melléklet)

Programunkban speciális célunk a környezettudatos magatartás megalapozása, a Zöld óvoda kritériumrendszerének történő megfeleléssel.

- Céljaink elérését a Tevékenységközpontú, Helyi Pedagógiai Program kiválóan szolgálja
- Az óvodai (és intézményi) életet a környezeti nevelés hatja át.

A környezeti nevelés 4 fő területe: (jelölése a dokumentumban: 4/I, 4/II, 4/III, 4/IV)

4/I. - A külső természeti környezet megismerése: természet, víz, levegő,

¹⁰ Hatályos 2020. 09. 01.

talaj, növények állatok: biológiai sokszínűség,- biodiverzitás.

4/II - A külső, ember alkotta (épített) környezet megismerése: épületek, műemlékvédelem, irodalom és művészetek, hagyományok, az eszközök és anyagok, környezetbarát szokások, fenntartható fejlődés, hulladékgazdálkodás, vásárlás, az emberi kapcsolatok, a falusi, városi környezet megismerése, a társadalmi sokszínűség természetessége, életkorhoz igazodóan a magyarság történelmének megismertetése, az identitástudat alapjainak lerakása.

4/III - A belső természeti környezet: az egészséges életmód, a napirend, a táplálkozás, a mozgás, a betegség-megelőzés.

4/IV.- A belső személyes környezet: a mentálhigiéné, a lelki élet egészsége, egészséges önértékelés, reális énkép, konfliktuskezelés, tehetség gondozás, hátránykompenzáció.

Pedagógiai tevékenységeinket e feladatok megvalósításának rendeljük alá.

Születéstől a felnőttkorig (az ember) (4/II/III/IV)

A komplex foglalkozások magukban foglalják a testápolástól a közlekedésig, a családtól a helyes viselkedésig mindazt, ami támpontot nyújt a környezetükben meglévő szabályok megismeréséhez és gyakorlásához.

A szokások elsajátításával a társadalomba való beilleszkedéshez szükséges magatartásformák megalapozását valósítjuk meg játékosan. Ezek gyakorlására szabadidőben a nap bármely szakában lehetőséget biztosítunk. Olyan feltételeket kívánunk megteremteni, amely lehetővé teszi minél több tapasztalat megszerzését a természetes környezetben. Biztosítanunk kell az eszközöket és lehetőségeket a gyermekeknek a folyamatos tevékenykedtetéshez. A foglalkozásokat lehetőség szerint a szabadban, természetes környezetben vezetjük le.

Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai a tevékenységek megszervezésében:

- ❖ Az óvodapedagógus/környezeti nevelő szakmai felkészültsége az alábbiakban nyilvánul meg:

1. Az adott mikro- és makro -társadalmi környezet megismerése, az adott hellyel való azonosulás, a védelem attitűdje. Holisztikus gondolkodásmódra ösztönzés.

Legyen ismerete:

- a természeti környezetben megtalálható természeti értékekről, az ott élők természetformáló tevékenységéről. Ismerje neveltjei családjának munkáját, különösen a mezőgazdasági tevékenységből élők termelési gyakorlatát. (Jó alkalom erre a családlátogatás.)

- Ismerje a társadalmi környezetet, az épített és kulturális örökségeket, azok védelme érdekében tett törekvéseket, a helyi közösség erkölcsi rendjét.

- Találja meg a maga helyét az intézményen belül, és az intézményen kívüli aspektusban is.

- Segítse az adott környezet stratégiájának kidolgozását és megvalósítását, melynek alapja szaktudása és mindennapi munkája.

- Részvétel civil szervezet tevékenységében.

2. Támogató befogadás

Az óvodába lépéskor ériük kedvező érzelmi hatások a gyermeket. A pozitív ráhangolódás és a közös élmények segítik a környezeti nevelés céljának és feladatának megvalósítását.

3. Óvodai nevelőmunkáját az élménypedagógia jellemezze. A játék és a játékoság biztosítsa a gyermekek aktív és befogadó, önkéntes részvételét.

Tartsa szem előtt a gyermekek életkori sajátosságait, ehhez igazodva tervezze és szervezze környezeti nevelését, melynek célja a környezettudatos magatartás kialakításának és a környezetért felelős életvitel elősegítését.

4. Együttműködés a családdal, társadalmi és kulturális különbségek elfogadása, kultúrák közötti párbeszéd kialakítása.

A szülők ismerjék meg a környezeti nevelés pilléreit, vonja be őket közös programokba, a gyerekek vigyék haza az óvodában kialakított szokásokat. Több nemzetiség együttélése esetén ne a kirekesztés, hanem az elfogadás, valamint a társadalmi sokszínűség előnyeinek felismerése legyen az elsődleges reakció. (Az előítéletesség a szülőkről ragad a gyermekre.)

5. Éves Tematikus Tervét úgy állítja össze, hogy a környezeti nevelést érintő témaköröket, projekteket (külső természeti környezet, külső, ember alkotta társadalmi környezet, belső

természeti környezet, belső személyes környezet) tartalmilag legyen lehetősége a gyermekeknek több síkon megélni, illetve kiélni.

A téma-tervekben tudatosan tervezve, minden műveltségi területet érintően, éljék meg az adott tartalmat. Így segítse a természeti és társadalmi környezethez fűződő pozitív érzelmi viszony alakítását; a gyermek közvetlen környezetében lévő értékeinek megismerését, megszerettetését, a belső természeti és személyes környezetről szerzett ismeretek, tapasztalatok megszerzése mellett, a gyermekek identitástudatának kialakítását.

6. Amit csak lehet, a természetben mutasson meg, biztosítsa a gyermekeknek a felfedezés örömét. Terepséták, túrák szervezése és lebonyolítása

A gyermekek biztonságának mindenek előtti szem előtt tartása. Kirándulások, túrák, terepséták alkalmával " kutató "eszközök biztosítása.

Etikai normák ismerete erdőn, mezőn, vizes élőhelyen, tanyán. (Amit a természet " eldobott", azt gyűjthetjük.)

Tapasztalatszerzési, felfedezési lehetőségek tárháza, az évszakok változásával újabb és újabb arcát mutatja a természet. Mozgásigény kielégítésének, edzésnek jó lehetősége. Olyan képességek és készségek tudatos fejlesztése, amelyek elősegíthetik a természetes és az ember által épített, létrehozott környezettel való harmonikus kapcsolat, a környezeti problémák iránti érzékenységet. Tudatosodjon, hogy nem ura, hanem része vagyunk a természetnek, ha "elromlik", a mi életterünk is veszélyben van.

Lássák meg a szépet: ha ember alkotta érték, ha a természet- csoda!

Ezeket az értékeket és csodákat fedezzük föl, az élmények biztosítják a későbbi ráfigyelést.

7. Állat- és növénygondozás feltételeinek megteremtése.

A gyermekek életkorának megfelelő, otthonról hozott tapasztalatokat felhasználó tevékenységek biztosítása.

8. Természetes anyagok előtérbe helyezése, újrahasznosítás, kompoztlás.

Törekszik a természetes anyagok használatára a mindennapi tevékenységében. Különbséget tesz a szemét és a hulladék között, gondot fordít a szelektív hulladék gyűjtésre, az újra hasznosításra. Bevonja ebbe a családokat is.

9. Múzeum, tárlat, színház látogatásának megszervezése és lebonyolítása.

Mind az ökológiai szemlélet formálásához, mind a kulturális értékek megismeréséhez jó lehetőség, közös élmény, a helyes magatartás gyakorlásának jó lehetősége.

10. Kirándulások, erdei óvodai programok szervezése.

Az ott szerzett élmények, tapasztalatok segítik megismerni a tágabb értelemben vett szülőföldet, az ott élő emberek életét, a tárgyi kultúra értékeit, szeretetét, védelmét.

11. A zöld jeles napok megünneplése, hagyománnyá alakítása.

A gyermekek, a szülők és szélesebb társadalmi réteg figyelmének felkeltése, az adott témával kapcsolatos játékos tevékenységekkel beépül a gyermekek személyiségébe. (Madarak és Fák Napja, Föld Napja, Világtakarítási Nap, Állatok világnapja, Víz világnapja.)

12. Egészségnevelés feladatainak megvalósítása

Cél az egészségtudatos magatartás kialakításának megalapozása.

Testi és mentálhigiénés nevelés életkornak megfelelően. A mindennapos testnevelés biztosítása, a test- és mozgáskultúra fejlesztése és a testedzés lehetőségének biztosítása.

Az egészséges táplálkozási szokások kialakítása, egészséges élelmiszerek közétkeztetésbe való bevezetése. A helyes tisztálkodási szokások kialakítása, saját maguk, illetve környezetük rendjéért végzett munka. Beteg társaik elfogadása és segítése. Reális énkép kialakításának segítése, közösségi érzés erősítése, konfliktuskezelés. Szükség esetén szakember segítségének igénybevétele, diszkrét, bizalmas konzultációk a szülőkkel.

13. Az adott társadalmi környezet hagyományainak ismerete (néprajz kutatás)

Az élő (és feledésbe merülő) néphagyományok megismerése, (felélesztése), a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodva, tevékenységeken keresztül megélése, élményszerzés.

Népi gyermekjátékok, néphagyományok átörökítése. Népzenei, néptánc örökségek felelevenítése, drámajáték a gyermekek szintjén.

14. Híd a generációk között

Olyan programok szervezése, melyben több generáció részt vesz. Hallgassák érdeklődéssel az idősek elbeszéléseit, történeteit a "régi időkről", alkalmazzák az udvarias megszólítást, ünnepi készülődés, ajándék készítés. Közös intézményi, intézményközi programok, kapcsolat a civil szférával, pályázatok megvalósítása.

- ❖ Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- ❖ Biztosítsa annak feltételeit, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó szépre, jóra, tisztelje és becsülje azt. Ismerje a szűkebb és tágabb környezetét, amely a

- szülőföldhöz való kötődés alapja, ezzel elősegítjük a gyermek környezettudatos magatartásának megalapozását, kialakítását.
- ❖ Tudatosan törekedjen arra, hogy minél több élményt gyűjtsenek a gyerekek saját természeti és társadalmi környezetükből és azokra építve rendszerezi, bővíti meglévő tapasztalataikat.
  - ❖ Biztosítani minden, lehetőleg természetes eszközt és lehetőséget a gyermekeknek természetben való folyamatos tevékenykedtetéséhez.
  - ❖ A tevékenységeket lehetőség szerint a szabad természetben szervezzük meg.
  - ❖ Biztosítsuk a feltételeit annak, hogy az óvodában természetsarok, konyha és/vagy virágoskert működjék, ha lehetőségünk adott, próbálkozzunk kisállatok tartásával is.
  - ❖ A 3 –6 –7 éves korú gyermekeknek tervezhető hagyományos és helyi témák összeállítása, a környezetünk értékeinek felfedeztetése, az egészséges életmódra nevelés, a környezettudatos magatartás megalapozása.
  - ❖ A gyermekek kommunikációs és kooperációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, engedjen teret önkifejező, önérvényesítő gyermeki törekvéseknek.
  - ❖ Biztosítsa a migráns családok gyermekeinek az önazonosság megőrzését, erősítését, a interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
  - ❖ Biztosítsa az erkölcsi tulajdonságok fejlesztésén túl a szokás- és normarendszer megalapozását.
  - ❖ Segítse elő az iskolakezdéshez szükséges testi-, lelki-, és szociális érettség kialakulását, mely a sikeres iskolai munka előfeltétele. Az SNI gyermekek kiemelt figyelmet kapnak.
  - ❖ A tevékenység differenciált szervezeti formáinak megteremtése.
  - ❖ Folyamatosan gyarapítsa a környezeti neveléshez kapcsolódó szakirodalmat, a felnőtt és a gyermek környezet- és egészségbarát szemléletre ható könyvek vonatkozásában egyaránt. Alakítsa a gyermekek és családtagjaik környezettudatos településlakói és fogyasztói szokásait.
  - ❖ Az identitástudat alapjainak lerakása (magyarságra nevelés).

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- ❖ A gyermekek elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról és környezetükről. Tudják lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását, óvodájuk nevét. Tudják saját születésük idejét, helyét, lakcímüket, óvodájuk nevét.
- ❖ Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak szépségében. Felismerik az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Felismerik a napszakokat.
- ❖ A gyermekek ismerik a környezetükben lévő intézményeket, szolgáltató üzleteket, esztétikai alkotásokat.
- ❖ Ismernek a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat.
- ❖ Ismerik a környezetükben előforduló növényeket, azok gondozását,

védelmét.

- ❖ Ismerik és gyakorlatban alkalmazzák a gyalogos közlekedés alapvető szabályait. Ismerik a közlekedési eszközöket.
- ❖ Ismerik a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- ❖ Élvezik, és többször megtekintik a tapasztalatszerző sétákon, kirándulásokon, rendezvényeken készült fotókat.

Művészeti tevékenységek (4/II/III/IV)

A művészet nem más, mint a világ megismerése sajátos nézőpontból, egyéni szűrőn keresztül. Mindez azt jelenti, hogy a művészeti nevelés mindenekelőtt az egyéniség kibontakoztatását jelenti. A kreativitás, az alkotó gondolkodás és cselekvés kialakítása a művészeti tevékenységek legfontosabb feladata.

A gyermekek kreativitásának megnyilvánulásait elsősorban az oldott légkör, a mozgás és szabadságtér, valamint a megfelelő eszközök biztosítása segíti elő. Minél több alkalmat kell teremteni arra, hogy a gyermekek érzéseiket, gondolataikat, ötleteiket a játékban az ének-zenében, a bábozásban, az ábrázolás minél több formájában kifejezésre juttassák. A tapasztalatszerzés itt is alapvető fontosságú feladat. Minél több eszközzel ismerkednek meg, minél biztonságosabban kezelik azokat, annál több lehetőségük adódik önmaguk kifejezésére. A művészeti tevékenység fogalomkörébe tartozik a mese-vers, az ének –zene, a bábozás, a tánc, a játék, a dramatizálás, a festés, az agyagozás, a rajzolás, kézimunkázás, a barkácsolás.

A művészeti tevékenységek tehát nem egy foglalkozást jelölnek, hanem olyan tevékenységeket, amelyeket foglalkozásokon, játékidőben vagy szabadidőben éppúgy gyakorolhatnak, mint a nap folyamán bármikor. A különböző tevékenységek során fejlődnek a gyermekek készségei, esztétikai érzéke, oldódnak gátlásai, kifejezésre jutnak érzései, fejlődik egész személyiségük.

Művészeti tevékenységek:

- Verselés-mesélés,
- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc,
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.

Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai a művészeti tevékenységek megszervezésében:

- ❖ Úgy alakítsa ki a gyerekek bevonásával a csoportszobát, hogy ott a különböző tevékenységet kereső gyermekek nyugodtan, kényelmesen dolgozhassanak.
- ❖ Biztosítson minél több eszközt, időt és helyet a művészeti tevékenységek gyakorlásához,

ezzel is ötletet adva a gyermeki fantáziának.

- ❖ Nyújtson lehetőséget a vizuális és kommunikációs tevékenységek összekapcsolására.
- ❖ Segítse elő a gyermekek önálló elképzeléseinek megvalósítását.
- ❖ Adjon lehetőséget a gyermekeknek arra, hogy minél több élményt átélve megvalósíthassák elképzeléseiket.
- ❖ Biztosítsa az erkölcsi tulajdonságok fejlesztésén túl a szokás- és normarendszer megalapozását.

Verselés- mesélés, dramatizálás, bábozás

1. A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak.

2. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkatot, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

3. A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképezésének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

4. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a meshallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

5. A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

6. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

7. Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Az irodalmi nevelés a legszorosabban az anyanyelvi neveléssel, a zenével, az énekkel, a mozgásos játékokkal kapcsolódik össze. A mese és a vers az anyanyelv

közegén át emberi kapcsolatokra tanít, erkölcsi értékeket mutat, mélyíti az önismeretet, a fantáziát. A mese a gyermek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője.

Nem teszünk különbséget a kezdeményezés és az elalvás előtti mesélés között. Fontos, hogy mindennap meséljünk, vagy verseljünk valamilyen formában a nap bármely szakában az eddigi gyakorlatnak megfelelően. A mese-vers kezdeményezésének anyaga változatos legyen, gerincét a magyar népmesekincs, illetve a műköltészet megismertetése adja. Az egyre elhatalmasodó video-világot próbáljuk háttérbe szorítani, maradjon alkalmi jellegű. A mesékkel tudjuk leginkább készíteni

a gyermekeket önkifejezésre mind szóban, mind a képzelet és fantázia tekintetében. A meséket gyakran ismétljük, többször is feldolgozzuk. Kedvelt tevékenység a bábozás és a dramatizálás. Mindkettő szorosan kapcsolódik a meséléshez, mondókázáshoz, verseléshez.

Különös gondot szeretnénk fordítani a néphagyományok megismertetésére, a népszokások felelevenítésére. Elsősorban magyar népmeséket, magyar írók, költők műveit alkalmazzuk hozzásegítve a gyermeket ezzel, a szülőföldhöz való kötődésének megalapozásához, valamint szűkebb és tágabb környezetének megismeréséhez. A migráns családok gyermekeinek óvodai nevelésében lehetőséget biztosítunk az adott nemzetiség kultúrájának bemutatására, megismerésére, pl. versek, népmesék.

Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai:

- ❖ Igényesen állítsa össze a felhasznált irodalmi anyagokat.
- ❖ Ügyeljen a gyermekekkel való szoros érzelmi kapcsolat, meghitt légkör megteremtésére a mindennapi mesélés, verselés, mondókázás, dramatizálás, bábozás, dramatikus játékok alkalmával.
- ❖ Biztosítson lehetőséget a gyermekek önálló szöveg és mesemondásához, valamint segítse elő, hogy megfelelő eszközökkel is játszassanak nekik tetsző meséket. Ösztönözze a kommunikáció különböző formáinak kialakítására beszélő környezettel, helyes minta és szabálykövetéssel.
- ❖ Fejlessz a gyermekek nyelvi képességeit az irodalom eszközeivel.
- ❖ Engedjen teret az önkifejező, önérvénytörő gyermeki törekvéseknek.
- ❖ Segítse elő az irodalmi élmények feldolgozását különböző anyagok, barkácsolási lehetőségek biztosításával.
- ❖ Rendszerezze, bővítse a spontán szerzett tapasztalatokat, ismereteket kapcsolódva az irodalmi élményhez.
- ❖ Biztosítsa a gyermekek által használt tárgyi eszközök hozzáférhető és biztonságos elhelyezését.
- ❖ Az identitástudat alapjainak lerakása (magyarságra nevelés).
- ❖ Segítse elő az iskolakezdéshez szükséges testi-, lelki-, és szociális érettség kialakulását, -különös tekintettel az SNI gyermekekre-, mely a sikeres iskolai munka előfeltétele.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- ❖ A korábban megtanult mondókákat, verseket gyakran ismételtetik a játék kedvéért! Kérik a versek, mondókák ismétlését!
- ❖ Tudnak 10-12 mondókát, 6-8 verset és meghallgatnak meg 15-20 mesét.
- ❖ Társak az óvónő énekes, halandzsás, mozgásos improvizáló játékkezdeményezéseiben.
- ❖ Kérik és várják a mesemondást. Figyelmesen, csendben hallgatják végig a mesét. Össze tudják kötni a folytatásos, verses mesék és meseregények szálait.
- ❖ Van néhány mesehősük, a vele megtörtént dolgokat beleviszik a játékba!

- ❖ kedvelt szórakozásaik közé tartozik az ismert mesei motívumok bábozása, dramatizálása, rajzolása. Beszélgetnek a mesében elhangzottakról.
- ❖ Önállóan és együtt is nézegetik a könyvek képeit. Kérik a felnőtteket, hogy meséljenek róluk. A könyveket óvják, felismerik a képek alapján kedvenc meséiket.

Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc

1. Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, tovább élését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

2. Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

3. A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

4. Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

A művészeti nevelésen belül cél a gyermeki vágyak kibontakoztatása, az alkotókedv kialakítása, mélyítése, az éneklés és mozgás örömteli átélése közben. Az ének-zene és az ehhez kapcsolódó mozgás ugyanúgy az óvodai mindennapok része, mint a napi mesélés vagy a séták, kirándulások. Napközben bármikor adódhat lehetőség éneklésre, mondókázásra, körjátékozásra. Az éneklés, zenélés a felnőtt minta spontán utánzásával a gyermek mindennapi tevékenységének szerves részévé válik.

A komplex foglalkozásokon inkább összefoglaljuk, elmélyítjük a gyermekek ismereteit és alkalmat adunk képességeik fejlesztésére. Az élményt nyújtó közös éneklés, körjáték vagy mondókázás a művészeti és esztétikai nevelés szempontjából is kitüntetett szerepet kap. Kodály Zoltán útmutatásai alapján Forrai Katalin által kidolgozott óvodai ének –zenei nevelésre építve fejlesztjük gyermekeinket. A gyermekek képességei és hangképzési fejlettségük szintjét figyelembe véve

továbbra is a három korcsoport szintjére kidolgozott anyagfelosztásunkat alkalmazzuk a gyermekek egyéni fejlettségi szintjét figyelembe véve.

Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai:

- ❖ Biztosítsa a 2,5 –7 éves korban tervezhető hagyományos zenei tartalmakat, népdalokat, népi gyermekjátékokat, mondókákat.
- ❖ Rendszerezze, bővítsé a spontán szerzett tapasztalatokat, ismereteket kapcsolódva a zenei élményhez.
- ❖ A tevékenységeket differenciált szervezeti formában valósítsa meg.
- ❖ Alakítsa a gyermekek nyelvi képességeit, a kommunikáció különböző formáit beszélő környezettel, helyes minta és szabályközvetítéssel, mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei képességfejlesztő játékokkal.
- ❖ A zenehallgatási anyag megválasztásánál vegye figyelembe a nemzetiségi hovatarozást is.
- ❖ Biztosítsa az erkölcsi tulajdonságok fejlesztésén túl a szokás- és normarendszer megalapozását.
- ❖ Engedjen teret az önkifejező, önérvényesítő gyermeki törekvéseknek.

- ❖ Biztosítsa a gyermekek által használt tárgyi eszközök hozzáférhető és biztonságos elhelyezését.
- ❖ Az identitástudat alapjainak lerakása (magyarságra nevelés).
- ❖ Segítse elő az iskolakezdéshez szükséges testi-, lelki-, és szociális érettség kialakulását, mely a sikeres iskolai munka előfeltétele, szükség esetén szakemberek segítségével. (SNI)

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- ❖ A mondókákat -az egyenletes lüktetést kiemelve - a magyar beszéd ritmusa szerint mondják.
- ❖ A dalokat tisztán, szép szövegkiejtéssel éneklük.
- ❖ Ismert dalt szöveg nélkül, dúdolva vagy egyszerű szótagismétlésekkel is énekelnek.

- ❖ Felismerik a magas és mély éneklés közötti különbséget, maguk is tudnak magasabban és mélyebben énekelni, dalt kezdeni.

- ❖ Felismerik a halk és hangos közötti különbséget, tudnak halkán, hangosan énekelni, beszélni, tapsolni.
- ❖ A zenei fogalompárokot képesek felismerni és összekötni.
- ❖ Felelgetős játékokat két csoportban folyamatosan az óvónő segítségével is tudnak énekelni.
- ❖ A dallamotívum fel-, vagy lemenő irányát visszaéneklés közben tudják lassú kézmozgással követni.
- ❖ Felismerik az ismert dallamokat dúdolásról, hangszerről, a hasonló fordulatokról, sajátos kezdő, erősen eltérő belső vagy záró motívumokról!
- ❖ Tudnak dalokat hangosan és magukban énekelni több dallamotívum

- elbűjtésével is.
- ❖ Megismerkednek eredetiben néhány hangszerrel, azok hangjával, megfigyelik a hangszínek eltérését.
  - ❖ Megkülönböztetik az egyenletes lüktetést a dal, mondóka ritmusától. A jellegzetes ritmusú, jól ismert dalokat, mondókákat felismerik ritmustaps alapján. Visszatapsolnak szöveges ritmus motívumokat csoportosan és egyénileg is.
  - ❖ Egyöntetűen tudnak körbejárni -kicsit oldalra fordított -testtartással, kézfogással.
  - ❖ Az egyszerű játékos, táncos mozgásokat szépen tudják megformálni (pl. dobbantás, átbújás, párválasztás, páros forgás, kifordulás, köralakítás, lépések változatos irányításával).
  - ❖ Képesek egyensúlyozást kívánó mozgásokra (pl. kilépés, dobbantás, sarokkoppantás, zárás, forgás egyedül és társsal).
  - ❖ Alakítanak térformákat esetleg az óvónő irányítása nélkül is (pl. kör, csigavonal, hullámvonal, lánc)! Kedvvel végzik a játékos táncmozgásokat!
  - ❖ Használják ütőhangszereket, a népi kultúra kellékeit. (Kendő, kalap, népviselet.)
  - ❖ Az óvónő énekelt kérdésére egyenként énekelve tudnak válaszolni. A gyerekek páronként is próbálkoznak énekes dallamrögtönzéssel kérdés - felelet játékkal.
  - ❖ A dalokhoz kitalálnak mozdulatokat, játék nélküli dalokhoz egyszerű játékokat.
  - ❖ A bemutatott előzenéket figyelemmel hallgatják.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

1. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

2. Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

3. Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín képzeletének gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

4. Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai:

- ❖ A gyermeki alkotó –alakító tevékenység feltételeinek megteremtése az egész nap folyamán.
- ❖ Teremtsen lehetőséget művészi rajzok, festmények, szobrok, épületek, népi képzőművészeti alkotások nézegetésére. (Múzeum látogatás, kép-tár látogatás, képzőművészeti kiadványok nézegetése.) hívja fel figyelmüket a természet szépségeire. Esztétikus, egyszerű, átlátható, nyugalmat árasztó környezet vegye körül őket.
- ❖ A gyermekek számára megszokott és elérhető legyen mindig mindenféle anyag és eszköz, amivel fantáziájuknak megfelelően dolgozhatnak, alkothatnak.
- ❖ Az újrahasznosítás váljon szokássá, jellemezze a kreativitás.
- ❖ Rendszerezze, bővítse a spontán szerzett tapasztalatokat, ismereteket kapcsolódva az esztétikai élményhez.
- ❖ Differenciáltan fejlessze a 2,5-7 éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek tartalmát, minőségét.
- ❖ Kézműves foglalkozásokon, barkácsolásokon keresztül ismerje meg szűkebb és tágabb környezetét, hozzásegítve a gyermeket ezzel a szülőföldhöz való kötődéshez.
- ❖ Biztosítsa a tevékenység differenciált szervezeti formáit.
- ❖ Ismertesse meg a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás, és a kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.
- ❖ Biztosítsa az erkölcsi tulajdonságok fejlesztésén túl a szokás- és normarendszer megalapozását.
- ❖ Engedjen teret az önkifejező, önérvényesítő gyermeki törekvéseknek,
- ❖ A természetes beszéd- és kommunikációs kedv ébrentartása a tevékenységek közben.
- ❖ A szülők bevonásával találjon alkalmat az adott nemzetiség képző- és népművészeti alkotásainak megismertetésére.
- ❖ Segítse elő az iskolakezdéshez szükséges testi-, lelki-, és szociális érettség kialakulását, mely a sikeres iskolai munka előfeltétele. Az SNI gyermekek kiemelt figyelmet kapnak.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- ❖ Képzalkotásban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- ❖ A gyermekek alkotására jellemző a részletező formagazdagság, a színek variálása. Színhasználatukban érvényesítik kedvenc színeiket.
- ❖ Örülnek alkotásaiknak és a közösen elkészített kompozícióknak.
- ❖ Plasztikai munkáik egyéniék, részletezőek.
- ❖ Téralkításban, építkezésben közösen vesznek részt. Rácsodálkoznak a szép látványra, gyönyörködni tudnak benne.
- ❖ Értéktéletüket megfogalmazzák, az alkotásokról beszélgetni tudnak.

- ❖ Önállóan és csoportosan is készítenek játékokat, ajándékokat, kellékeket.

Az egyén társadalmi feladatait tudatosító, képességeit fejlesztő ismeretek és tevékenységek

Mozgás (4/III/IV)

1. A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

2. A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

3. A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének - a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás - fejlődésére.

4. A spontán - a játékban, azon belül a szabad játékban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad

levegő kihasználására.

Programunk lényeges eleme a gyermekek egészséges testi fejlődésének biztosítása, ami nem elképzelhető a rendszeres, játékban gazdag, az egyéni képességeket figyelembe vevő, kellő aktivitást és terhelést biztosító mindennapi torna nélkül.

A mozgás fejlesztéséhez hozzá tartozik, hogy maximálisan biztosítsuk az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve -minden gyermek számára, minden nap folyamán a mozgáslehetőségeket, valamint a minél hosszabb ideig történő szabad levegőn való tartózkodást, a mozgásöröm változatosabb átélése, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységek végzése érdekében. Az aktív és passzív pihenés lehetőségének biztosítása serkentőleg hatson a gyermekek testi és szellemi fejlődésére.

A természet erőivel -napfény, víz, levegő- való edzések kedvező hatásaival is számolnunk kell. A változatos gyakorláshoz megfelelő helyre és eszközre van szükség, ezen túl az óvónő - gyermek aktív együttműködése is elengedhetetlen.

Több feladatnak teszünk eleget, de a testedzés hatékonyságát is fokozzuk, amikor sétákat, túrákat szervezünk a közeli erdőbe, tanyákra, virágzó mezőre. Ezzel is megalapozzuk a gyermekek szülőföldhöz való kötődését, valamint elősegítjük, hogy megismerhesse szűkebb és tágabb környezetét.

Ugyanígy a versenyjátékok lebonyolításával is túllépünk a mozgásfejlesztés egyoldalúságán. Óvodánkban lehetősége van arra, hogy a mellettünk lévő sportcsarnokban tartsuk a testnevelés foglalkozásokat. Nagy gondot kell fordítanunk a kéziszeres, tornaszerek épségére, tisztaságára, valamint a balesetek elkerülésére. Lényeges az, hogy minden mozgásforma a mindennapi testnevelésbe is beépíthető. Az óvónő dönti el, hogy a mindennapi testnevelés 20-30 perce alatt testnevelési foglalkozást tart, vagy egy mozgáscsoport gyakorlásával, esetleg testnevelési játékkal tölti ki az időt.

Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai a mozgás megszervezésében:

- ❖ Minden nap adjon lehetőséget a gyermekeknek minél hosszabb időtartamon keresztül a szabad levegőn való tartózkodásra.
- ❖ Biztosítsa a gyermekek szabad mozgásgyakorlásának a feltételeit. Adjon ötleteket, irányítsa a gyerekek figyelmét a szabadban és az épületen belül is a leoptimálisabb terhelést biztosító napi mozgáshoz.
- ❖ Rendszerezze, bővítsa a spontán szerzett tapasztalatokat, emellett biztosítsa ezek különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlását. (a megváltozott körülmények között való gyakorlás.)
- ❖ Biztosítsa az erkölcsi tulajdonságok fejlesztésén túl a szokás- és normarendszer megalapozását.
- ❖ Kínáljon fel változatos eszközöket és a gyermekek önálló, szabad mozgásának biztosításával tegye lehetővé, hogy a mindennapi testnevelés örömet jelentsen a gyermekek számára.

- ❖ Állítson össze 2,5 –7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékokat.
- ❖ Teremtsen különböző szervezeti formákat a gyermekek mozgásszükségletének differenciált kielégítése érdekében.
- ❖ Segítse elő az iskolakezdéshez szükséges testi-, lelki-, és szociális érettség kialakulását, mely a sikeres iskolai munka előfeltétele. Az SNI gyermekek kiemelt figyelmet kapnak.
- ❖ Engedjen teret az önkifejező, önérvényesítő gyermeki törekvéseknek.
- ❖ A migráns családok gyermekeinek biztosítsa az önazonosság megőrzését, erősítését, a interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- ❖ A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.
- ❖ Betartják a szabályokat, a különböző versenyjátékokban.
- ❖ Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni.
- ❖ Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan

- végezni.
- ❖ Szeretnek futni, képesek 50 -100 métert kocogni.
- ❖ Tudnak helyben labdát vezetni.
- ❖ Célba dobnak egykezes felsődobással.
- ❖ Az ugrásokat talajéreskor fékezni tudják.

VII. A SPECIÁLIS SZÜKSÉGLETŰ GYERMEK (4/IV)

A pedagógiai munka kiemelt területei:

1. Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés (részletes anamnézis), mint bemeneti, valamint középső csoport végén 1., nagycsoport első félévkor 2. DIFER vizsgálat, mint kimeneti diagnózis.
2. Kommunikációs nevelés (szókincs, nyelvi kifejezőkészség, beszédértés, beszéd észlelés fejlődésének elősegítése). Kommunikációs nevelést a helyi program Anyanyelvi nevelés című része szerint végezzük. (Egyéni fejlesztési tervek.)
3. Érzelmi nevelés, szocializáció (az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés.) Érzelmi nevelés és szocializáció a helyi program elsődrendű feladata, így az óvodai nevelés célja és feladatai, valamint a Társas és közösségi tevékenység című részekben foglaltaknak megfelelően történik e nevelési feladat ellátása, valamint a társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése is.
4. Egészséges életmódra nevelés (egészségtudat kialakítása, táplálkozás, sószoja.) Az egészséges életmódra nevelés a helyi program Szükségletek szerepe a nevelési cél elérésében című részben foglaltaknak megfelelően történik.
5. Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése, a döntési képességek kialakítása.
- 6, Korszerű óvodapedagógiai módszerek (a gyermek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek, differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása, szülőkkel való partneri együttműködés módszerei.) A tudatos fejlesztés feltételeit helyi programunk 4. pontjában foglaltaknak megfelelően, korszerű óvodapedagógiai módszerek alkalmazásával –differenciálás, kiscsoportos foglalkoztatási forma, drámapedagógia, szituációs játékok - végezzük.
7. Kiemelten fordítunk figyelmet arra, hogy az egyenlő hozzáférés lehetőségét biztosítsuk.

8. Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka

- 8.1. Egészségügyi szűrővizsgálatok (a gyermek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, szükség esetén szakorvosi - fogászat, szemészet, fülészet, ortopédia - vizsgálatának) kezdeményezése, megszervezése
- 8.2. Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás (a szülők számára az együttműködő partnerekkel kialakított közös programok)
- 8.3. Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése, illetve szervezése (ruhák,

játékok, könyvek

gyűjtése, adományozása, kölcsönzése; kirándulások, táborok szervezése; rendezvények látogatása)

8.4. A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés (egyetlen gyermek se maradjon ki az óvodából a szülők szegénysége, az óvoda által kért természetbeni és pénzübeli hozzájárulások fedezetének hiányában).

8.5. Szakmai szolgáltatók (konzultációk a gyermek fejlődéséről, fejlesztési terv közös

kidolgozása, szolgáltatások biztosításának megtervezése és biztosítása, kapcsolat a nevelési tanácsadóval, Tanulási képességet vizsgáló szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal. Logopédiai, gyógypedagógiai fejlesztés, valamint, pszichológiai ellátás biztosítása a Pedagógiai Szakszolgálaton keresztül.)

Feladatunk:

- A pedagógiai tapintat elemeinek érvényesítése a gyakorlatban - a gyermek és a szülő méltóságának tiszteletben tartása.
- A családlátogatások elfogadtatása, tapintatos végzése.
- Figyelmes, tiszteletteljes, szakmailag kifogástalan színvonalú segítségnyújtás.

- A gyermek érdekeinek szem előtt tartása.
- A szülői problémák jelzéseinek figyelembevétele.
- Toleranciával, empátikus magatartással partnerkapcsolat kialakítására törekvés a szülőkkel.
- Minden kisgyermek számára a legoptimálisabb fejlesztést biztosító érzelmi légkör, stabil személyes kapcsolat megteremtése, amely az óvodai életükhöz szükséges.
- A teljesítőképességüket meg nem haladó elvárások támasztása a gyermekek felé.
- A tevékenységformák közül az egyes gyermekek számára a legmegfelelőbb kiválasztása, ennek alapján teljesítményének értékelése, ezzel a kompetencia élmény növelése.
- A kisgyermek igényének megfelelő testi, lelki törődés, biztatás, megerősítés nyújtása.

1. A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztésének, fejlődésének segítése

Célunk az esélyegyenlőség biztosítása, hátrányok csökkentése, a leszakadás megelőzése.

Feladatunknak tekintjük a migráns gyermekek esetében, annak megteremtése, hogy kölcsönösen megismerhessék a gyermekek egymás kultúráját.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, hátrányos helyzetű (HH), halmozottan hátrányos helyzetű (HHH), az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos

törődést igényelnek, szükség esetén megfelelő szakemberek a szülők és óvodapedagógusok együttműködésével.

A hátrányos helyzetű gyermekek számának növekedése miatt felerősödött a szükségletek kielégítésének szerepe és a differenciált fejlesztés igénye. Feladataink a szükségletek kielégítése terén az egészséges környezet megteremtése, a gyermekek megfelelő gondozottságának biztosítása, alapvető fizikai szükségleteinek kielégítése, valamint a nyugodt kiegyensúlyozott, szeretetteljes óvodai légkör kialakítása. Ezen túl a hátrányos helyzetű családok számára szociális juttatások biztosítása, illetve lehetőségeinek megismertetése. A fejlesztés alkalma, tartalma és módszerei nagyban függenek a gyermekek egyéni adottságaitól, a hátrányos helyzet motívumaitól és az óvodapedagógus módszertani szabadságától. Mindezek figyelembevételével a tényleges feladatokat nem határozhatjuk meg. Ennek nyomán követésére a csoportnapló és a gyermeki fejlődés dokumentumrendszere ad tájékoztatást és ellenőrzési pontokat. A feltáró munka a beiratkozás, illetve a családlátogatás alkalmával kezdődik, melyet minden óvodába kerülő gyermeknél elvégeznek a csoport óvodapedagógusai. A csoportvezető szükség esetén jelzéssel él az óvodavezető és a gyermekvédelmi felelős felé. A gyermekvédelmi felelős szükség esetén környezettanulmányt készít a családokról és jelzéssel él a gyermekjóléti szolgálat felé. A fejlesztő- kompenzáló tevékenység az óvodai csoportokban, egyénileg illetve mikro-csoportosan történik.

A testi, lelki nevelési feladatok ellátása a megfelelő szakember bevonásával, a szülővel és az óvodapedagógussal együttműködve történik. (logopédus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, Szakértői Bizottság)

A csoport óvodapedagógusai a megfelelő szintű szocializációval elősegítik a gyermekek zökkenőmentes beilleszkedését a közösségbe, fejlesztési tervet készítenek az indulási hátrányok leküzdésére. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének és esélyegyenlőségének elősegítése érdekében megkülönböztetett figyelmet fordítunk a felzárkóztatásra.

2. 1. Személyiségfejlesztő, felzárkóztató program szerinti nevelés

Részképesség alatt értjük azokat az alapvető képességeket, amelyek segítségével a magasabb rendű pszichés funkciókat ki tudjuk alakítani, mint pl. a beszédet, a gondolkodást. A fejlődés egy későbbi szakaszában ezek az olvasás, az írás, a számolás és az adaptív viselkedés alapját képezik. A részképesség gyengeségek az alapfunkciókat befolyásolják, és ez által tanulási és viselkedési zavarokat okoznak, melyeket jellegzetes tünetegyüttes kísér. A viselkedés, az aktivitás területén mutatott zavarok: impulzivitás, hiperaktivitás. Az alul teljesítő, tanulási nehézségekkel küzdő és sajátos nevelési igényű gyermekek megkülönböztetett figyelmet kapnak. Igyekszünk minél több olyan játékszert és tevékenységet biztosítani, amelyek nagymértékben elősegítik a nagy és finommotoros mozgások aktív fejlődését. A beszédfejlődést a sok egyéni és csoportos beszélgetésen kívül, beszédfejlesztő játékok gyakorlásával is segítjük. A testséma fejlődését segítő játékok alkalmazásán túl, az óvoda mindegyik csoportszobájában elhelyeztünk egy nagyméretű tükröt. Az egyéni fejlesztő terápiák alkalmazásával, a mentálisan

retardált gyerekek fejlődését kívánjuk fokozottan elősegíteni. A fejlesztő foglalkozások a sószobában zajlanak, ahol ideálisak a feltételek nevelési céljaink megvalósításához. A Fejlődési Napló eredményei tükrözik az iskolai életre való felkészültséget. Amennyiben ez nem egyértelmű, a Móraalmi Kistérségi Szakszolgálat gyógypedagógusai szűrővizsgálatokat végeznek. 2017 szeptemberétől fejlesztő-innovátori tevékenység keretein belül, intézményünkben az alábbi ellátást biztosítjuk: Ha a gyermek ismeretében és a mérések eredményeképpen úgy ítéljük meg, hogy egy -egy gyermek esetében fejlődésbeni rendellenesség mutatkozik, akkor fejlesztőpedagógiai ismereteink felhasználásával korrekcióként a **Sindelar +1játék** programot alkalmazza erre kiképzett óvodapedagógusunk, aki a tapasztalatokat megosztja és együttműködik a nevelőtestület tagjaival, mint "Fejlesztő szakmai munkacsoporttal"

2.2. Személyiségfejlesztő, tehetséggondozó program szerinti nevelés: A különböző tevékenységformák során csoporton belül biztosítjuk a tehetséggondozást azoknak a gyerekeknek, akik valamely területen átlag feletti képességekkel rendelkeznek. Intézményi és egyesületi keretek között kistérségi szinten biztosított a tehetségek további kibontakoztatása. (Mese és versmondó -, rajzverseny.)

3. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése (4/II, 4/IV)

Óvodánkban a Nemzeti köznevelésről szóló CXC törvény 4 § (1) bekezdésének r) pontja alapján biztosítjuk azoknak a gyermekeknek az ellátását, akik a többi gyermekkel együtt nevelhetők, sajátos nevelési igényüket Szakértői vélemény támasztja alá. A szakértői bizottság szakértői véleménye alapján beszéd fogyatékos vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

A diagnózisban foglaltaknak megfelelően, az előírt óraszámnak megfelelően biztosítjuk a szakembert a fejlesztésükhöz. Integrált csoportban, egyénre szabott fejlesztéssel és szociális tanulással biztosítjuk a fejlődést. Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedése, egyenlő hozzáférése a tevékenységekhez önmagához mért fejlődése tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbiak szolgálják:

1. Az együttnevelés megvalósításában érvényesül a habilitációs, rehabilitációs szemlélet és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, eltérő mértékéhez, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.

2. A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus

3.1. Az SNI gyermekek befogadásának elvei:

- Minden gyermek fejleszthető.
- A fejlesztés során a gyermekek meglévő képességeiből kell kiindulni.

- A részleges zavart szenvedett és késve jelentkező tünetek problémájával küzdő gyermekek fejlesztése segítő, támogató szemléletet igényel.
- Az SNI gyermekek is különbözőek, egyediek, ezért sajátos nevelési megközelítést, egyéni bánásmódot igényelnek.
- Az SNI gyermekek elsősorban gyermekek, és csak másodsorban SNI-ek, ezért részfunkcióik fejlesztésén túl az általános személyiségfejlesztésre is szükségük van.
- Az SNI gyermekeknek ugyanúgy joguk van az érzések és tapasztalatok átéléséhez, mint társaiknak.
- Szükségleteiket csak ők tudják érzékeltetni, értő figyelemmel kell feléjük fordulni.
- Az SNI gyermekeknek, önmaguknak is kell cselekedniük önmagukért, az óvodapedagógus a feltételek megteremtésében segíthet.
- Az SNI gyermeknek joga van sajátosságaihoz, az azokkal való teljes élethez, amely bizonyos speciális életmóddal jár együtt.
- Minden SNI gyermeknek joga van – életkorának és egyéni fejlettségének megfelelő szinten - tisztában lenni saját állapotával, jogaival, lehetőségeivel.
- A gyermekek fejlesztése több irányból történik: lehet tevékenységorientált, spontaneitásból kiinduló, feladatorientált.
- A gyermekek képességstruktúrája különböző területeken, más-más szinten állhat, e szintek ismeretei képezik az egyéni bánásmód, differenciálás, a feladatorientált fejlesztés alapjait.
- A feladatot és a személyes élményt egy szituációba integráló fejlesztés során az óvodapedagógus a személyiség minél több szféráját próbálja bevonni a fejlesztésbe.

3.2. Szervezési feladatok:

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása.
- Integrációt elősegítő csoportalakítás.
- Az igazolatlan hiányzások minimalizálása.
- A szülők munkába állását lehetővé tévő nyitva tartás kialakítása.

4. Beszéd fogyatékos gyermek: nyelvfejlődési és beszédzavarok óvodáskorban
Beszéd fogyatékos gyermek esetén a receptív vagy expresszív beszéd/nyelvi képességrendszer szerveződésének fejlődési eredetű vagy szerzett zavara miatt az anyanyelv elsajátítás folyamata akadályozott, a gyermek életkorától eltérő. A beszéd fogyatékos gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia, a folyamatos beszéd zavarai, logofóbia, centrális eredetű szerzett beszédzavarok, orrhangzós beszéd), illetve a beszéd-problémákhoz társuló megismerési nehézségek és viselkedés zavarok miatt eltérően fejlődik. **Beszéd fogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít.** A nyelvfejlődési és beszédzavarok az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjében a beszédértés és észlelés nehézségében, kifejezőkészség nehézségében (szegényes szókinccs, grammatikai fejletlenség), a beszéd szerveződés nehézségében (mondatalkotási készség nehézsége, összefüggő beszéd kialakulatlansága), a

beszédszervi működés gyengeségében, a beszédhangok tiszta ejtésének hiányában, az írott nyelv elsajátításának nehézségeit előjelző kognitív képességzavarban (fonológiai tudatosság, taktilis, vizuális észlelés, verbális emlékezet zavarai), a verbális tanulás lassú fejlődésében nyilvánulhatnak meg.

A beszéd- és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképességzavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, az aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó fejlesztési környezetben valósulhat meg a gyermek komplex állapotfelmérése alapján. A gyermek egyéni képességeihez igazodó intenzív fejlesztőmunka során fontos, hogy az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel tegyük lehetővé, amely segíti a társas kapcsolatok kialakulását és a személyiség fejlődését is.

Az óvodai nevelés, fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladat az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása, az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában. A speciális nevelés keretében biztosított fejlesztés segíti az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérését. A gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatni kell, a gyermek fejlesztése a szülőkkel való együttműködés keretében, egyéni fejlesztési terv alapján valósulhat meg.

Azoknál a beszéd fogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszéd fogyatékosághoz a testi érzékszervi- és pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes fejlesztés a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációjával valósulhat meg.

5. A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárási okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicsőítést. A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti. Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat: a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása

tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történjen. További feladat megelőzni a teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket. Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni kell, és amennyiben szükséges, a fejlesztés további menetét erre alapozva kell meghatározni. Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító, komplex – pedagógiai-gyógypedagógiai, pszichológiai és orvosi – szakértői véleményben foglaltak alapján történik.

5.1. A befogadás személyi feltételei:

A Szakértői vélemények előírásai alapján Megbízási szerzőséddel foglalkoztatjuk a szükséges szakembereket. Óvodánkban 1 fő óvodapedagógus rendelkezik részképeség zavaros gyermekek fejlesztéséhez szükséges képzettséggel (Zsoldos-Sindelar). Gyógypedagógust megbízási jogviszonnyal alkalmaz intézményünk.

A logopédus heti rendszerességgel végzett fejlesztő tevékenységét a területi a Kistérségi Pedagógiai Szakszolgálat biztosítja.

A csoportban dolgozó óvodapedagógusok integráltan, a gyógypedagógus útmutatásai alapján, a többi gyermekekkel együtt fejlesztik az SNI gyermekeket.

5.2. A gyermekcsoport felkészítése:

Abban, hogy az óvodáskorú gyermekek hogyan állnak hozzá a sajátos nevelési igényű gyermekhez, fontos szerepe van az óvodapedagógusnak. Amennyiben a pedagógus segítő, óvó (de nem túlóvó) magatartást közvetít, a gyermekek sem fognak máshogy tenni. Az óvodapedagógus minta, akit az óvodás gondolkodás nélkül követ. Nehézség a durva, agresszív viselkedészavaros gyermekekénél van, az ő magatartásukra nem könnyű elfogadható, jó indokot mondani

A legalapvetőbb elvárás tőlük, hogy gyermekként viselkedjenek, ugyanúgy közelítsenek integrált társukhoz, mint a többiekhez. A pedagógusnak nagy szerepe van abban, hogy mind a kirekesztést, mind a pozitív diszkriminációt elkerülje a közösség. A túlzott segítség, az ép társak önfeláldozó magatartása mindkét fél részére személyiségkárosító lehet.

A közösség formálásában az óvodapedagógus vezető szerepe elvitathatatlan, ő a kohéziós erő a kollégák, a gyerekek és a szülői ház között. Az ő attitűdje sugárzik a többi gyermekre is: ha (nonverbálisan is!) természetesen elfogadó, akkor a gyermekek is azok lesznek.

Együttműködési lehetőségek:

A sajátos nevelési igényű gyermek integrálása csak akkor hatékony, ha a különböző színtereken dolgozó szakemberek össze tudják hangolni munkájukat.

Fontos tény, hogy a magatartás- és viselkedészavaros gyermekeknek a társas

viszonyokban van

problémája. Ezért a fejlesztés soha ne a csoportból kiemelve történjen! A gyógypedagógus mindig a csoportba „beépülve” fejlessze a különleges gondozásra jogosult gyermeket. Természetesen, ha társuló zavarok is mutatkoznak (különbéle rész képesség zavarok, beszédészlelési zavarok, a percepció bázis zavarai, konstruktív apraxia stb.), abban az esetben kiemelt fejlesztés is szükséges.

A magatartászavarok kompetens gyógypedagógusa a pszichopedagógus. Az óvodapedagógus a pszichopedagógussal közösen gondolja át és fogalmazza meg az egyéni fejlesztési tervet.

A viselkedészavaros gyermekek egy részénél szükség lehet pszichiátriai segítségnyújtásra is, előfordulhat, hogy gyógyszeres támogatásra van szüksége a gyermeknek.

A viselkedészavarok kezelésében, itt is elsődlegesen a hiperaktív gyermekeknél a mozgásterápia elengedhetetlen.

A nevelési tanácsadó és a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság a diagnosztikában nyújt elsődlegesen kézzelfogható segítséget.

Amit mindig szem előtt kell tartani, az a túlterhelés. A túl sok feladat, a túl sok elvárásnak való megfelelés esetleg regresszióba hajtja a gyermeket. Nem könnyű, de meg kell találni az ideális

mennyiségű és minőségű terápiás módszert.

A hatékony fejlesztést a család együttműködő támogatása nélkül nem, vagy legalábbis nehezen lehetne megoldani.

5.3. A befogadás tárgyi feltételei:

A fogadható gyermekek fejlesztéséhez szükséges tárgyi feltételekkel rendelkezünk.

Általános feladatunk:

- ❖ A probléma észlelése (szűrés)
- ❖ Szülők tájékoztatása és bevonása
- ❖ Szakvizsgálat kezdeményezése
- ❖ Az óvodapedagógus és a speciális fejlesztő együttműködése / egyéni fejlesztési terv szerinti differenciált foglalkoztatás
- ❖ Az SNI gyermekek arányát figyelembe vesszük a csoportok szervezésénél
- ❖ Folyamatos kapcsolattartás és konzultáció a gyermeket fejlesztő gyógypedagógussal és egyéb szakemberekkel

6. Megismerő- vagy viselkedés fejlődésének rendellenességével küzdő gyermek befogadása (4/IV)

6.1. A viselkedészavar fogalma és jellemzői:

A viselkedészavar olyan speciális gyűjtőfogalom, amely mindazon viselkedésbeli módozatokat magában foglalja, amelyek a normatív mércétől való jelentősebb eltérést mutatnak. Ebből következik, hogy a viselkedészavar megállapítása a

felnőttek toleranciáján múlik, objektíven meghatározni nem lehet.

A súlyos beilleszkedési és magatartási zavarok hátterében részképességzavarok, hiperkinetikus (kórosan felfokozott mozgástevékenység) vagy kóros aktivitászavar és/vagy figyelemzavar, az óvodai nevelési teljesítmények eléréséhez szükséges pszichikus funkciók kialakulatlansága, fejletlensége vagy mindezek halmozódása áll.

Nem határozhatók meg egységes jellemző jegyek sem. Az egyes állapotok, tünetek a funkciógyengeségtől a személyiség komplex zavaráig, a teljes funkcióképtelenségig terjedhetnek. A részképességzavarok gyakran az érzékszervi fogyatékoság látszatát kelthetik, a hiperaktivitás, a nyugtalanság, a túlmozgások, a figyelemzavar előfordulásakor a gyermek általánosan gyenge képességűnek, vagy rosszabb esetben értelmi fogyatékosnak tűnhet.

Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének, érési meglassúbbodásának általános jelei:

A gyermek érzékenyebben reagál meteorológiai változásokra.

Fáradékonyabb az átlagnál, nehezebben tűri a zajokat, nehezen viseli el a várakozási és egyéb feszültséget.

Gyakran igényli a pihenést, szünetet, egyedülállót.

Fokozottabb szüksége van a tevékenységeket meghatározó állandó keretekre, érthető és követhető szabályokra.

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelésének prioritásai:

- Egészséges énkép és önbizalom kialakítása
- A kudarcűrő képesség növelése
- Önállóságra nevelés

6. 2. A magatartászavar különböző formái:

- ❖ Hiperkinetikus zavarok
- ❖ Viselkedési zavarok
- ❖ Kevert magatartási és emocionális zavarok
- ❖ Emocionális zavarok
- ❖ Szocializációs zavarok
- ❖ Tic- zavarok

6. 3. A magatartászavar tünetei:

A tünetek a viselkedés több területén figyelhetők meg. Nem tévesztendő össze azonban az óvodás gyermek életkori sajátosságából fakadó rendkívüli aktivitásával. A motoros aktivitás ugyanis kisgyermekkorban örömforrás, valamint a környezet megismerésének leghatékonyabb eszköze.

A motorikum területén jelentkező tünetek:

Ülés közben babrál, fészkelődik; össze-vissza rohangál olyan helyeken és helyzetekben, ahol annak semmi értelme; elhagyja a helyét feladatvégzés közben; nehézségei vannak a nyugodt játéktevékenységben; sokat beszél; nem tud csendesen és egyedül játszani; állandó mozgásban van; mozgása céltalan; keveset, nyugtalanul alszik, alvás közben is mozog.

Az impulzivitás területén jelentkező tünetek:

Nem várja meg a kérdést, instrukciót, hanem előbb válaszol; gondot jelent a várakozás; gyakran félbeszakít másokat; kiszámíthatatlanul viselkedik; nem reagál sem büntetésre, sem dicséretre; ok nélkül agresszív; gyakran szenved sérülést, fokozott a baleseti hajlama.

A figyelem jellegzetességei magatartás-zavaros gyermekeknél:

Nem figyel a részletekre; figyelme hullámzó, elkalandozó; gyakran nem veszi észre, ha beszélnek hozzá; nem követi az utasításokat; figyelme minden külső ingerre elterelődik; feledékeny; játék-, illetve feladathelyzetben nem, vagy nehezen tartható; az elkezdett tevékenységet nem fejezi be, csapong; minden érdekli, de ez az érdeklődés nem tart sokáig; a feladatok megszervezésében komoly gondjai vannak.

Koordinációs, motoros nehézségek:

Diszharmonikus, merevebb mozgás; az átlagostól eltérő mozgásfejlődés (Az életkornak megfelelő mozgásformák jóval hamarabb vagy jóval később jelennek meg); kimaradt mozgásfejlődési lépcsőfokok; a ritmusérzék fejletlensége; gyengébb finommotorika.

Vegetatív tünetek: Időjárási frontérzékenység; alacsonyabb vagy magasabb fájdalomküszöb; alvási problémák.

A pszichés problémák, éretlenség tünetei:

Szófogadatlanság, ellenállás; akaratos, makacs, engedetlen, öntörvényű, nem tanul a hibáiból; nem használ a jutalmazás és a büntetés; általában jellemző a fokozott függetlenség és az önállósági

törekvések. Többnyire nem okoz gondot a szülőktől, ismerősöktől való elszakadás. Más gyerekekkel lehet zsarnokoskodó, uralkodni akaró. A látszat ellenére nagyon is igényli a korlátokat, szabályokat, csak sokkal nehezebb betartatni vele, mert idő előtt feladja; szociális éretlenség: túl könnyen barátkozik, de a kapcsolatait megtartani nem, vagy csak nehezen tudja. Sokszor inkább kisebbekkel játszik, akiket tud irányítani, akiken uralkodhat. A felette való uralmat azonban nem viseli el; váratlan helyzetekhez vagy egyáltalán nem tud alkalmazkodni, vagy egyből

idomul; érzelmi, hangulati problémák: ingadozó hangulat, érzelmi labilitás jellemzi; a jó és a rossz időszakok néha óráról órára, sőt, percről percre váltakoznak, és az ok legtöbbször rejtve marad. Jellemző még a túlérzékenység, túlzott reagálás az ingerekre, rendkívüli izgalmi állapotok vagy éppen a félelemérzet hiánya, gátlástalanság; kudarcűrésük alacsony; ingerlékenyek, rövidzárlatok, dührohamok jelentkezhettek; ez azonban nem agresszivitás, a gyermek nem szándékosan rossz. A környezet gyakran félrekódolja a reakciókat. Állandó szeretetre, a velük való foglalkozásra vágnak.

A diagnózis legfontosabb kritériumai:

- ❖ A viselkedésprobléma és a hiperaktivitás legalább két környezetben megfigyelhető, tehát nem elég, ha a gyermek csak otthon vagy csak az óvodában tűnik kezelhetetlennek. Természetesen különbségek lehetnek a viselkedésben.
- ❖ A tüneteknek 7 éves kor előtt kell kezdődniük, de biztosabb a diagnózis, ha azok már típegő korban jelentkeznek.
- ❖ Több tünetnek kell együtt állnia huzamosabb ideig (6 hónap) a gyermek viselkedésében.
- ❖ A tünetek kifejezetten rossz hatással vannak a szociális képességekre vagy a teljesítőképeségre

Az óvodapedagógus/környezeti nevelő teendői:

Az intézmény rendelkezik rendszeres igényfelmérésen alapuló intézkedési tervvel:

Fel kell mérnie a gyermek szociokulturális háttérét, tudnia kell, milyen és mennyi segítségre számíthat integráló munkája során a szülőktől.

Lehetőség szerint a csoportban ne legyen több viselkedészavart mutató gyermek, mert felerősíthetik egymás tüneteit. Fontos a gyógypedagógussal és egyéb segítő szakemberekkel való állandó kapcsolattartás. A szorongó gyermek érzéseit, a szorongása tárgyát mindig komolyan kell venni, csúfolás tárgya soha ne legyen.

A hiperkinetikus kisgyermek esetében elegendő mozgást kell biztosítani. Fontos a szabályok, határok nagyon pontos meghúzása, és annak következetes betartása is. Tudatosítani kell a gyermekben, hogy akkor is szeretjük, ha éppen ostobaságot követett el. Hagyjunk minden lehetséges szituációban választási lehetőséget, hogy érezze a döntések következményeit, és érezze a bizalmat is!

A hiperaktivitással általában figyelemzavar is társul. Figyelemzavaros gyermeknél lényeges, hogy egyszerre csak egy, rövid utasítást kapjon a gyermek (a több utasítás a figyelem fejlesztésénél kap szerepet), és az utasítást mindig indokoljuk is meg!

Elengedhetetlen az együttműködési készség a gyermekek nevelésében közreműködő más személyekkel és természetesen a szülői házzal.

A befogadó pedagógusnak talán a magatartási zavarokat mutató gyermekek esetében van a legnagyobb szüksége toleranciájára, problémátűrő képességére, elfogadó attitűdjére és természetesen a témához kötődő ismereteire!

A magatartás-zavaros gyermeknek lehetőség szerint mindig olyan helyet biztosítsunk, hogy tekintettünkkel bármikor elérhessük (ebédidőben, babszínházban, közlekedésben, délutáni pihenés alatt, stb.).

Szemkontaktussal próbáljuk meg irányítani, ami feltétlenül szükséges, különben azonnal kilép a feladathelyzetből.

A szabályokat előre és közösen hozzuk létre; érezze a gyermek azt, hogy ő is részese volt a döntéseknek. Így a döntések betartása is könnyebb. Tisztázzuk, hogy a szabályszegésért büntetés, megvonás jár, és ezt következetesen tartjuk is be. Viszont ne követeljünk erején felül, legyünk tisztában azzal, mi az, ami elvárható tőle és mi nem. Figyeljünk oda arra is, hogy a beilleszkedési problémás gyerekek ne csak negatív visszajelzéseket kapjanak társaiktól, biztosan van olyan terület, téma, amelyben ők a kiemelkedők. Erősítsük az énképüket, az önértékelésüket!

6.4. A pszichés fejlődés zavaaraival küzdőgyermek befogadása:

A tanulási zavar fogalma és jellemzői:

A tanulási zavar eredetét tekintve egyszerre több okra visszavezethető jelenségek gyűjtőfogalma, amelyek

- túlnyomóan a fejlődés korai szakaszaiban a pszichikus funkciók (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás) eltérő fejlődése következtében;
- a súlyosság, tünetek és prognózis szempontjából különböző, időszakos, átmeneti vagy maradandó képességzavarok formájában alakulnak ki;
- megjelenése a szociális, társadalmi elvárások hatására a későbbi fejlődésben, főként az óvodás és az iskoláskor időszakában, a beszéd-, a mozgás-, a rajz-, a magatartási és az iskolai tanulási teljesítményekben (olvasás, írás, helyesírás, számolás) mutatkozik meg;
- másodlagos pszichés tünetek kialakulását eredményezhetik.

Óvodáskorú gyermeknél a tanulási zavar veszélyeztetettségéről beszélhetünk, amely a részfunkciók problémáiban nyilvánul meg. Ez azt jelenti, hogy ha az érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás, egyensúly, mozgás stb. képességek működése nem összehangolt, az megnehezíti az olvasás, írás, számolás elsajátítását.

A tanulási zavarok speciális alcsoportja a részképességzavar. A részképességzavar azoknak a tanulási problémáknak a kifejezése, amelyek az észlelés, a mozgás, a nyelv, az emlékezet, a figyelem és a gondolkodás folyamatainak hiányos működése következtében lépnek fel, és az idegrendszer összerendezetlen működésén alapulnak. Veszélyeztetettnek számít minden ötödik életévét betöltött olyan nagycsoportos, illetve logopédiai óvodába járó gyermek, akinél felismerhető az alacsony szintű/hibás mozgáskoordináció, az éretlen egyensúlyérzék, a szinte leállíthatatlan „mozgáséhség”, a ceruzahasználat éretlensége vagy háritása, a finommozgások ügyetlensége és a rövid ideig tartó, könnyen elterelhető figyelem. Gyakori a bizonytalan testséma mellett a térbeli tájékozódás és a laterális (oldalosság) hiányos ismerete is. Az érintett gyermekek az óvodai (kezdeményező) foglalkozásokon is csak részben, illetve rövid ideig és esetleges aktivitással vesznek részt, emellett a nekik nem tetsző feladathelyzetekből gyorsan kiszállnak.

A tanulási zavarok típusai:

- Részképességzavarok

- Komplex tanulási zavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia)
- A viselkedés, az önértékelés zavarai

A részképességzavarok rendszere:

- A kognitív funkciók zavarai
- A percepció zavarai
- Az auditív rendszer zavarai
- Az egyensúlyrendszer zavarai
- A vizuális rendszer zavarai
- A taktilis-kinesztetikus (tapintás, sajátmozgás-érzékelés) rendszer zavarai
- A figyelem zavarai
- Emlékezeti problémák
- A gondolkodás zavarai
- A motórium zavarai
- A nagymozgások zavarai
- A finommotorika zavarai
- A cselekvés irányításának zavarai
- Hiperaktivitás
- Diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia

Az óvodapedagógus, a gyermekcsoport, a dolgozói közösség felkészítése, a tárgyi környezet kialakítása a tanulási zavaros gyermek fogadására:

A befogadás előkészítése:

Ha az óvodai csoportban olyan gyermeket találunk, akiknél vizsgálataink, megfigyeléseink alapján részképesség-hiányokat fedezünk fel, bármilyen enyhék a tünetek, foglalkoznunk kell velük.

Az óvodapedagógusnak felkészültsége és tapasztalata szerint mérlegelnie kell, hogy a fejlesztést el tudja végezni, vagy szakember segítségét kéri a fejlesztéshez. Természetesen fontos, hogy minél korábban felfigyeljen a szülő, az óvodapedagógus a gyermek részképességbeli elmaradásaira, de ezeket a deficiteket fejlődési sajátosságként és a fejlesztés irányának megjelöléseként azonosíthatjuk csupán. A lemaradó funkciók egyik napról a másikra beérhetnek, különösen, ha a gyermeknek megfelelően ösztönző környezetet biztosítunk.

Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai:

Kompetenciája mindenekelőtt a gyermeknevelésre terjed ki, valamint a családokkal való együttműködés kezdeményezésére, ápolására.

Az elfogadott általános elvárások: tolerancia, nyitottság, elfogadó attitűd, empátia, szeretetteljesség, következetesség stb. Az óvodapedagógus vegye figyelembe a gyerekek egyéni fejlődési ütemét, képességét, tehetségét, szociokulturális háttérét, segítse tehetsége kibontakozásában, elmaradásainak fejlesztésében, valamint hátrányos helyzetéből való felzárkóztatásában. Ehhez szükséges a gyermek és környezetének minél pontosabb megismerése, fejlődésének folyamatos nyomon követése, fejlődési ütemének rendszeres rögzítése.

Ahhoz, hogy az óvodapedagógus a fenti követelményeknek megfeleljen, először a gyermeket és annak környezetét, szociális háttérét kell megismernie. Ehhez nyújt segítséget a családlátogatás, ahol képet kap a gyermek környezetéről, a szülők nevelési felfogásáról, nevelési problémájáról, és nem utolsósorban benyomásokat szerez a gyermekről.

Gyógypedagógus

Felméri a gyerek képességeit, részletes vizsgálatokat végez, amely alapján elkészíti a fejlesztési tervét, meghatározva a legfontosabb tennivalókat. Aki az integrált fejlesztésben tapasztalatokkal rendelkezik, segíti a fejlesztést, figyelemmel kíséri a gyermek haladását. Közreműködése kiterjed az óvodapedagógusok felkészítésére, a fogadó óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésére, folyamatos tanácsadásra, amely az óvodai nevelőmunkán túl a szülők és az óvoda együttműködésére is kellő hangsúlyt helyez.

Logopédus

A részképességek körében is kiemelt jelentőségűek a beszédészlelés és beszédmegértés, a hangzódifferenciálás, a fonológiai tudatosság, figyelmi és emlékezeti teljesítmények, az észlelési szerveződés, a soralkotás és más megismerő funkciók. E funkciók hiányos vagy zavart működése indokolja személyének, jelenlétének fontosságát, hiszen e részképességek működési következményeként értelmezik a diszlexiát.

Szülők

A részképességzavarok azonosítását segítheti a szülőkkel folytatott beszélgetés és folyamatos együttműködés. Kisgyermekkorú sérülések, súlyos magas lázzal járó betegségek okozhatnak kisebb idegrendszeri eltéréseket, amelyek az egyébként egészséges gyermek megfelelését akadályozhatják.

Nagy segítséget jelenthet, ha a szülők elmondják, ami zavarja őket gyermekük fejlődésében, illetve amire felhívták már mások a figyelmüket.

A családi anamnézis feldolgozása fontos lehet, mert a szakirodalom gyakran jelzi az öröklődés szerepét.

A szülők gyermekük problémájának realizálásában, a várható kilátások elfogadásában és saját kompetenciájuk, felelősségük megfogalmazásában többnyire bizonytalanok. Fontos, hogy a fejlesztés során sok személyes példamutatást lássanak a pedagógustól, sok biztatásra és türelemre van szükségük, hogy aktívan tudjanak részt venni a fejlesztés folyamatában (pl. Sindelar-fejlesztés).

A szülők rendszeres és részletes felvilágosítása és állandó megerősítésük a fejlesztés ideje alatt segíti a gyerekeknek a családba és más közösségekbe való beilleszkedését is. Együttműködésük elnyerésével lehet közös munkánk hatékony, ez pedig a gyerek közös fejlesztése miatt nagyon fontos.

Tekintsük a szülőt partnernek!

Ne adjunk kéretlenül tanácsokat, várjuk meg, amíg ő kérdez!

Erősítsük kompetenciaérzését!

Éreztessük, hogy őt és gyermekét feltétel nélkül elfogadjuk!

Rendszeresen tájékoztassuk az elért eredményekről!

Éreztessük, hogy fontos szerepe van a gyermek fejlesztésében, tudatosítsuk, hogy eredményeket csak közös munkával érhetünk el!

VIII. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett

megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,

- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,

- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,

- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban

alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermekkedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtellel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,

- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

3. A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

4. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.

5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

IX. A Pedagógiai Programunk célkitűzéseinek megvalósítását szolgáló Programok-terve a 2021-2022. nevelési évre¹¹

Szülői, alkalmazotti értekezletek megtartása	2021. 09. 15.
Hitoktatási igény felmérése Jelentkezések koordinálása fizetős szolgáltatásokra	2021. 09.20.
Takarítási -hulladékgyűjtő- hét. Papír- gyűjtés	2021. 09. 27- 30. 2021-09-29-30.
Fényképezés	2021. 09. 17.
Szüreti mulatság csoportonként	2021. 09. 24.
Léghajó színház	2021. 09. 28.
Tanya-ovi program: Ősz a tanyán. Ezerarcú tájház	2021. 09. 29.
A mese világnapja - bábelőadás	2021. 09. 30.
A zene világnapja alkalmából örömmzene az óvodában - csoport szintű	2021.10. 01.
1. Nevelés nélküli munkanap:	2021.10. 04.

¹¹ Hatályos 2021. 09. 01.- 2022. 08. 31.

Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde Helyi Pedagógiai Program 2021. 09. 01.

Állatok hete	2021. 10. 05-08.
Egészség hét	2021-10. 11-15
Statisztikai jelentés elkészítése	2021-10-15
Egyéni szülői konzultációk, családlátogatások határideje	2021-10-15
Lakodalmas hét. Lakodalmas táncház a Művelődési Házban. – A tevékenységeket gyermekzenekar alakításával kísérik. Intézményi szintű.	2021. 10. 19-21.
Október 23. (zászló ünnep)	2021. 10. 22.
Tanya-ovi program: Pásztorünnep-juhász-újév a tanyán.	2021. 10. 29.
Márton hete:	2021. 11. 8-12-ig
Tanya-ovi program: Márton és a libák - nagycsoport	2021. 11. 12.
Könyvtári foglalkozás: Télapó várás – kiscsoport	2021. 12. 03.
Mikulás az óvodában	2021-12-06
Adventi gyertyagyújtás (Szülős) Manócskák	2021-12-04.
Luca-napi készülődés (Szülős)	2021-12-13
Az ünnep tartalma a keresztény kultúrában- intézményi szintű Karácsonyi dalok éneklése orgona kísérettel – óvodapedagógusok kórusa. Betlehemes játék- Katicák	2021 12. 21.
– DIFER	2021.-12. 21.
– Falukarácsony kicsik	2021. 12. 21.
Tanya-ovi program:Tél a tanyán és a mezőn. Lovas-szánnal az Ezer- arcú sömlyékre és a tanyára. Mesehallgatás a kemence melegénél.	2022. 01. 07.
Félévi csoportszülői értekezletek	2022-01-15-ig
Félévi alkalmazotti értekezlet	2022-01-15-ig
A Tűz hete. „A Kismalac és a farkasok, mese feldolgozása a drámajátékkal. - Dráma kör - kiscsoportok	2022. 01. 17-21.
2. Nevelés nélküli munkanap:	2021. 01. 24.
Egyéni fejlődési naplók félévi értékelése, konzultáció a szülőkkel. - Határideje:	2021-01-31
Könyvtári foglalkozás: Maskarában – középső csoport	2022-02-08.
Anyáknapi fényképezés	2022-02-09.
Farsangi bál az óvodában,	2022. 02. 11.
Mézes hét	2022. 02. 15-19-ig
Nyílt nap a nagycsoportos szülők részére	2022. 02. 22.

Kerekasztal	2022. 02. 22.
Gergely-járás	2022. 03.10.
1848. 03. 15 méltó megünneplése A huszárok hete:A szabadságharc ünnepe. Óvodai szintű dramatikus, interaktív ünnepség a kórus és a Dráma kör közreműködésével.	2022-03-11. -
A víz hete	2022. 03. 21-25-ig
Tanya-ovi program:Vizes élőhely az Ezerarcú sömlyékben.	2022. 03. 25.
Házi vers és mesemondó verseny (Szülős) Zelk Zoltán: A három nyúl című mese feldolgozása drámajátékkal. - nagy csoport	2022-04-11.
Könyvtári foglalkozás: Közéleg a Húsvét - középső csoport.	2022. 04.12.
A föld hete	2022. 04. 19-22.
Tanya-ovi program: Kikelet a mezőn, lápon. Az Ezerarcú sömlyék. Tavaszi rét, színek, illatok, orchideák, és környezetük. Kutatás	2022. 04.22.
Beiskolázással kapcsolatos feladatok	2022. 04. 30-ig
Óvodai-bölcsődei beiratkozás	2022. 04. 30-ig
Anyáknapi ünnepségek	2022-04. 27. Műv.ház 13-tól félóránként
Falu anyáknapja	2022. 05. 01.
Madarak-fák hete:	2022. 05. 02-06.
A nyolcadikosok átadják fájukat a leendő elsősöknek.	2022. 05. 02- ~~06~~ 21. 05. 10.
Tanya-ovi program:Ezerarcú madárvilág.	2022. 05. 13.
Évvégi csoportszülői értekezletek	2022. 05. 13-ig
Kistérségi gyermeknap	?
Családi-Gyermeknap (Szülős)	2022 05-27.
Pütkösdi orgona koncert a templomban	2022. 05. 26
Óvodabúcsúztató	2022. 05. 28.
Egyéni fejlődési naplók lezárása Mérő-értékelő lapok kitöltése a szülőkkel konzultálva.	2022. 05. 30.
3. nevelés nélküli munkanap	2022. 05. 30.
4. Nevelés nélküli munkanap:	2022. 05. 31.
Kistérségi mese-versmondó és rajzverseny	2022. 06. 2. hét?
Tanya-ovi program: Az Ezerarcú sömlyék nyári ékessége a mocsári kardvirág és kísérő növényei.	2022. 06. 10.
„Kincses” Néptánc-tábor	2022. 06. 13-17-

Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde Helyi Pedagógiai Program 2021. 09. 01.

Arató ünnepség A „Kincses” néptánc csoport színesíti a települési arató ünnepséget	2022. 07. 10.
Tanya-ovi Tábor:	2022. 07. 11-15.
Nyári takarítási szünet:	2022. 08. 01 -19.
Falunap	2022. 08. 20.
5. Nevelés nélküli munkanap	2022. 08. 22.
Ovi-csalogató (Szülős)	2022.08. 23 -26.

IRODALOMJEGYZÉK:

- Nagy Jenőné: Óvodai programkészítés, de hogyan? OKI,
Az óvodai nevelés Programja, Budapest Tankönyvkiadó 1989.
- Szebenyi Péter: Hogyan készítsünk helyi tantervet?
Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, Budapest,
- Dr. Balogh Katalin –S. Dr. Gerencsik Eszter: Pedagógia-Pszichológia, Budapest, Nemzeti
Tankönyvkiadó,
- Dr. Szemány Józsefné: Útmutató,
Bauer Gabriella: Az óvodai irodalmi nevelés módszertana,
Kondacs Mihályné –Podmaniczki Margit: Vizuális nevelés az óvodában,
Dr. Kovács György: A játék elmélete és pedagógiája,
Dr. Kovács György: Az óvodapedagógia, Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1997,
Fábián Katalin: Tevékenységközpontú óvodai nevelési program,
Pereszlényi Éva: A helyi Óvodai Nevelési Program szakmai feltételrendszere,
Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában,
1993. évi LXXIX. törvény: A közoktatásról, Magyar Közlöny 107. szám 1993. Budapest,
1996. évi LXII. törvény: A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosításáról, 2003
szeptember 1.
- Nagy Jenőné: Óvodatükör
Helyi Óvodai Nevelési Program 1999. szeptember 1.
A 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
Hatályos módosítás 2018. 09. 01-től.
A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 8. § (1).
A 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet
20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet.

Érvényességi rendelkezések

A hatályba lépés ideje:

2021. szeptember 1.

Az óvodai nevelési program érvényességi ideje:

A nevelőtestület döntése alapján határozatlan időre szól.

A helyi nevelési Program módosításának lehetséges indokai:

Hálózatbővítés, leépítés,

Szervezeti átalakítás, ha a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt,

Ha egyéb érdekegyeztető fórum, módosítást javasolt.

Előírás a programmódosítás előterjesztésére:

Írásbeli előterjesztés az óvoda vezetőségének,

Részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten.

A HELYI NEVELÉSI PROGRAMOT HIVATALOSAN MEGKAPJÁK:

Nevelőtestület

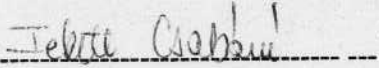

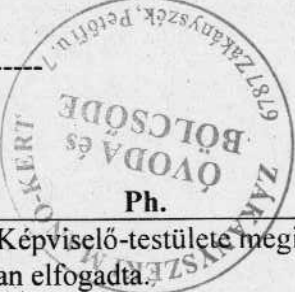
Óvodai Szülői Szervezet

Zákányszék Község Önkormányzata

Közzététel, nyilvánosság:

Az óvoda nevelési programját kifüggesztjük az intézmény folyosóján, hogy a szülők szabadon és bármikor megtekinthessék.

A Pedagógiai Program az ovoda.zakanyszek.hu felületen megtekinthető.

Intézmény OM azonosítója: 029584	Készítette: Liebhaber Gáborné intézményvezető
Legitimációs eljárás: az érvényességet igazoló aláírások:	
A nevelőtestület részéről elfogadta: ----- Fekete Csabáné munkaközösség vezető 2021. 09.01.	Véleménynyilvánítók: ----- Csúcsné Molnár Anita SzMK elnök 2021. 09.01.
jóváhagyta: ----- Liebhaber Gáborné intézményvezető 2021. 09. 01. Ph.	
A fenntartó nevében: Zákányszék Község Önkormányzatának Képviselő-testülete megismerte, az ...../2021. (.....) Kt. Határozatában elfogadta. ----- Matuszka Antal polgármester Ph.	
Hatályos: a kihirdetés napjától 2021. 09. 15.	
A dokumentum jellege: Nyilvános Megtalálható: www.ovoda.zakanyszek.hu	
Verziószám: eredeti példány	

MELLÉKLETEK

1. számú Melléklet

Küldetésnyilatkozatunk

Falusi óvoda lévén községünk értékeit és lehetőségeit szem előtt tartva, állandó, igazi emberi értékeket kívánunk közvetíteni.

Az óvoda a falu központjában található, mely megfelelő komforttal rendelkezik. Barátságos, esztétikus csoportszobákkal és hatalmas, jól felszerelt, zöld játszókerttel várjuk az óvodánkba íratott gyermekeket.

-Valljuk, hogy minden gyermek egyszeri, egyedi és megismételhetetlen individuum. A gyermeki személyiségből, legtermészetesebb megnyilvánulásából, a játékból kiindulva, olyan nyugodt, derűs, családi légkört biztosítunk, amelyben a gyermekeket a szeretet, megbecsülés és tisztelet övezi.

A tevékenység központú működésünk célja:

Olyan gyermekek nevelése, aki érzelmileg gazdag, településhez kötődő, környezetében jól tájékozódó, érdeklődő, nyitott, az új iránt fogékony, önmagát és másokat értékelni tudó, másokat elfogadó, együttműködő.

Nevelőmunkánkban speciális célunk a környezeti nevelés területeinek minél szélesebb körű megvalósítása.

Gyermekközpontú óvodai nevelésünk lehetővé teszi a gyermekek személyiségének sokoldalú és harmonikus fejlődését, és elősegíti, testi, szociális és értelmi képességeik egyéni alakulását.

Nálunk olyan óvodapedagógusokra bízunk gyermekeiket, akik tisztelik a másságot, és nagyfokú empátiás képességekkel rendelkeznek, szakmailag jól képzettek nyitottak, befogadóak az új iránt, és igényük van az önképzésre. Akik a gyermekek közösségi életének irányítói, együtt élnek a gyermekekkel, differenciáltan, a gyermekek egyéni érési és fejlődési üteme szerint fejlesztenek.

A nevelés közös ügyünk, ezt a családokkal szorosán együttműködve, jól kooperáló partneri kapcsolatban, a szülők megaláztatására kívánjuk megvalósítani!

2. számú Melléklet

Tárgyi feltételek

Eszközök, felszerelések	Mennyiség	Megjegyzés
2 négyzetméter/gyermek	4 csoportban alapterület szerinti lérszám	bitosított
Óvodai fektető	Gyereklétszám szerint	Pályázatból felújítva
Óvodai szék	Gyereklétszám szerint	Pályázatból felújítva
Óvodai asztal	Gyereklétszám szerint	Pályázatból részben felújítva, vásárlás
Óvodai fektetőtároló	valamennyi gyermekágy tárolásához, összesen 34db	Pályázatból felújítva, vásárlás
fényvédő függöny	Ablakonként 1	Pályázatból felújítva
szőnyeg	gyermekcsoportonként,	Pályázatból felújítva
játéktartó szekrény és polc	csoportszobánként 2	Pályázatból részben felújítva
élősarok állvány	gyermekcsoportonként 1	Pályázatból részben felújítva
hőmérő	gyermekcsoportonként 1	biztosított
felnőttszék	gyermekcsoportonként 2	bitosított
eszköz-előkészítő asztal	gyermekcsoportonként 1	bitosított
edény- és evőeszköz-tároló szekrény	gyermekcsoportonként 1	bitosított
szeméttartó	gyermekcsoportonként 1	bitosított
Kerti padok	gyermekcsoportonként 1	bitosított
Mozgásfejlesztő eszközök		
tornapad	6 db	bitosított
tornaszőnyeg 1	2 db	bitosított
bordásfal	1 db	bitosított
óvodai többfunkciós mászó készlet Greiswald	2 db	bitosított
egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	Egyensúlyozó tölcser és korong,1-1 trambulín, 3 akadálypálya,1 mozgáskotta, 1 készlet, egyensúlyozó rács, 2 ugráló labda, 2 kenguruzsák,10 lépegető, 3 ugrálókötél,10	Pályázatból és adományokból (szülői és civil szervezetek) folyamatosan újítva, bővítve.
Udvari pad	Csoportonként 1	biztosított
Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba		

Eszközök, felszerelések	Mennyiség	Megjegyzés
tükör	1 db	bitosított
asztal	3 db	bitosított
szék	12	bitosított
szőnyeg	1 db	bitosított
sószoba		
Sótéglák	20 db	bitosított
sólámpa	6 db	bitosított
Sóasztal apró szemcsés sóval	1 db	bitosított
sómécses	30 db	bitosított
Párologtatók kristálysóval	darabos 10 db	bitosított
Egyéni higiénés eszközök		
egyéni tisztálkodószerek	felölt és gyermeklétszám szerint 1	fésű, fogkefe, fogmosópohár
Tisztálkodófelszerelések	mosdókagylónként 1	körömkefe, szappantartó
fésűtartó	gyermekcsoportonként 1	bitosított
törülköző	felölt és gyermeklétszám szerint 3-3	bitosított
abrosz	asztalonként 3	bitosított
takaró	gyermeklétszám szerint 1	bitosított
ágyneműhuzat, lepedő	gyermeklétszám szerint 3-3	bitosított
A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök		
1. Játékok, játékeszközök (mennyiség eszközfajtánként)		bitosított
mozgáskultúrát, mozgásfejlődést, mozgásigényt segítő, kielégítő eszközök	Udvari: Rotikom, 1 nagy készlet PolyBall 1, labdák, 30 focikapuk, 2 roller 10, ejtőernyő 1 csoportszobai: babzsákok 30, egyházikós bújócska 1, MOZGÁSKOTTA	bitosított
ének, zene, énekes játékok eszközei	Köcsögduda 3, hangszerkészlet 1, ritmuspálcák 25, dob 4, cintányér 2, triangulum 5, metallofon	saját készítésű ritmushangszerek, furulya óvónőnként 1-1
az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei és a különféle játékformák (mozgásos játékok, szerepjátékok, építő-konstruáló	Bábok, szerepjátékok eszközei, konstrukciós eszközök, Okos-kocka.	bitosított

Eszközök, felszerelések	Mennyiség	Megjegyzés
játékok, szabályjátékok, dramatizálás és bábozás, barkácsolás) eszközei		
képeskönyvek, képes mesekönyvek	135 db	bitosított
Értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	Logiko, LÜK, memória játékok, érzékelő játékok sorozata, képes lottók, dominók, 50 -féle játék	Költségvetés, adományok, pályázatok
Ábrázoló tevékenységet fejlesztő (rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézimunka) anyagok, eszközök	Ovikorong, vastag színesek, filctollak, zsírkréták, temperák, ecsetek, ollók, különféle papírfajták, természetes anyagok, raffia, szalma, csuhé, csutka, trmések, termények, fűszerek, gríz stb.	
A természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok	Vízvizsgáló távcső, tájoló, bogárnézőke, csillagvizsgáló, mikroszkóp, társasjátékok, élőhelyeket bemutató transzparenszek, Minimat készlet, állatok, emberek világa, CD-k, DVD-k, videokazetták, számoló korongok, pálcák.	bitosított
Munka jellegű tevékenységek eszközei	Kerti szerszámok, gyermek partvisok, lapátok, locsolók, kiszödrök, talicskák	bitosított
A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök		Költségvetés, pályázat, adomány
video (lejátszó)	1 db	bitosított
televízió	2 db	bitosított
Magnó - CD játszó	5 db	bitosított
számítógépasztal	5 db	bitosított
számítógép	5 db	bitosított
diavetítő	2 db	bitosított
Diafilm vetítő	2 db	bitosított
projektor	1 db	bitosított
vetítövászon	1 db	bitosított
videokamera	1 db	bitosított
Fényképező gép	2 db	bitosított
A felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök		
mosottruha-tároló	1 db	bitosított
mosógép	1 db	bitosított

Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde Helyi Pedagógiai Program 2021. 09. 01.

Eszközök, felszerelések	Mennyiség	Megjegyzés
vasaló	1 db	bitosított
vasalóállvány	3 db	bitosított
szárítóállvány	4 db	bitosított
takarítóeszközök	1-1 db	bitosított
kerti munkaeszközök, szerszámok	1-1 db	ásó, kapa, gereblye, kerti locsolókanna
hűtőgép	2 db	bitosított
porszívó	1 db	bitosított
takarító gép	1 db	bitosított

BESZÉDZAVARSZŰRŐ

PROGRAM

Magánhangzók:

- A:** alma, lap
Á: ág, vág, rá
O: olló, tol
Ö: öröm, lő

Mássalhangzók:

- B:** baba, báb
C: cica, bohóc
Cs: csiga, mécses, focimeccs
D: duda, vad
F: felhő, kofa
G: gágog
Gy: gyerek, meggy, magyar
H: huhog
J: játék, fejkendő, máj
K: kakas, mák
L: Lali, váll, lenolaj
M: mama, rom
N: néni, len
Ny: nyuszi, szúnyog, fény
P: papa, kopp
R: korán reggel, már
S: sisak, mos
SZ: sziszeg, víz
T: tata, bot
TY: tyúk, Matyi, fütty
V: Vivi, hív
Z: zizzen, ház
ZS: morzsa, garázs, zsíroskenyér

Forrás: Fekete Csabáné

4. számú Melléklet

A természet 12 hónapja (ajánlás)

Január

Cél: A folyamatos madáretetés fontosságának tudatosítása
A madarak megismerése
Madáretetés, madarak megfigyelése

Cél: Természeti erőforrásaink megismerése, ésszerű felhasználása.
Villamos energia életünkben,
Fa, szén, gáz.

Február

Cél: A folyamatos etetés fontosságának tudatosítása
Madáretetés, madarak megfigyelése

Cél: A család és az óvoda kapcsolatának erősítése. (Odúk)
Madárodúk elhelyezése a településen több helyen, azok megfigyelése egész éven át séták alkalmával

Március

Cél: Az ébredő természet megfigyelése.
Rügyeztetés, csíráztatás az élősarokban, otthon.
A rügyattanás megfigyelése a természetben.
Ébred az élővilág - a bogarak megfigyelése.

Cél: Az aktuális kerti munkák megismertetése
Kertmunka : veteményezés - hagymaduggatás, borsóvetés, az óvoda kertjének szépítése -
virághagymák ültetése stb.
Ismeretterjesztő film ajánlat: Gyöngyvirágtól lombhullásig

Március 23.

A Víz Világnapja

Cél: Természeti erőforrásaink megismerése, ésszerű felhasználása.
A víz.

Április

Cél: Az ébredő természet megfigyelése.
Vizes élőhelyek szerepének, jelentőségének tudatosítása.
Séta egy vizes élőhelyre (csatornapart, vízállásos terület).
A gólyahír, fürtös gyöngyike, pitypang megfigyelése.
Lakóhelyünk madarai, különösképpen a gólyák, fecskék érkezése.

Cél: Az aktuális kerti munkák elvégzése.
Veteményezés ültetés, kertgondozás.
Gyomnövények felismertetése.
Ismeretterjesztő film: „Vizek mentén” A vízben és a vizek mentén élő állatokról.
Április 22. A Föld napja

Május

Cél Lakóhelyünk megismerése.

Társadalmi környezet – lakóépületek, intézmények és szerepük, parkok.
A szántóföldek, barangolás a környéken.

Cél: Környezetünk szebbé tétele.
A hulladék.

Cél: Az aktuális kerti munkák elvégzése.
gyomlálás, öntözés,
növényeink fejlődésének megfigyelése.
Virágpalánták ültetése az óvoda kertjébe.

Május 10. Madarak és Fák Napja

Június

Cél A nyári természet szépségeinek megfigyelése.
A helyes viselkedés kialakítása a természetben tett séta alkalmával.
Kirándulás lovaskocsival.
A nyári mező jellegzetes növényei és állatai - árvalányhaj, lepkék, bogarak.
A gabonatóblák megfigyelése, különös tekintettel a búzavirágra, pipacsra, konkolyra.

Cél: Az aktuális kerti munkák elvégzése.
A megtermelt zöldségfélék közös felhasználása.
Természetvédelmi tábor

Július

Otthon a családdal

Augusztus

Cél A tágabb lakóhelyünk növény és állatvilágának megfigyelése, megismerése.
Barangolás a nyári mezőn.
Mezei virágok és állatok (mezei nyúl, fácán, őzek) felfedezése.
Tábortűz - közös program a szülőkkel.
Az esti órákban madárhangok (bagoly, kuvik), bogarak (cserebogár), rovarok (szúnyog) megfigyelése.

Cél Az aktuális kerti munkák elvégzése.
Folyamatos gyomlálás, öntözés.

Szeptember

Cél Az őszi munkák megismerése.
Az állattartás megismerése.
Az állatok közvetlen megfigyelésével élményújítás, ismeretszerzés
Tanyalátogatás,
Gyümölcszedés,
Kerti munka. (az elszáradó növényi maradványok és a még meglévő termés betakarítása.)

Cél Az állatkertek szerepének megismerése, közvetlen ismeretszerzés.
Kirándulás a Budapesti Állatkertbe

Október

Cél Az őszi természet szépségeinek megláttatása. Az ősz színei.
A növényvilág sokféleségének felfedeztetése.
Az erdő szerepének, jelentőségének megláttatása.

Kirándulás az őszi erdőbe, termésgyűjtés, gyűjtés. (vendégség)

Kirándulás a Szarvasi Arborétumba.

Cél: Az aktuális kerti munkák elvégzése.

Virághagymák felszedése, téli tárolásra előkészítése.

Ismeretterjesztő film: Erdő mélyén.

Október 5. Állatok Világnapja

Október 1. hétvége: Madármegfigyelési nap

November

Cél A madarak megismerése (általában).

A madarak téli etetése.

Az etetőt látogató madarak megfigyelése.

Természetvédelmi tájegységek, madaraink - diavetítés

Bekapcsolódás a település Egészségzetének rendezvényeibe (gyermekek, szülők, óvónők közös programja).

Szabadidőben a gyűjtött termények felhasználása barkácsoláshoz.

December

Cél A folyamatos etetés fontosságának tudatosítása.

Madáretetés, megfigyelés.

Madárkarácsonyfa állítása az óvoda udvarán.

Cél A téli erdő megfigyelése.

Séta a téli erdőben.

A vadetetés megfigyelése.

Cél: Lakóhelyünk megfigyelése télen.

Készítette: Petákné Fazekas Aranka
Liebhaber Gáborné

5. számú Melléklet

EGYÉNI FEJLŐDÉSI NAPLÓ

.....
gyermek neve

Zákányszéki Manó kert Óvoda és Bölcsőde Helyi Pedagógiai Program 2021. 09. 01.

		3-4 év	4-5év	5-6év	6-7év
Feladattudat,	Megérti, elfogadja, önállóan teljesíti				
feladattartás,	Érti, de nem teljesíti				
feladatvégzés	Érti, segítséggel, irányítással teljesíti				
	Érti, részben teljesíti				
	Motivált jó megoldásra törekszik				
	Kitartó				
	Tevékenységében elmélyült				
	Motiváltság hiánya jellemzi				
	Nem köti le, nem teljesíti				
	Kapkodó, szétszórt				
	Kitartásra nem képes				
	Munkatempója	Gyors			
Átlagos					
Lassú					
Munkáját	Önként végzi, önállóan				
	Időnként személyes kontaktust, biztatást igényel				
	Állandó segítséget, biztatást igényel				
	Biztatásra sem végzi				
Közösségért végzett munkában	Szívesen részt vesz				
	Közömbös				
	Passzív, kerüli				
Saját és más munkájára	Tudatosan vigyáz, megbecsüli				
	Közömbös				
	Szándékosan rombol				
Érdeklődése	Egyoldalú				
	Sokoldalú				
Megjegyzés, korrekciós tevékenység tervezése:					

ÉRZELMI, AKARATI ÉLET, SZICIALIZÁCIÓ

		3-4 év	4-5 év	5-6 év	6-7 év
Hangulata	vidám, közvetlen				
	kiegyensúlyozott				
	Szomorú, gyakran sír				
	szorongó, félnék				
	robbanékony, indulatos				
	változó				
Magatartása	barátságos, barátkozó				
	Visszahúzódo, érzékeny				
	gyakran dacos				
	durva, agresszív				
Szereplési hajlama	szívesen szerepel				
	elfogadó				
	tiltakozó				
Önbizalma	megfelelő				
	csekély				
Kapcsolat-teremtése	kezdeményező				
	elfogadó				
	elutasító				
	visszahúzódo				
A dicséret, a siker	örömmel tölti el				
	serkenti, készteti				
	magabiztossá teszi				
	elbizakodóvá teszi				
	közömbös iránta				
A bírálat, a kritika az esetleges kudarc	serkentőleg hat				
	közömbösen reagál				
	elkeseríti, bátortalanná teszi				
	elveszíti érdeklődését				
	kétségbe esik				
	dacot vált ki				
Szabálytudat	ellenőrzés mellett képes a szabály alkalmazására				
	önállóan képes a szabályok alkalmazására				
Reakciója a tevékenység akadályoztatása esetén	kitartásra képes				
	feladja				
	regresszív válik				
	indulatkitöréssel válaszol				
	személyek elleni agresszió jellemzi				
Akarati - erkölcsi vonások	öntudatos				
	önálló				
	fegyelmezett				
	kötelességtudó				
	önállótlan				
	fegyelmeztelen				
	felelőtlen				
kapkodó					

Zákányszéki Munka-teret Óvoda és Bölcsőde Helyi Pedagógiai Program 2021. 09. 01.

		3-4 év	4-5 év	5-6 év	6-7 év
Közösségben elfoglalt helye	Magányos, nincs baráti kötődése, nem választ				
	Perifériára sodródott				
	Kötődése egyirányú, ő választ, vagy őt választják				
	Kötődése kölcsönös				
	Centrális pozíció(sokan választják)				
Együttműködési készség	Nem képes az együttműködésre				
	Hajlik az együttműködésre				
	Megegyezéssel együttműködésre képes				
Enképe	reális				
	pozitív				
	alulértékelt				
	negatív				
Önmagához való viszonya	Testséma ismerete megbízható				
	Testséma ismerete pontatlan				
	Nem tudja azonosítani				
Térbeli tájékozódása	Alapvető térbeli irányokat sem ismer				
	A térbeli irányoknak megfelelően tájékozódik				
Tájékozódás a síkban	Nem ismeri				
	Részben tud tájékozódni				
	Jól tájékozódik				
Tájékozódás az időben	Jól tájékozódik				
	Csak segítséggel tud				
	Nem tud tájékozódni				
Megjegyzés, korrekciós tevékenység tervezése:					

ÉRTELMELI FEJLETTSÉG

		3-4 év	4-5 év	5-6 év	6-7 év
Figyelme játékosan	tartós				
	változó				
	szétszórt				
	osztott figy.-re képes				
Figyelme spontán és irányított tapasztalatszerzés során	tartós				
	változó				
	szétszórt				
	osztott figy.-re képes				
Megfigyelőképessége	általában pontos				
	általában pontatlan				
	Tárgyak, jelenségek lényegét megragadó				
	többnyire lényegtelen vonásokat észrevesz				
Gondolkodása	érdeklődő, gyakran kérdez				
	kevésbé érdeklődő				
	produktív				
	átlagos				
	gyenge				
Problémamegoldó képessége	önállóan képes megoldani				
	rávezetéssel képes				
	nem képes				
Komplex matematikai jártassága	jó				
	átlagos				
	nem megfelelő				
Megjegyzés, korrekciós tevékenység tervezése:					

BESZÉDFEJLETTSÉG

		3-4 év	4-5 év	5-6 év	6-7 év
Beszéde jól érthető, nem beszédhibás					
Beszéde nem jól érthető	orrhangzós				
	motyogó				
	hibásan artikulál				
	skandál				
	beszédhibás				

		4-év	4-5év	5-6év	6-7év
Beszédhibák	enyhén pősze				
	diffúz pősze				
	dadogó				
	megkésett beszédfejlődésű				
Logopédiai foglalkozásra jár					
	hibásan képzett magánhangzók				
	hibásan képzett mássalhangzók				
Beszédtempója	átlagos				
	lassú				
	csak kérdésre válaszol				
	fecsegő				
	gátolt				
Szókincse	gazdag				
	átlagos				
	hiányos				
Mondatszer- keztése	egyszavas				
	töm mondat				
	összetett mondat				
Hangerő	halk				
	hangos				
	megfelelő				
Szövegviszta- adás	teljes, pontos				
	lényeges mozzanat				
	hiányos				
	nem képes rá				
Megjegyzés, korrekciós tevékenység tervezése:					

Látás, színérzékelés:

		3-4 év	4-5 év	5-6 év	6-7 év
Mozgás-látás összerendezett sége	bizonytalan				
	átlagos				
	biztonságos				
Alapszínek felismerése, megnevezése	bizonytalan				
	átlagos				
	biztonságos				
Színárnyalatok felismerése	bizonytalan				
	átlagos				
	biztonságos				

Szükséges intézkedés:

.....

.....

.....

Hallás:

		3-4 év	4-5 év	5-6 év	6-7 év
Átlagos hangerejű ingerek érzékelése	bizonytalan				
	átlagos				
	biztonságos				
Zajtűrés ingerküszöbe	alacsony				
	átlagos				
	magas				
Mozgás-látás- hallás össze- rendezettsége	bizonytalan				
	átlagos				
	biztonságos				

Szükséges intézkedés:

.....

.....

.....

Szülők tájékoztatása a gyermek fejlődéséről

A gyermek neve: .....

Születési ideje: .....

Oktatási azonosítója: .....

Korcsoportja: .....

Csoportja: .....

Nevelési év	I. félév – szülő aláírása	II. félév – szülő aláírása

6. számú Melléklet

A Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde óvodai értékelő rendszere

A gyermek neve:.....

születési ideje:.....

oktatási azonosítója:.....

korcsoportja:.....

csoportja:.....

Meghatározott elvárás: az életkorhoz és egyéni képességekhez viszonyított teljesülése	nem relevá ns	az elvárá sok részbe n teljes ülnek (1)	az elvárá sok teljesü lése átlago s (2)	az elvárá sok teljesü lése optim ális (3)	Erős- sége (x)	egyéni fejleszt ésben részese ül jelent e g is. (x)
1. Szeret óvodába járni.						
2. A testápolási szokásoknak megfelelően önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodik, fogat mos, fésülködik. Szükség esetén felszólítás nélkül kezet mos, törülközik. Önállóan használja a zsebkendőt, tud orrot fújni.						
3. Önállóan öltözik, a ruháját ki-be gombolja, cipőjét befűzi, beköti. Ruháját esztétikusan, összehajtva helyére teszi.						
4. Konfliktushelyzetben társaival konstruktívan egyezkedik.						
5. A felnőtt kérése nélkül is szívesen segít társainak, együtt érez a közösség tagjaival.						
6. Az irodalmi tevékenység aktív résztvevője. Bátran, gátlás nélkül beszél.						
7. A játék során interakciója gazdag, kulturált és érthető.						
8. A tanulás során érdeklődő, szándékosan figyel, a feladatvégzésben kitartó, pontos.						
9. Szívesen vállalkozik egyéni megbízatások elvégzésére.						
10. Matematika: Szívesen vesz részt a tevékenységben, rendelkezik a területtel kapcsolatos ismeretekkel.						

<p>11. Természet – társadalmi – ember: Elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagáról és környezetéről. Tudja lakcímét, szülei pontos nevét, foglalkozását, óvodája, csoportja, óvodapedagógusa nevét. Tudja születési idejét, helyét, lakcímét.</p>						
<p>12. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megővéséhez szükségesek.</p>						
<p>13. Ének-zene, énekes játékok: Szívesen vesz részt a tevékenységben. Az éneklés, a dalosjátékok játszása, a zenei képességfejlesztés területein aktív.</p>						
<p>14. Vizuális tevékenység: az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva megjelenik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli, tájékozódó- és rendezőképessegek, a gyermeki élmény és fantáziavilág képi kifejezése.</p>						
<p>15. Mindennapi testnevelés: Szeret mozogni, kitartó a mozgásos játékokban. Betartja a szabályokat, a különböző versenyjátékokban. Követi az utasításokat. Tud ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.</p>						

Az értékelést végző óvodapedagógus neve:.....

Az értékelésben résztvevő szülő neve:.....

Dátum: Zákányszék,.....

7. számú Melléklet

SAJÁTOS FELADATOK, SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK
Gyermekvédelem az óvodában (4/IV)

Ktv. 47 § c) A gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

11/1994. (VI.8.) MKM rendelet 6. § (1) (2) Gyermekvédelmi feladatok ellátása: Közreműködés a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködnek a gyermekjóléti szolgálattal és más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Az esélyegyenlőtlenségek csökkentése mellett kiemelt a befogadó környezet megteremtésével a kialakult előítéletek lebontásához való hozzájárulás, az újabb előítéletek kialakulásának megelőzése. Óvodánkban a pedagógiai munkát befogadó nevelés jellemzi. Az óvodapedagógusok a jelzőrendszer tagjai, valamint gyermekvédelmi felelős fogja össze a gyermekvédelmi munkát.

Nyilvántartja a különböző problémával, vagy hátrányokkal küzdő családokat. Tagja a Gyermekjóléti Szolgálat jelzőrendszerének, részt vesz annak havi esetmegbeszélésein. Ezáltal együttműködik a jelzőrendszer többi tagjával - családgondozóval, iskolai gyermekvédelmi felelőssel, védőnővel, gyermekorvossal, háziorvosokkal, a fogorvossal, körzeti megbízottal, a Polgármesteri Hivatal szociális előadójával.

Az óvodapedagógus családsegítő szemlélettel figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Óvodánk célja, hogy a leginkább rászoruló gyermekek, (halmozottan hátrányos, vagy veszélyeztetett helyzetű gyermek) óvodai ellátásban részesüljenek, biztosítva az egyenlő hozzáférést. A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, hátrányos helyzetű (HH), halmozottan hátrányos helyzetű (HHH), az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus, gyógypedagógus, konduktor stb.) közreműködését, a szülők és óvodapedagógusok együttműködését igényli. A migráns családok gyermekeinek biztosítani kell az önazonosság megőrzését, erősítését, a interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A gyermekvédelmi munka alapja a családlátogatás, melyet minden óvodába kerülő gyermek esetében elvégeznek a csoport óvónői, ennek keretében szociokulturális háttérvizsgálatot is végeznek. A halmozottan hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekek esetében minden nevelési évben szükséges a családlátogatás elvégzése.

Esetleges probléma tapasztalásakor „Jelzőlap” (7. számú melléklet) kitöltésével jelzéssel él az óvodapedagógus a gyermekvédelmi felelős felé, aki továbbítja a Gyermekjóléti Szolgálathoz.

Célunk, hogy a gyermekprogramokról ne maradjon le a gyermek, biztosítva az egyenlő hozzáférést. Ezért a gyermekvédelmi felelős a Gyermekjóléti Szolgálaton keresztül eseti segély folyósítását kezdeményezheti a rászoruló gyermekek esetében.

Segítséget nyújthatunk a Gyermekjóléti Szolgálaton keresztül az átmeneti és rendszeres Gyermekvédelmi Támogatás igénylésében.

Az intézménynek gyermekvédelmi felelőse van, aki közreműködik a gyermeki jogok védelmében.

Homokhátság

Homokháti Szociális Központ
Család-és Gyermekjóléti Központ
6782 Mórahalom, Millenniumi sétány 16-18.
Tel: 62/254-283/15 mellék
E-mail: csaladgondkp@hoszkip.hu

JELZŐ LAP – Bántalmazás, elhanyagolás esetén

A Gyvt. 17. § (2a) bekezdése alapján a gyermek(ek) bántalmazására, elhanyagolására vonatkozó jelzést vagy kezdeményezést tevő intézmény illetve személy adatait erre irányuló külön kérelem hiányában is zártan kell kezelni.

Kérjük, hogy a törvényi rendelkezés betartását szemelőt tartva a jelzőlapot úgy töltsse ki, hogy a jelző személyre/intézményre utaló adatok, információk csak az elkülönített – zártan kezelendő – részen jelenjenek meg. Ezen adatokba csak a gyermekvédelem szakemberei illetve a hatóság nyerhet betekintést.

A Gyvt. 17. § (2) bekezdése alapján a jelzőrendszer tagjai kötelesek

a) jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál,

b) hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Címzett:

Homokháti Szociális Központ

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

(Zákányszék)

A gyermek(ek) neve, tartózkodási helye (továbbá természetes személyazonosító adatok – pl. anyja neve, TAJ száma): .....

.....

A szülő, gondviselő neve, címe, telefonszáma, elérhetősége: .....

.....

A jelzés oka, az érzékelt probléma leírása: .....

.....

✍

.....

.....
Zártan kezelendő adatok!

Tett-e valamit a jelzést küldő a probléma megoldásának érdekében? Ha igen mit? .....

.....

Milyen megoldást lát szükségesnek a gyermek(ek) számára? .....

.....

Javasolt ellátás/intézkedés (jelölje a megfelelő!):

alapellátás   védelembe vétel   ideiglenes hatályú elhelyezés   nevelésbe vétel

A jelzést küldő neve/megnevezése és elérhetősége: .....

.....

Kelt: ....., 2017. ....

.....

A problémát észlelő, jelző személy aláírása

A jelzést fogadó az első interjút követően 15 napon belül tájékoztatást küld a jelzést tevőnek!

Homokhátság

Homokháti Szociális Központ
Család-és Gyermekjóléti Központ
6782 Mórahalom, Millenniumi sétány 16-18.
Tel: 62/254-283/15 mellék
E-mail: csaladgondkp@hoszkip.hu

JELZŐ LAP

Címzett: Homokháti Szociális Központ
Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
(Zákányszék)

A jelzést küldő neve és elérhetősége: .....

A jelzett személy, gyermek(ek) neve: .....

Születési hely és dátum: .....

Anyja neve: .....

Lakcím / tartózkodási hely: .....

TAJ szám: .....

Gyermek esetében a szülő, gondviselő neve, címe, telefonszáma: .....

A jelzés oka: .....

Mit tett a jelzést küldő a probléma megoldásának érdekében? .....

Miben kéri a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat/ Központ segítségét? .....

Kelt: ....., 2017. ....

.....
A problémát észlelő, jelző személy aláírása

A jelzést fogadó az első interjúút követően 15 napon belül tájékoztatást küld a jelzést tevőnek

Tartalomjegyzék

I. BEVEZETŐ	2.0
1. ÓVODÁNK JELLEMZŐ ADATAI	4.0
2 A MI ÓVODÁNK.....	9.0
II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	10.0
A ZÁKÁNYSZÉKI MANÓ-KERT ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE GYERMEKKÉPE.....	10.0
A ZÁKÁNYSZÉKI MANÓ-KERT ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE ÓVODAKÉPE.....	10.0
III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	11.0
Az óvodai nevelés általános feladatai.....	11.0
Az egészséges életmód alakítása.....	11.0
Az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.....	12.0
Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	13.0
IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	13.0
A PEDAGÓGIAI PROGRAM FELTÉTELRENDSZERE	
Az óvodai nevelési program törvényi és jogszabályi háttere.....	13.0
PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK	14.0
Személyi feltételek.....	14.0
Tárgyi feltételek.....	16.0
Az óvodai élet megszervezése.....	18.0
A nevelés időkeretei.....	18.0
Napirend, Hetirend.....	19.0
A nevelés tervezése.....	20.0
A fejlesztés módszerei.....	21.0
1. Óvodai nevelésünk célja.....	21.0
2. A nevelési célok elérésének feltételei.....	22.0
2.1 A szükségletek szerepe a nevelési cél elérésében.....	22.0
2.2 Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai a gyermeki szükségletek kielégítésében.....	23.0
3. A képességek szerepe a nevelési cél elérésében	23.0
3.1 Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai a képességek fejlesztésében	23.0
Az óvoda kapcsolatai (4/II/III.).....	24.0
A család és az óvoda együttműködése.....	24.0
Az óvoda és az iskola kapcsolata.....	25.0
2.2 Egészségügyi szervek.....	26.0
2.3 Művelődési Ház, Könyvtár.....	26.0
2.4 Sportcsarnok.....	27.0
2.5 Polgármesteri Hivatal.....	27.0
2.6 Ezerarcú Természetvédelmi és Turisztikai Egyesület.....	27.0
2.7 Homokházi Szociális Központ Család-és Gyermejkölési Központja szociális segítő tevékenysége , a Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat.....	27.0
2.8 Egyház.....	28.0
2.9 Óvodák Kistérségi Egyesülete.....	28.0
2.10 Kapcsolatot tartunk azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt, alatt és után meghatározó szerepet töltenek be a gyermekek életében.	28.0

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS

FELADATAL	29.0
1. Az egészséges életmód alakítása (4/III).....	29.0
1.1 Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai az egészséges életmód kialakításában:.....	29.0
1.2 A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén	30.0
2. Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása (4/IV).....	30.0
2.1 Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai az érzelmi nevelés során.....	32.0
2.2 A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén	32.0
3. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása (4/IV).....	32.0
A FEJLESZTÉS TARTALMI MEGVALÓSULÁSA	33.0
Játék és tanulási tevékenység	34.0
A játék (4/I/II/III/IV).....	34.0
Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai a játékkal kapcsolatban	34.0
A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén	35.0
A tevékenységekben megvalósuló tanulás(4/I/II/III/IV).....	36.0
A tevékenységek szerepe a nevelési cél elérésében.....	36.0
Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai a tevékenységek megszervezésében.....	37.0
A tanulási tevékenység megszervezése.....	37.0
Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai a tanulással kapcsolatban	38.0
2. Társas és közösségi tevékenység (4/I/II/III/IV).....	38.0
2.1 Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai a társas, közösségi tevékenységgel kapcsolatban.....	39.0
Munka jellegű tevékenységek (4/II/III/IV).....	40.0
Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai a munkatevékenységgel kapcsolatban	41.0
A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén.....	42.0
Szabadidős tevékenység (4/I/II/III/IV).....	42.0
4.1 Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai a szabadidős tevékenységek megszervezésében	42.0
A KOMPLEX TEVÉKENYSÉGEK RENDSZERE	
1. A társadalmi érintkezést megalapozó komplex foglalkozások (4/II).....	43.0
1.1. Anyanyelv	43.0
1.1.2. Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai az anyanyelvi fejlesztésben.....	43.0
1.1.3. A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén	44.0
2. A külső világ tevékeny megismerése: matematikai tartalmú tapasztalatok (4/II).....	44.0
2.1 Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai a matematikai nevelés terén	45.0
2.2 A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén	46.0
A társadalmi gyakorlat belső összefüggéseit tükröző komplex foglalkozások (innováció)	
1.1 A külső világ tevékeny megismerése: Természet – társadalom - ember (4/I/II).....	46.0
Nevelőtestületünk Értéktára.....	47.0
Születéstől a felnőttkorig (az ember) (4/II/III/IV).....	52.0
1.2.1 Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai a tevékenységek megszervezésében	52.0
1.2.2 A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén.....	55.0
2 Művészeti tevékenységek (4/II/III/IV).....	56.0
Az óvodapedagógus/környezeti nevelő feladatai a művészeti tevékenységek megszervezésében.....	57.0
2.1. Mesélés-verselés, dramatizálás, bábozás	57.0
2.2. Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc	59.0
2.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	61.0
3. Az egyén társadalmi feladatait tudatosító, képességeit fejlesztő ismeretek és tevékenységek ..	63.0
Mozgás (4/III/IV).....	63.0
Az óvodapedagógus feladatai a mozgás megszervezésében	64.0
A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén	65.0

VII. A SPECIÁLIS SZÜKSÉGLETŰ GYERMEK (4/IV).....	65.o
A pedagógiai munka kiemelt teületei.....	65.o
Gyermekvédelem, egészségügy, szociális ellátás.....	66.o
A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztésének, fejlődésének segítése..	67.o
Személyiségfejlesztő, felzárkóztató program szerinti nevelés.....	68.o
Személyiségfejlesztő, tehetséggondozó program szerinti nevelés.....	68.o
Sajátos nevelési igényű gyerekek integrált nevelése/fejlesztése (4/II/IV).....	68.o
Beszéd fogyatékos gyermek.....	70.o
A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek.....	71.o
Megismerő-vagy viselkedés fejlődésének rendellenességével küzdő gyermek befogadása.....	73.o
VIII. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE.....	79.o
IX. A Pedagógiai Programunk célkitűzéseinek megvalósítását szolgáló programok terve.....	81.o
Irodalomjegyzék.....	82.o
Érvényességi rendelkezések.....	85.o
MELLÉKLETEK:	
1. számú MELLÉKLET.....Küldetésnyilatkozat.....	88.o
2. számú MELLÉKLET.....Felszerelés-és eszköznorma.....	89.o
3. számú MELLÉKLET.....Beszédzavarszűrő Program.....	93.o
4. számú MELLÉKLET.....A természet 12 hónapja.....	94.o
5. számú MELLÉKLET.....Egyéni fejlődési napló.....	97.o
6. számú MELLÉKLET.....Gyermeki kompetenciák értékelése.....	105.o
7. számú MELLÉKLET.....Sajátos feladatok, speciális szolgáltatások.....	107.o

Megismerési nyilatkozat

A Zákányszéki Manó-kert Óvoda és Bölcsőde 2021. szeptember 1-től hatályos helyi

Pedagógiai Programban foglaltakat megismertem.

	Név	Beosztás	Dátum	Aláírás
1	Dani-Bernátsky Kamilla	óvodapedagógus	2021.09.01	Dani-Bernátsky Kamilla
2	Fekete Csabáné	int. vez. helyettes	2021.09.01.	Fekete Csabáné
3	Tanácsné Kiss-Patik Tünde	óvodapedagógus	2021.09.01	Tanácsné Kiss-Patik Tünde
4	Nagyné Deme Ágnes	óvodapedagógus	2021.09.01	Nagyné Deme Ágnes
5	Mucsi Ágnes	óvodapedagógus	2021.09.01.	Mucsi Ágnes
6	Farkas-Szabó Terézia	óvodapedagógus	2021.09.01.	Farkas-Szabó Terézia

ZPH | 3357-4 | 2021.

Címzett: Zákányszék Község Önkormányzata Képviselő-testülete

Előterjesztő: Matuszka Antal István, polgármester

Az előterjesztés tárgya: Homokhátság vízpótlása III. ütem megnevezésű beruházás vonatkozásában a módosított nyomvonal kártalanítási megállapodásokhoz való hozzájárulás

Törvényességi ellenőrzésre bemutatva: .....

Jegyző

Zákányszék község Polgármesterétől
6787 Zákányszék Lengyel tér 7.

Tárgy: Homokhátság vízpótlása III. ütem megnevezésű beruházás vonatkozásában a módosított nyomvonal kártalanítási megállapodásokhoz való hozzájárulás

Zákányszék Község Önkormányzata
Képviselő-testülete részére
Helyben

Tisztelt Képviselő-testület!

Az Országos Vízügy Főigazgatóság és az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság készíti elő és valósítja meg a „Homokhátság vízpótlása III. ütem (Ábrahámshégyi-csatorna 14+120 cskm, Jámorka csatorna 4+760 cskm, Halászkácsi csatorna 3+022 cskm, Halászkácsi mlléki csatorna 1+953 cskm, Széksóstói-főcsatorna 11+526 cskm) megnevezésű közérdekű öntözésfejlesztési beruházást.

A Beruházás keretében valósul meg a Homokhátság kistérség vízgazdálkodási célú fejlesztése, öntözővízellátása. A Beruházás a Tisza folyó hasznosítható vízkészletére alapozva, az öntözési célra felhasználható vízgazdálkodási rendszer fejlesztésével kívánja megoldani a Homokhátsági kistérség felszíni vízpótlását. A Beruházás keretében kiépítésre kerül egy 8036 m hosszú DN 800 mm átmérőjű nyomócső, 5 db vízleadási pont, és egy nyomásközpont, amelyek segítségével a Tisza folyóból kivett víz eljuttatható a Homokhátsági kistérségbe. A vezeték, valamint ezek tartozékai és alkotórészei, mint közcélú vízellátási hálózat megvalósulása a Homokhátsági kistérség öntözővízellátás érdekében vált szükségessé.

A 2020.05.07.-én 24/2020 (V.7.) elfogadott Pm. határozatban elfogadott területek nyomvonala egy hrsz.-on módosul.

A nyomvonalváltással érintett szakasz helyrajzi száma:

0341.

Az elfogadott és kifizetett kártalanítási ajánlat: 206.250.- Ft

A módosított nyomvonalhoz tartozó kártalanítási ajánlat: 371.550.- Ft, ez alapján a többlet kártalanítás összege: 165.300.- Ft lesz.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet ezen előterjesztés megvitatására és az alábbi határozati javaslat elfogadására.

...../2021.(.....) Kt. határozat

Tárgy: Homokhátság vízpótlása III. ütem megnevezésű beruházás vonatkozásában a módosított nyomvonal kártalanítási megállapodásokhoz való hozzájárulás

H a t á r o z a t i j a v a s l a t

Zákányszék Község Önkormányzata Képviselő-testülete (továbbiakban: Képviselő-testület) – a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021.(I.29.) Kormányrendelettel kihirdetett veszélyhelyzet ideje alatt – a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény egyes rendelkezéseinek eltérő alkalmazásáról szóló 307/2021. (VI.5.) Korm. rendelet 1. §-a szerint saját feladat- és hatáskörében eljárva az alábbi döntést hozza:

- 1./ A Képviselő-testület úgy határoz, hogy az Országos Vízügyi Főigazgatóság és az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (továbbiakban ATIVIZIG) által előkészítésre és megvalósításra kerülő, a homokháti kistérség öntözésfejlesztését célzó „**Homokhátság vízpótlása III. ütem**” megnevezésű közérdekű beruházás **0341 hrsz-ot érintő nyomvonal változásához hozzájárul.**
- 2./ A Képviselő-testület úgy határoz, hogy **0341-es hrsz.-hoz tartozó kártalanítási ajánlatot 371.550.- Ft, ez alapján a többlet kártalanítási ajánlatot 165.300 Ft.-ot elfogadja.**
- 3./ A Képviselő-testület úgy határoz, hogy felhatalmazza a Polgármestert, hogy módosított kártalanítási ajánlatot aláírja.

Határozatról értesítést kap:

- 1./ Matuszka Antal István polgármester
- 2./ Gárgyán István jegyző
- 3./ Tóth Gábor - ügyintéző
- 4./ Gazdálkodás - helyben
- 5./ Irattár

Zákányszék, 2021. október 26.

Matuszka Antal István
Polgármester

